

NOUL LITERATOR

**Revistă trimestrială de cultură
Nr. 40, decembrie 2020**

Asociația Culturală „Noul Literator”

Director fondator: NICOLAE PETRE VRÂNCEANU

Președinte de onoare GHEORGHE DĂNI ȘOR

Președinte CONSTANTIN PĂDUREANU

Vicepreședinte ADRIAN NĂSTASE

Secretar DUMITRU DUȚĂ

CONSILIUL REDACȚIONAL

Aurel Maria Baros

Ștefan Borbely

Ioan Lascu

Gelu Negrea

Teodor Oancă

Tudor Nedelcea

Nicolae Pârvulescu

Ștefan Vlăduțescu

REDACTORI ASOCIAȚI

Pr. Theodor Damian

Nicolae Dabija

Mihai Antonescu

Marian Barbu

Daniel Corbu

Mihai Fircă

Spiridon Popescu

Camelia Zăbavă

REDACȚIA

Constantin Pădureanu - Redactor- șef

Mircea Pospai - Redactor- șef adjunct

Dumitru Duță - Redactor- șef adjunct

Virgil Dumitrescu - Secretar general de redacție

Ion R. Popa - Redactor

Victor Martin - Redactor

George Geafir - Redactor

ADRESA REDACȚIEI

Craiova, Dolj, Str. V. Alecsandri, nr.22

Constantin Pădureanu, Tel.: 0723.172.217

Constantin Pădureanu: constantinpadureanu@yahoo.com

Virgil Dumitrescu: virgildumitrescu41@yahoo.com

ADMINISTRAȚIA ASOCIAȚIEI:

Florin Danciu, Tel.: 0744.699.152

Ilustrațiile copertelor:

Picturi de Florin Șuțu

Prezentare grafică & DTP

Daniela Truică, Irina Dumitrescu

danielapredoana@gmail.com

Mulțumim susținătorilor revistei NOUL LITERATOR, un proiect cultural craiovean
al Asociației Culturale NOUL LITERATOR Craiova (ACNL).

Opiniile exprimate în materialele publicate aparțin exclusiv autorilor.

© Asociația Culturală „Noul Literator”

Revista poate fi citită pe site-ul www.revistanoulliterator.ro

ISSN 2069-3397

Constantin Pădureanu

ZECE ANI DE ACTIVITATE

Noul Literator este un trimestrial cultural, care apare de zece ani la Craiova, și se adaugă, astfel, celor șase reviste literare existente: *Antilethe*, *Lamura*, *Mozaicul*, *Scrișul Românesc*, *Ramuri* și *Spectator*. Cred că Nicolae Petre Vrânceanu, fondatorul *Noului Literator* și Mihai Duțescu, fost redactor șef, se bucură, de acolo, de sus, de unde sunt, că revista a împlinit zece ani și eu îmi voi ține promisiunea făcută să o păstoresc până la douăzeci de ani. Au publicat în paginile sale academicienii: Nicolae Dabija, Dumitru Radu Popescu, Liviu Pendefunda și Gheorghe Păun, profesorii universitari: Ioan Lascu, George Popescu, Ion Haineș și Ștefan Vlăduțescu, poeții: Liviu Ioan Stoiciu, Nicolae Coande, Theodor Damian, Ioan Moldovan, Horia Bădescu, Adrian Alui Gheorghe, Octavian Soviany și Simona-Grazia Dima, prozatorii, atât din țară, Stefan Mitroi, Viorel Cacoveanu, Eliza Roha, Radu Țuculescu, Cornel Udrea și Radu Vida, cât și din străinătate: Serbia, Republica Moldova, Germania: Ioana Heidel și Andi Ștefănescu și Grecia: profesorul Apostolos Patelakis și Cristian Săuleanu.

Obiectivul principal al revistei îl constituie promovarea valorilor spirituale, ale culturii, artei, științei și literaturii române, europene și universale, evidențiind opera creatorilor români din aceste domenii, atât al celor din țară, cât și al celor din diaspora românească și, desigur „al

celor din Oltenia, membri ai UR, dar și ai altor uniuni de creație.

Noul literator a ajuns la părintele profesor Theodor Damian, la New York, SUA., la academicienii Mihai Cimpoi și Nicolae Dabija, Republica Moldova, în Serbia, la Uzdin, la Centrul Cultural Românesc, la Vasile Barbu, la Istanbul, Turcia, la profesorul Alin Narcin, cel care l-a tradus pe Mihai Eminescu în limba turcă.

Revista noastră s-a bucurat de frumoase aprecieri din partea lui Gelu Negrea - o pagină în *Contemporanul* Reportaj cu literatura de gât - Florentin Popescu în *Bucureștiul literar și artistic*, Menuț Maximilian în cotidianul *Răsunetul*, Bistrița, Icu Crăciun în *Mișcarea Culturală*, Bistrița, Vasile Răvescu în *Rotonda Valahă*, Valentin Talpalaru în *Convorbiri Literare* și Eliza Roha în *Arena Literară*.

Am introdus noi și interesante rubrici, am schimbat caseta redacțională și i-am adus pe scriitorii: Mircea Pospai, redactor-șef adjunct, Mihai Fircă, Spiridon Popescu, Daniel Corbu, Mihai Antonescu, Victor Martin și George Geafir.

În fiecare număr, *Noul Literator* prezintă fenomenul cultural craiovean, în complexitatea sa, și tradițiile culturale din Oltenia. De anul trecut, susținem o rubrică de traduceri literare din marea literatură europeană și am publicat materiale inedite ale scriitorilor români. Am prezentat, de asemenea, dialoguri cu cititorii pe tema perenității cărții și a bibliotecii virtuale și, anul viitor, va vedea lumina tiparului volumul al doilea din *Antologia Noului Literator*.

Colegilor din redacție le doresc: sănătate, noroc, bucurii și împliniri binecuvântate de Dumnezeu și revistei noastre de suflet, *Noul Literator*, LA MULȚI ANI !

Acad. Liviu Pendefunda

UN DECENIU DE TINEREȚE

Am urmărit cu interes revista *Noul literator* din momentul apariției în peisajul revuistic românesc, remarcând bogăția sumarului și varietatea conținutului. Ajunsă la un ceas de bilanț, încă atât de tânără, dar dovedind o afirmare matură prin seriozitatea și profesionalismul manifestat, revista *Noul literator* se impune, în spiritul imperativelor culturale ale timpului nostru, printr-o largă deschidere spre cei care creează și promovează valorile autentice.

Iată că acum la împlinirea unui deceniu de la prima apariție, constat că timpul acordat ambițiilor revistei n-a fost degeaba. Număr de număr, ștacheta ei a fost ridicată prin valoarea textelor apărute, prin atenția acordată tinerei generații, prin aspectul elegant realizat cu toate problemele existente din punct de vedere economic care, sunt convinși, a creat uneori mari dificultăți, mai ales acum când omenirea trece printr-o pandemie de proporții inimaginabile până azi.

Pentru vremurile pe care le trăim și mai ales pentru cele ce ne așteaptă, performanța poetului Constantin Pădureanu și a echipei sale nu poate stârni decât admirație. Revista *Contact internațional* urează revistei *Noul literator* și redactorilor săi viață lungă, mult succes în continuare, materiale și cititori de calitate! Felicitări!

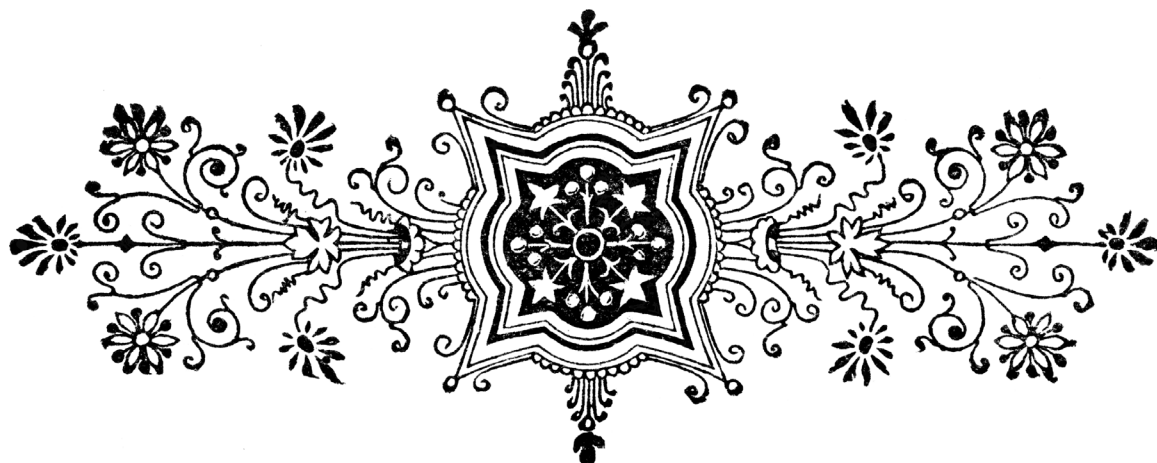
Acad. Gheorghe Păun

O aniversare este totdeauna un prilej de bucurie, aniversarea unei reviste este un multiplu motiv de bucurie. Zece ani nu sunt mulți atunci când privim în urmă, sunt însă o mică eternitate dacă privim înainte. Nu sunt contaminat, *horribile dictu*, de depresia corona-pandemiei, mă gândesc doar la cele din jur, la vremea noastră grăbită în toate, în particular, la „peisajul” revuistic (românesc, dar nu numai), grăbit și el și atins de efemer, eventual de „molima” online. Cu atât mai de cinste, așadar, statornicia.

Iar când pe „umerii” unei reviste mai apasă și faima unui nume celebru, purtată însă cu demnitate, preluată explicit cu dorința de continuare, cu atât mai motivată este sărbătoarea. Căci mare nevoie mai este de cultură, de frumos, în deceniile din urmă, urărite de bani, de viruși, de entropie, de îndepărtarea de spirit.

Cinste, așadar, și urări de bună continuare revistei *Noul Literator* și oamenilor din jurul ei.

Cu confraternă admirație și prietenie, în numele revistei de exact aceeași vârstă, *Curtea de la Argeș*.

Eliza Reha

NOUL LITERATOR ÎMPLINEȘTE 10 ANI

Revista *NOUL LITERATOR*, fondată de scriitorul Nicolae Petre Vrâncianu, editată de Asociația Culturală omonimă, pe scena Culturii Române din decembrie 2010, la 10 ani de la prima apariție, a ajuns la nr. 40, urmărind cu tenacitate realizarea obiectivelor stabilite - promovarea valorilor spirituale, ale culturii, artei, științei și literaturii române, europene și universale, evidențiind aportul creatorilor români în aceste domenii, în special al celor din țară și din diaspora românească și, desigur, al celor din Oltenia, membri ai USR și ai altor uniuni de creație. La realizarea acestor obiective au contribuit membrii colegiului de redacție- Constantin Pădureanu- redactor șef, Mircea Pospai - redactor șef adjunct, Dumitru Duță - redactor șef adjunct, Virgil Dumitrescu - secretar general de redacție, Ion R. Popa - redactor, Victor Martin - redactor, Gheorghe Boanghe - redactor, dar și membrii Consiliului redacțional, printre care Aurel Maria Baros- președintele Filialei București-proză al U.S.R., Ștefan Borbely, Gelu Negrea și unii redactori asociați, cum ar fi Nicolae Dabija, Theodor Damian, Marian Barbu, Mihai Antonescu ș.a., care, prin materialele proprii, dar și ale colaboratorilor pe care au reușit să și-i apropie - profesori universitari, critici literari, filosofi, poeți și prozatori din diferite generații, artiști plastici, oameni de știință, ș.a., au menținut la cote înalte valoarea și diversitatea materialelor publicate.

Momentul aniversar ne îngăduie o frumoasă urare Revistei *NOUL LITERATOR* de a ne îmbogăți, pe mai departe, minunatul nostru tezaur de cultură, artă și literatură.

Implicat cu devotament și desăvârșit profesionalism, întregul colectiv al revistei - de conducere și realizare- a reușit să adune în paginile onorantei publicații o diversitate de studii, articole, critică și istorie literară, poezie, proză, arte ș.a. sub semnătura unor nume de rezonanță din actualitatea culturală românească, europeană și universală.

La ceas aniversar, colegiul de redacție al revistei Arena literară urează colegilor de la *NOUL LITERATOR*, sănătate, succes în menți-

nerea revistei la un înalt nivel calitativ și tradiționalul LA MULȚI ȘI FRUCTUOȘI ANI, în slujirea culturii române!

Florentin Papescu

„BUCUREȘTIUL LITERAR ȘI ARTISTIC” SALUTĂ „NOUL LITERATOR”!

Nu știu dacă fondatorii elegantei și frumoasei reviste „Noul Literator” de azi se vor fi gândit la începuturi la rolul lor istoric în presa românească, nici dacă vor fi avut în vedere avaturile prin care a trecut „Literatorul” lui Alexandru Macedonski, de la apariția lui și până azi, dar mai ales după nefericita epigramă pe care autorul „Noptilor” a scris-o la adresa lui Eminescu (restituirea abonamentelor, atacurile din presă și toate celelalte). A fost o publicație cu destin nefericit, cu dese întreruperi în apariție și cu multe altele, în cele din urmă, după ce mai an, cu eforturi doar de ei știute, au reușit s-o mai țină în viață Fănuș Neagu și Mircea Micu, dispărând cu totul din peisajul publicistic românesc.

Sigur, „Noul Literator”, mi s-ar putea spune, e cu totul altceva: o firmă nouă, obiective noi, redactori și colaboratori care, probabil, nici nu se mai gândesc la Macedonski.

Și totuși, sentimental vorbind, „Noul Literator” are, pe lângă multe alte roluri și pe acela de a perpetua memoria marelui poet...

În fine, iată, s-au scurs zece ani de când apare „Noul Literator” - o publicație elegantă, serioasă, un punct de reper pe harta Olteniei și a țării.

„Bucureștiul literar” și „Noul Literator” sunt, cum s-ar zice în popor „de-un leat”, având aceeași vârstă: zece ani.

Pe lângă multe altele pe care le avem în comun se numără și faptul că de-un deceniu reușim să apărem, să fim pe piața literară, să ne punem gândul și sufletul întru promovarea culturii și a valorilor de ieri și de azi - fapt, zicem noi, cu totul remarcabil în niște vremuri în care scriitorii, arta în general au fost/sunt pe nedrept marginalizate de către autorități.

Dar nu murim și nici nu ne predăm!

Fie ca de aici înainte, dragi colegi ai noștri de la „Noul Literator” să serbați multe decenii

de existență, să vă bucurați de colaborări valoroase, într-un cuvânt să deveniți un reper literar către care să privească cititorii cu toată prețuirea și dragostea. La mulți și rodnici ani!

Nicolae Marinescu
Director al revistei *Mozaicul*

O MISIUNE SOCIALĂ DE MARE NOBLEȚE

„Noul Literator” craiovean, revista culturală întemeiată de Asociația Culturală „Noul literator”, avându-l ca fondator pe regretatul scriitor Nicolae Petre Vrâncănu, împlinește, iată, 10 ani de existență. O retrospectivă asupra contribuției publicației în peisajul cultural ilustrează nevoia unui spațiu de întâlnire, dialog și competiție a numeroaselor personalități creative în domeniul artistic și spiritual din Bănie, cu ample rezonanțe în spațiul oltenesc și național. Poeți și prozatori, dramaturgi și esești, critici și istorici literari, cei mai mulți membrii ai Uniunii Scriitorilor din România, dar gata să descopere și să afirme voci noi, în curs de afirmare, au ținut, timp de un deceniu, viu spiritul de emulație creatoare în condițiile în care instituțiile statului par să fi abandonat cu totul interesul pentru valorile culturale care au dat de-a lungul timpului identitatea spirituală a locului!

Faptul că „Noul literator” și-a asigurat apariția prin autofinanțare dovedește că revista a răspuns unei nevoi spirituale profunde, asumându-și o misiune socială de mare noblețe, generatoare de progres în viața comunității. Exprimându-mi admirația pentru întreaga activitate a echipei redacționale, pentru numeroșii colaboratori prezenți constant în paginile sale, urez „Noului Literator” viață lungă, o prezență cât mai pregnantă în viața comunității și o recunoaștere pe măsură a importanței sale sociale! La mulți ani, dragi colegi și prieteni! Să fiți inspirați și sănătoși!

Mihaela Albu
Director fondator
al revistei *Antilethe*

NOUL LITERATOR LA ANIVERSARE

Nu cu mult timp în urmă, un articol al criticului literar Ion Simuț, redactor al revistei Familia, articol în care acesta scria, printre altele, „Avem o presă literară inflaționistă, șablonardă, uniformizată, rubricardă, îmbătrânită, inerțială, nejournalistică, indiferentă la public, nevandabilă, sectară, provincială”, a stârnit numeroase controverse. Mulți directori de reviste, redactori, scriitori, critici, într-un cuvânt cei care s-au simțit vizați într-un fel sau altul de acuzele criticului orădean, au reacționat aducând contraargumente. În articolul său, Ion Simuț mai vorbea despre „provincializarea, adică lipsa de dinamism și de orizont, urmate de autosatisfacția în grupuri din ce în ce mai restrânse.”

Nu avem intenția, în cele ce urmează, să discutăm pe marginea acestor aserțiuni – unele corecte, altele discutabile, ci folosim ideea vehiculată de atunci frecvent în spațiul public asupra conținutului unei reviste literare și, mai ales, asupra necesității editării acesteia, cu atât mai mult cu cât ar fi vorba de apariția unei noi publicații.

Apelăm, așadar, la aceasta pentru a semnală împlinirea a 10 (zece) ani de la primul număr al unei reviste – Noul Literator – în spațiul oltenesc. Este noua revistă „provincială”? Depinde ce (vrem să) înțelegem prin „provincialism”. Depărtarea de centru, conținut restrâns la o zonă anume și, astfel, neinteresant pentru restul țării? Desigur, fiecareia i se pot aduce opinii pro și contra.

Noul Literator (și subliniez „nou”) s-a vrut, de bună seamă, în primul rând ca o continuitate a bine-cunoscutei reviste Literatorul macedon-skian, reluată – în serie nouă – apoi, de Marin Sorescu. Necesitatea apariției nu mai poate fi pusă în discuție. Faptul că a rezistat deja zece ani, chiar dacă la conducerea publicației s-au perindat mai mulți scriitori, chiar dacă și-a mai schimbat colegiul de redacție, îi dovedește viabilitatea. Seria recentă, avându-l drept redactorșef pe Constantin Pădureanu, iar adjunct pe Mircea Pospai, aduce – de la aspectul grafic și până la conținut – un plus calitativ.

Ar putea unii să-și exprime nedumerirea existenței unui număr prea mare de reviste literare în Craiova. Le-am putea replica întrebându-i ce înseamnă aceasta, câte ar trebui să apară ca să nu fie „prea” multe. Ar putea alții să se întrebe care sunt cititorii? și aici am putea răspunde că publicul țintă poate varia în timp ori în funcție de tematică și nu-l putem cunoaște, cu siguranță, dar ceea ce știm în mod real este că orice revistă devine, număr cu număr, un document al unui anume moment cultural.

Așadar, necesitatea unei publicații nu o decide unul sau altul dintre criticii literari. Ea se adresează publicului și acesta hotărăște ce și dacă îl interesează.

Noul Literator, revista craioveană, împlinește, iată, un deceniu de viață! Înseamnă că ea este cerută și citită.

Nu putem acum, la aniversare, în nume personal și din partea redacției revistei *Antilethe*, decât să-i urăm alte decade rodnice, cu texte care să intereseze cititorii din Oltenia, dar și din țară, să depășească, cu alte cuvinte provincialismul și sectarismul! La mulți ani!

Gelu Negrea

LA ANIVERSARĂ...

Când un copil împlinește 10 ani, el continuă să sălășluiască în miraculoasa vârstă a copilăriei.

Când o revistă literară împlinește 10 ani, ea este deja o publicație matură: ca întotdeauna, spiritul devansează consistent și semnificativ materia...

La sărbătoarea primului său deceniu de existență, NOUL LITERATOR poate fi considerat, așadar, pe bună dreptate și în egală măsură, o speranță inepuizabilă a publicisticii culturale craiovene și o certitudine a revuisticii consacrate artei scrisului din România. Urarea cea mai potrivită care cred că i se cuvine la această fericită aniversare mi se pare a fi să rămână mereu tânără în gând și în expresie, dedicată fără preget, ca și până acum, nobilei cultivări a valorii artistice, asemenea precursorii sale de la titulatura căreia se revendică cu mândrie și onoare.

La mulți ani, NOULE LITERATOR!

Jan C. Stefan

URĂRI DE BINE ȘI MULTE ÎMPLINIRI!

De și vine din istoria literaturii – primul Literator a fost înființat de Alexandru Macedonski, cu peste o jumătate de secol înainte – iată că Noul Literator împlinește zece ani de la apariție!

Este vorba de niște ani luminoși, tinerești, unificatori, ca un Făt Frumos scăldat în izvorul cu apă vie al cuvintelor artistice. Izvorul reprezintă permanența culturii și literaturii române și cine s-a gândit să aleagă sintagma lui Alexandru Macedonski, care, desigur, provine de la literă, metaforic oglindită, întruchipată în cuvântul artistic statornic folosit, a găsit formula cea mai potrivită. Mă refer la Directorul fondator, scriitorul Nicolae Petre Vrâncianu și la cei care au adăugat cuvântul, noul un sens multiplu – aport al condeierilor craioveni: Constantin Pădureanu, Mircea Pospai, Dumitru Duță, Virgil Dumitrescu, Ion R. Popa, Victor Martin, Gheorghe Boaghe și alții, cărora li s-au alăturat prestigioși condeieri din țară, precum.....

Sub conducerea talentatului scriitor Constantin Pădureanu, actualul redactor-șef al revistei, publicația a devenit națională, fiind tot mai mult solicitată de cititorii români de pretutindeni.

Iată cum, în jurul acestui prestigios colectiv, ne adunăm condeieri de pretutindeni, dornici de afirmare, cu acest salut de bine, împlinire și succes!

Ce-mi place mai mult la Noul Literator actual și motivele pentru care-i urez ani deplini de creativitate și bucurii, sunt: sobrietatea aleasă, minunata amabilitate prin care suntem întâmpinați, calitatea actului artistic, prietenia și colegialitate care ne unesc.

Deci, dragi colegi craioveni, vă urez același prestigiu al Literatorului de odinioară, un loc de cinste între revistele din țară, cât mai mulți și mai buni colaboratori, fericire și sănătate!

Mihai Antonescu

**„NOUL LITERATOR”
ÎN ROTUNDUL UNUI
DECENIU**

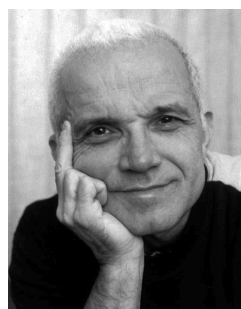
Cu zece ani în urmă, lua ființă în Capitala Băniei, Craiova, la inițiativa unui grup entuziast de scriitori și sub îndrumarea distinsului condeier Nicolae Petre Vrânceanu, o nouă revistă literară ce- și propunea să adune în paginile ei nume cunoscute ori abia la început de poveste ale scrisului românesc de pretutindeni.

Revista „Noul Literator” se năștea în condiții tot mai puțin faste ale port-drapelului lui Macedonski, „Literatorul”, care traversa o perioadă ambiguă cu prezențe din ce în ce mai rare la standuri până să-și înceteze chiar, pe termen nedefinit, apariția.

În timp și sub oblăduirea altui nume important în zestrea culturală a sudului românesc, scriitorul Mihai Duțescu, „Noul Literator” a continuat să-și facă simțite numele și prestigiul alături de alte reviste „cu ștaif” din bogata panoplie a limbii române.

Au semnat, de-a lungul vremii și continuă să semneze în paginile revistei, nume importante ale Literaturii Române Contemporane: scriitorii Ion Haineș, Gelu Negrea, Liviu Ioan Stoiciu, academicienii Mihai Cimpoi, D. R. Popescu, Nicolae Dabija, Gheorghe Păun și încă mulți alții destui, pe care ne-ar lua o toamnă și încă o primăvară să-i amintim.

Acum, la ceas aniversar, dorim revistei „Noul Literator”, ajunsă între timp sub atenta conducere a unui cunoscut și talentat om de carte, poetul, prozatorul și eseistul Constantin Pădureanu, încă mulți ani de satisfacții și împliniri în rotundul deceniilor viitoare. La mulți ani!

Liviu Ioan Stoiciu

**MINUNEA EDITĂRII
„NOULUI LITERATOR”**

Revista Literatorul fondată de Macedonski în 1880 a apărut cu mari intermitențe la București, după cinci ani își încetează apariția, la finalul anului 1886 reapare, în aprilie-mai 1887 apare alt număr, apoi reapare din iunie până în octombrie 1890, după care în 1892 apar șapte numere (această nouă serie apare până în 1895). Literatorul reapare și în 20 februarie 1899, dar nu reușește să se susțină, în anul 1900 apare doar un singur număr. Reapare în iunie 1918 (cu Macedonski filogerman, motiv să-i fie retrasă propunerea de intrare în Academie; a fost ales post-mortem în 2006 membru al Academiei; se împlinesc anul ăsta o sută de ani de la dispariția lui Macedonski). Am redat câteva date, de curiozitate, legate de apariția Literaturii. După Revoluție, Literatorul în serie nouă n-a avut o soartă mai bună, din lipsă de finanțare a apărut tot cu mari intermitențe, o perioadă din 1991 scoasă de Marin Sorescu; în 2005 a apărut altă serie nouă (condusă de Fănuș Neagu și Mircea Micu), dispărută și ea la un moment dat; iar din 2017 l-a avut redactor-șef pe N. Iliescu, până a fost dat afară de la Biblioteca Municipală, care o edita, iar azi apare doar cu numele cu un redactor-șef necunoscut în lumea literară... Asta e percepția mea, „în mare”, din ce am auzit și citit, nu-mi bat capul să caut o cronologie exactă a apariției noilor serii ale revistei Literatorul, vreau să înțeleg minunea editării Noului Literator, revistă care apare la Craiova de zece ani. Îmi imaginez că Noul Literator a apărut pe fondul dispariției (fie și numai moral, nereușind să se impună) de pe piața literară a noilor serii ale Literaturii... Memoria Literaturii lui Macedonski, marele visător (Craiova are un adevărat cult pentru Macedonski), trebuia păstrată în timp și strict reînnoită, Așa că a apărut revista Noul Literator (revistă a unei asociații culturale, a unui grup de scriitori care se respectă; redactorii ei șefi: Nicolae Petre Vrânceanu, Mihai Duțescu și Constantin Pădureanu), felicitări! La mulți ani, Noul Literator!

Gelu Negrea

CU BASTONUL PRIN CARTIER

În urmă cu aproape două decenii, într-o replică polemică la portretul în aqua forte al celebrului Pirgu din Craii de Curtea Veche, sub chipul căruia Mateiu I. Caragiale ascundea, voit stângaci, imaginea tatălui său, Ion Luca, notam următoarele:

„Sunt periferia, marginea, provincia inferioare în vreun fel centrului? Discutabil. Din multe puncte de vedere, situarea excentrică reprezintă un privilegiu, nu o frustrare, pentru că marginea este fertilă, stabilizantă, aptă să omologheze și să impună propunerile experimentale ale centrului, să stabilească ierarhii durabile. Centrul este închis și snob, elitist în sens peiorativ, în vreme ce marginea se dovedește – dimpotrivă – deschisă, permisivă. Centrul este mimetic, mobil, sclav al modei; marginea – critică și fundamentală. Fundamentalistă, chiar, filtru auster și spațiu riguros de validare: ceea ce ea nu asimilează, nu există sau supraviețuiește fragil, sub zodia efemerului. Periferia, provincia nutrește impulsuri ascendente, hrănește ambiții și aspirații. Rastignac, d’Artagnan, Nae Cațavencu, domnișoara Nastasia, Zița sunt fie provinciali, fie mahalagii. Centrul este febril, excedat de viteză, efervescent la suprafață, fără adâncimi, fără mari complicații. Marginea e calmă, temeinică, pliindu-se pe ritmul lent al mișcărilor cosmice. Centrul este frisonat de spiritul urban, agitat și dizarmonic; marginea este rurală prin conservatorism și ritualitate. Veșnicia s-a născut la sat – la oraș s-a zămislit filozofia trăiristă, așezată sub semnul lui carpe diem. Ca mișcare vitală, centrul este dionysiac – marginea, apollinică, iar stilistic, centrul e mai curând baroc – periferia, mai degrabă clasică. Fi-rește, ele comunică pe principiul aferenței inverse, cum numește pionierul român al ciberneticii Ștefan Odobleja feed-back-ul. Uneori, pot deveni inter șanjabile, dar, de regulă, nucleul propune, iar circumferința dă verdicte. Periferia este ectropică; centrul – entropic – pierde constant din temperatură. Pierderea înseamnă

epurare, selecție, stilizare, sublimare. Se pierd nuanțe – se conservă esențe; se pierd detalii – se păstrează tendințe. Miezul este superficial, risipitor și entuziast (en-theos) – periferia are răbdare și rămâne sceptică, refractară, analitică. Prima se hrănește cu știri – secunda, cu evenimente. Centrul domină, dar marginea triumfă: toate marile imperii s-au prăbușit sub presiunea necruțătoare a provinciilor îndepărtate. Între centrul coruptibil și eretic și marginea conservatoare și ortodoxă ființează o tensiune perpetuă: spiritului anxios al nucleului i se opune tendința de autonomie, vocația autarhică a periferiei. La centru aflăm frenezia, pitorescul, varietatea – la margine se cultivă canonul, elementarul, universalii. Viața este mai spectaculoasă la centru, dar mai semnificativă la periferie.

Când se îndreaptă spre mahala și provincie, (I.L.) Caragiale face, în plan literar, o alegere superioară. Fără să vrea și fără să știe, Mateiu aduce intuiției artistice a părintelui său un neașteptat, dar fundamental elogiu”.

După douăzeci de ani, am revenit asupra chestiunii marginii, privită însă mai aplicat – respectiv, din perspectiva înfățișării ei în prima comedie-capodoperă a celui mai mare dintre dramaturgii români all time.

Privit cu seninătate, cartierul mărginaș al Titircanilor, unde trăiesc personajele din O noapte furtunoasă, n-are într-însul nimic ridicol sau detestabil. Domnește aici necesara liniște (întreruptă, ce-i drept, câteodată, de lătratul „haitei de câini de la maiorul din colț”), tihna socială asigurată de organele de ordine care stau de veghe ziua și noaptea, sancționându-i pe turbulenți, chiar dacă ei sunt uneori rubedenii apropiate ale amicilor politici ai ipostatului (pilangiu Ghiză Țircădău este cumnatul lui jupân Dumitrache). Compania de gardă își face datoria, fiecare rond nocturn include toate posturile, iar de la „izirciț” nimeni nu poate să tragă chiulul fiindcă și sergentul Chiriac, și Dumitrache, căpitănelul, se străduiesc ca unitatea lor să fie „cea mai abitir din toate”. Nu lipsesc disputele politice între bărbați, dar majoritatea dintre ele sunt nu doar ignorate, ci chiar anulate de segmentul feminin al comunității, cucoanele văzându-și de amiabilele lor relații de bună vecinătate, indifereente la prostiile soților.

În cartier se citesc, după preferințe, ziare (Vocă Patriotului Național) sau cărți de top din literatura franceză la modă. Primele sunt comentate cu

patos (dialogul Ipingescu – Jupân Dumitrache din scena a IV-a, actul I); secunde sunt devorate și lecturate în mod repetat („Dramele Parisului, câte au ieșit până acuma, le-am citit de trei ori”, mărturisește ambetată Zița). Nici lirica autohtonă nu iese din competiția popularității: are și ea fanii și, mai ales, suporterele sale. Oamenii merg la teatru și au poziții critice vizavi de spectacolele vizionate, cu toate că, de regulă, criteriile de evaluare exced sfera artisticului. Amorezatele cartierului sunt sensibilizate și cucerite cu versuri incendiare, u șor naive, dar nu neapărat penibile. La rândul-le, doamnele căsătorite își alină trăirile sentimentale ascunse fredonând șansonete pe texte ale unor poeți în vogă. (Veta chiar recită din lirica unui G. Sion). Atenție, însă: nici unele, nici celelalte nu se lasă seduse de farmecul peiorativ al cântecelor de lume, manelelor sau folclorului lăutăresc de duzină care nu-și găsesc locul în lumea lor.

Se cuvine menționat și un alt detaliu semnificativ circumscris civilizației cotidiene a locului. Întâlnirea Ziței cu fostul soț, de exemplu, debutează cu un urban-protocolar „– Bonsoar-bonsoar”. Naturaletăa salutului și vizibila patină a obișnuinței, statornicite, pare-se, inclusiv în limbajul unui mitocan bețivist și revendicativ ca Țircădău, ar trebui să ne atragă atenția. Nu întotdeauna când trăneste câte un cuvânt ori o expresie în limbi străine Zița o face din fando-seală și cosmopolitism. În cartierul pe care ne încăpățănăm să-l numim mahala, franțuzismele circulă spontan și fără afectare. Nu ne întâlnim neapărat cu spiciuiri fără cusur gramatical, cu utilizarea impecabilă a lui *si* conditionnel, ci eșantioane din primele împrumuturi pătrunse în circuitul lingvistic curent: câte un cuvânt uzual, câte o sintagmă ușor dezarticulată sau în proces de adaptare la limbajul autohton... Rezon, bonsoir, levant, madamă, musiu, apropont, mersi, reverie, afront, mașer, asta mă-mportă pe mine, alevoa, de-un capriț, de-un pamplezir, parol, ampioiat, marmizon, și tu corespunzi la amoa-rea mea, pardon, per l’amour di Dieu, monșeurul meu... La aceasta listă – incompletă, firește – de franțuzisme rătăcite prin O noapte furtunoasă, furnizoare, în proporții variabile, sunt cam toate personajele comediei, de la Dumitrache Titircă și Nae Ipingescu, până la Chiriac, Veta, Spiridon, Rică Venturiano și Ghiță Țircădău. Așijderea, formulări identice ori măcar asemănătoare colorează și vorbirea celor doi Tache – popa și pantofarul de la Sf. Lefterie –, a

lui popa Zăbavă sau a tușicăi Ziții, a vânzătoarei de ziare, poate și a leliței Safta ori a lui Dincă binagiul. Faptul că nu strălucesc prin corectitudine în raport cu limba de împrumut este un fenomen mai degrabă normal: adaptarea la specificul fonetic, lexical și sintactic al idiomului beneficiar presupune, de regulă, o tranziție îndelungată și, de cele mai multe ori, pitorească. Rezultatul: un vocabular capro-varzist multicolor, un fel de temă cu variațiuni lexicografice de natură să producă efecte comice. Un scriitor cu ureche performantă (cazul lui I.L. Caragiale) le va sesiza imediat; un autor cu vocație umoristică (cazul aceluiași Caragiale) le va amplifica, iar la nevoie, pentru a provoca râsul, va inventa altele, în spiritul celor dintâi și, poate, mai reușite decât ele. Este riscant – ca să nu spun de-a dreptul greșit – să ne precipităm a face dintr-un cuvânt sau o alocuțiune provenită dintr-o altă limbă și utilizată în românește la un nivel scăzut de fidelitate față de etimonul original, criteriul de evaluare culturală sau etică a unui ins. Cu atât mai mult, a unui personaj literar. Firesc este să privim procesul transferului lingvistic în toată complexitatea și diversitatea manifestărilor sale, între care rectitudinea este doar unul dintre elemente. și nu neapărat cel decisiv. Incorectitudinea pronunției este iminentă comunicării vii și, cu atât mai mult, imanentă procesului de împrumut. Este nerezonabilă, în aceste condiții, ironizarea greșelilor de vocabular comise de cineva – din grabă sau precipitare, de cele mai multe ori – atunci când amestecă în exprimarea curentă franțuzisme. Aceasta pentru că indicii de relevanță al abaterilor de la normă este scăzut; este ca și când ai număra și ți-ai bate joc de erorile gramaticale ale cuiva care abia învață o limbă străină. Că Zița nu este uneori străină de oarecare snobism? Ei, și? Importantă și semnificativă rămâne propensiunea sa pentru sincronizarea, prin limbaj, cu Occidentul civilizat. Pasagerile distorsiuni ori sincope ce pot surveni pe parcurs trebuie tratate cu înțelegere și toleranță. Semnalarea încruntată și grăbită lor calificare drept eșantioane de ineptie și de incul-tură denotă superficialitate, grandomanie și criticism insipid

La fel de prostească mi se pare încrâncenarea cu care dibuim în textele lui Caragiale anacoluturi și alte forme de violare a sintaxei, stălciri ale unor cuvinte, benigne citări inexacte ale unor expresii din care facem capete de țară, și alte asemenea. Apariția în discursul unor personaje și transformarea lor în temeuri de rapidă

caracterizare – în registru peiorativ, de cele mai multe ori – constituie o formă de tâmpenie țăfnoasă și nimic mai mult. Nici măcar limba maternă, vorbită în orice țară din lume, nu respectă întocmai regulile Gramaticii Academiei din țara respectivă. și când spun asta nu mă gândesc doar la vorbitorii (semi)analfabeți care populează zonele rurale – ale României, cel puțin. Abateri substanțiale de la limba corectă se înregistrează la noi și în cotidiană practică orală și scrisă a feluritelor pseudoelite naționale: politice, tehnice, administrative, civice etc. Lucru deloc surprinzător atâta timp cât ele sunt floricelele înșelătoare ce se ȋtesc fudule din solul nămolos al celor peste 40 de procente reprezentate de analfabeții funcționali ai patriei. și, atenție! Nu e vorba de situația României lui Caragiale, ci de aceea a deceniului al doilea din mileniul III, cu rețeaua sa impresionantă de media audio-vizuale (radio, TV, presă scrisă...), cu tipăriturile și bibliotecile sale, cu, în fine, internetul și tot ce mai presupune, ca facilități comunicaționale, tehnica modernă din zilele noastre!

Și încă ceva privitor la juna de cartier devoratoare de romane franțuzești din O noapte furtunoasă. Zița este privită de autor, în cele mai multe împrejurări ale acțiunii piesei, cu simpatie și ȋnțelegere. Perspectiva sociologistă, menită să-i umbrească imaginea și s-o facă dizgrațioasă, reprezintă mai mult opțiunea comentatorilor & regizorilor de teatru și rezultatul ȋnclinației psihanalizabile a nativului român, în general, de a scurma cu voluptate în pubele – reale ori imagine – pentru a scoate la suprafață răul, diformul, mizeria morală, incul-tura acolo unde ele sunt sau, dacă nu sunt, acolo unde se pot inventa. Avea multă dreptate N. Davidescu atunci când vorbea despre obsesia noastră, a românilor „de a ne ponegri cu toȋii reciproc”. Zița este una dintre victimele angelice ale acestei obsesii naționale!

Viorel Mirela

100 DE ANI DE LA MOARTEA LUI ALEXANDRU MACEDONSKI -

POETUL CU LACRIMI DE TRANDAFIRI

Răsărind dintr-o familie venită din alte zări, dar nu și cu vizibile diferențe de substanță, ascendenții săi s-au implicat pe mai mult de ȋntinderea unui secol la un maxim afectiv-emoțional și la nivelul arderii depline în istoria Țării Române și apoi a tinerei României. Revoluția lui Tudor Vladimirescu, perioada pre-pașoptistă, pașoptistă și cea legată de pregătirea Unirii Țărilor Române, ca de altfel și de după, va găsi familia Macedonski cu arma la picior și cu mintea deschisă spre departele zării.

Alexandru se va naște și va trăi dintr-o glorie a familiei sale, nu de puține ori augmentată peste real, spre o aplicație voit aristocratică și încă de o manieră consistentă în acea vreme, și nu spre a unei burghezii în formare. Adică o ridicare spre o ȋnălțime ce incumbă o anumite onoare și nu spre una care ar duce spre mirajul ȋmbogățirii ca obligație. Această stare de noblețe și aristocrație interioară nu-l va părăsi pe poet până la sfârșitul vieții sale.

Ca poet însă, Macedonski a ridicat în fiecare din noi nevoia de celest: „Voind să uit că sunt din lume, voiesc să cred că sunt din cer...”, nici mai mult nici mai puțin...!

Acest refuz al realului îi dă pretenția necesității accesării zeiescului. Macedonski este un poet al transgresării divinului din celest către terestru, cum îl roagă în Luceafărul Cătălina pe ȋndrăgostitul ȋnger și demon în acela și timp, să parcurgă calea astrală, dar și invers a lui Macedonski, al tentației continue a poetului de a se ridica spre eternul eter.

Zeii lui devin umani și grațioși ca niște copii, faptele lor sunt cele ale unor prinți teribili și care n-au ieșit încă din adolescență; dragostea lor este o aripă încă ne crescută în pasăre, al cărei zbor se zbate să iasă din trup. E revanșa frumosului asupra mizeriei eterne. și ca atare poetul vine și ne ȋnvăță cum să purtăm o strălucitoare hlamidă pe interiorul trupului, apoi să o scoatem și să o dăm păsărilor și florilor, ca ele să o spele cu mirosul și cântecele lor –iar ca ȋn final să o purtăm cu și mai multă mândrie!

Așa era Macedonski! Poet, om, semizeu! Însă nu de puține ori Macedonski ne conduce și spre o răceală de diamant ale unor stări apostazice, ca în Noaptea de decembrie de pildă, stări de ȋnghiț des-

fășurate, culmea, într-un spațiu incandescent care corupe grația, timpul și în cele din urmă viața imaginatului Emir, apropiind planurile divine cu cele ale demoniului până la suprapunerea lor inebriabilă.

Raiul și Iadul fierb în Macedonski precum limita în ardentul doritorului de a o încălca, asemeni păsărilor migratoare venite mai devreme din țările calde, când sub iluzoria bucurie a aducerii primăverii neprevăzutul ui le curmă zilele.

Așa este interiorul lui Macedonski! Foc și gheață, materie moartă și răsuflare care dă viață. În toată lirica sa, carburajul poetului o constituie petalele de roze.

Dacă și-ar fi putut creiona singur o planetă în care ar fi trebuit să trăiască, desigur, ar fi fost o planetă făcută numai din trandafiri.

Vâslind ca printre ghețari, printre curente de toate felurile ale vremii, Macedonski e corabia ce își este ea însăși și Scyla și Carybda în același timp, dar și reușita trecerii printre monștri.

Și mai greșit ar fi să-l analizăm pe Macedonski după feliile literare ale vieții sale, ca pe pepene! Căci a-i lăsa poetului în urmă, cumva depărtatele maluri ale romantismului benefic și elocvent, și a-l vedea apoi navigând doar spre alte zări, de pildă ale simbolismului, - este ca și cum ai lăsa tinerețea ta așezată într-un sac pe o bordură, și apoi a așeza pe trotuarul de vis-a-vis alt sac cu alte etape ale vieții tale, fără legătură unele cu altele.

Poet pur sânge, coborât printre muritori direct din Olimp, Macedonski și-a extirpat în poezie, fără echivoc, accesul la social, scoțând dintr-însa orice formă cotidiană a acestuia. și asta când era contemporan cu un alt mare poet al vremii care nu respira decât prin social: George Coșbuc! O reacție oarecum similară a avut și față de contemporaneitate dar nu mai puțin, și față de contemporani! S-a simțit și dogmă și axiomă, dar culmea, și schisma și al nostru, schismaticul propriei schisme în același timp!!!

Macedonski este singurul poet al literaturii române care s-a încoronat singur, aidoma lui Napoleon care a smuls coroana din mâna Papei și și-a așezat-o cu mâna lui pe cap.,voiesc să cred că sunt din cer...ne strigă el!

Curgător din neamul lui Baba Novac avea ca și acesta un curaj uriaș de a se avânta în luptă fără limită, fără să țină seama nici de numărul adversarilor, nici de valoarea lor, și culmea, nici de rezultatul luptei – victoria părând a fi pentru el mai mult un adaos nesemnificativ al unei provocări ce trebuie onorată decât o finalitate pozitivă necesară și obligatorie.

Ăsta era el, Macedonski ...! Un spadassin desăvârșit al duelurilor cuvintelor, s-a luptat într-un simultan, fără emoție, cu cele trei genii ale vremii ale timpului: Eminescu, Caragiale și Maiorescu.

Din această cauză venită din romantismul său, și iarăși din această cauză venită din simbolismul său, poetul s-a suprapus nu de puține ori și cu Don Quijote, dar și cu Sancho Panza, desigur în același timp, țesând și încălecând împreună un minunat Pegas poetic, total dezinhibat față de contemporani, pascător tot mai flămând din cele antice simboluri.,,voiesc să cred că sunt din cer...”

Așa era el, Macedonski ...!

Așa că de la poet încoace, natura își făptuiește altfel frumusețea. Altfel privim noi acum aceste frământări ale minunilor lumii! și parcă și vezi poetul rugându-se la poemele sale să vină și să ne învețe cum să mirosim florile, iarăși cântecele păsărilor cum să le ascultăm în mai bine. Pentru că poemele lui au început să miroase ca și rozele, ca liliacul, și să cânte ca privighetorile...

Așa le-a rugat el și așa se întâmplă până în ziua de azi! și Doamne, ce mai învăț am primit... și noi... și ele!

De atunci, dacă veți urmări caii noaptea pe lună plină, în luna lui florar, veți vedea că ei nu mai pasc înfloritul ierbii, ci doar îl miros, apoi îmbătați cad într-o fericită hodină edenică.

Într-un altfel, Macedonski este unul dintre puținii poeți care și-a ridicat fizicul ca imagine croită la înălțimea spiritului. Iar dacă e să vorbim de solemnitate la Macedonski, apăi asta atinge cote regale!

Așa era el !

Și chiar sarea lacrimii domniei sale e un cântec de privighetoare, ea încercând să scoată zborul din lacrimă, care tot cântec de zbor este, și apoi să-l pună în noi.

De-acum poetul ne tot îndeamnă să venim...! Căci venitul spre cântecul privighetorii înseamnă înseninarea de-a pururi a zorilor zilelor noastre îmbătate de un suflet cu miros de divin. Iar mirosul divinului la poet este liliacul ca pseudonim al rozei.

Și așa cum vedeți, boiari dumneavoastră, s-a fost făcut ca în final florile să vină și să se roage de poemele sale, ca să miroase ca-n poemele lui Macedonski; cu păsările făcute-s-a la fel... și de-asta primăvara, florile stau la rând cu zilele să citească din poemele sale.

De-asta ele nu pot înflori niciodată toate deodată!

Așa sunt ele, florile și păsările, care or fi...!

Și altfel, Macedonski prin interculturalitatea sa, în special prin cea poetică de excepție, prin faptul de a fi primul dintre simbolisti, de a fi primul nostru poet care a scris poeme în vers alb - constituie sămânța literară care va exploda peste 5 decenii, transformată în marea noastră poezie a anilor 60-70.

Și altfel, dacă am avea mărturie că poetul nu s-a hrănit decât cu liliac și cu roze, cu siguranță că nu ar mira pe nimeni. Așa se face că nu e deloc întâmplător ca în ceasul morții lui, ca ultimă dorință, poetul să ceară să i se aducă roze...

Virgil Dumitrescu

PICURĂ INSISTENT DIN TRISTEȚILE DE NEOPRIT ALE LUMII

Picură insistent din tristețile de neoprit ale lumii,
pădurea tânjește după fostele ave și aceasta
nu e o reverență. duh izbăvitor
nu trece pe-acolo, doar
animale bolnave. picură insistent

din tristețile de neoprit ale lumii, frunze saturate
de pâclă și ud. și aceasta nu e apă de nouri,
nu e că o fi, că n-o fi, dansul lasciv
al păpădiilor nud. picură
insistent

din tristețile de neoprit ale lumii, pecetea
universală
a sufletelor pioase. și aceasta nu e pastila
de noapte
pe care tocmai a înghițit-o un popor
de foioase. picură insistent

din tristețile de neoprit ale lumii, nici cărțile de
joc
nu ne ies, cum lunii nu-i iese haloul
pe creste. și acesta nu e doar
buletinul greșit, dar cine să mai știe ce
este?

HOLOGRAMĂ CU TINE (8)

Deja văzut? deja trăit? deja plecat? afișele
anunță de zor premiera! pe toate,
pe toate le-a preschimbat îngerul care
îmi eliberase artera. era sub forma

unei globule, a unui fulger în ochiul meu
stâng, copil
întâmpinat cu destule, uitasem pe loc
să și plâng. aflasem că se plătește

lichid – cu clipa, cu zeciuală,
cu picătura, chiar și ușa pe care-o deschid celui
ce-mi scrijelește figura. s-a spălat râul
de insomniile lui, pădurea

s-a golit de fantasmele sale. toamna
are ochii căprui, cei negri
se aprind mai la
vale.

IUBIRI CAPTIVE

Până la capătul drumului, până acolo unde el
se înclină,
voi merge neobosit pe picioarele
mele. voi merge întruna, îți spun, voi
traversa râuri, voi urca munți,
voi sta de vorbă cu luna.

astfel jurând la plecare – eu, cel rău și cel
bun –, câinii războiului
nu m-au lătrat niciodată la trecerile-mi
succesive prin lume,
toate mirosind a carne de tun.

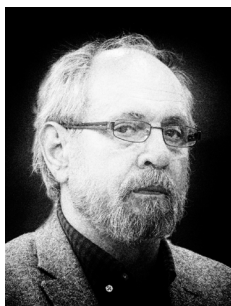
când, la o tresărire-a pupilei,
asta văzui: rochia lungă de voal
și gambele dansând pe o frunză
de laur, iar pe deasupra trilul de pasăre.
totul într-o colivie de aur.

TU CARE TRĂIEȘTI CU MINE DE GÂT

Tu care trăiești cu mine de gât spune-mi
ce e ști: gâde sau înger? după o lungă
listă de revendicări
și de plângeri, dată pentru
o vreme uitării, se redeschide dosarul
pe care
zgârie gheara întrebării.

râde un ochi, celălalt plânge. mai mult
de-atât, un al treilea,
pe care și tu îl descoși din înalt
și-l citești, clipește ca pentru mine:
dar tu, spune-mi, ce e ști?

Călin Vlasie

SĂ MĂ ÎNTORC DIN NOU ÎNTR-O POIANĂ

printre ochi înfricoșați de lăcuste
(ochii lăcustelor s-au mărit
până în vârfurile muntelui
chiar și piciorușele lăcustelor s-au alungit
pe deasupra șinelor de cale ferată)
un Dumnezeu cu pielea verde
cu trupul mirosind a rășină
un Dumnezeu într-o împărăție a lăcustelor
printre mici iconițe de mentă
câteva mii de microfoane
și alte câteva mii de camere de luat vederi
toate-au fost ascunse
printre iconițe de mentă
printre piciorușe de lăcuste.

„MĂ VOI MÂNTUI IUBINDU-TE”

sunt zori fără prihană
luminând faleza năclăită
ea se ridică din mare
roșie fără prihană
peste ochii mei năclăiți.

„ROAGĂ-TE, ROAGĂ-TE PENTRU MINE!”

la capătul străzii cu tei și platani
începe marea
turla greacă a unui soare
portocaliu
poate sunt ochii tuturor sfinților
sau poate e și tu
singură și imensă

DESTUL INFINIT AL STICLEI RECE

tu trăiești într-o Grecie
fără palmieri, fără ibiși
fără pietre sacre
fără sirtaki
destule imagini într-un orașel
nelocuit în care intru
prin sticla unui laptop

nicăieri
respirând doar respirând

ȚIPĂTUL STRIDENT ȘI SINISTRU

e al unui păun
cocoțat pe o coloană
pictată proaspăt
în labirintul de la Knossos
în ghidul colorat
imprimat impecabil
descopăr ochii tăi
îngroziți de spaimă.
căldura e un semn al eternității
căldura stridentă și sinistră.

Dianisie Vitcu

COPIII MAREȘALULUI

Docili, domoli ne ținem rândul,
aripa frântă, gândul
atâta-i doar o cirtă,
răbdarea-n co ș, alături, pe nimeni nu irită
și așteptăm,
cetim o nouă grilă-sită,
să afle lumea că
acel făcut de sapa Lui,
în stare de nimică nu-i și stă peltic,
peltică ne grijește viața-n dric,
felii, felii,
o pierdem printre fleacuri,
ce-i pentru buni, mai bun,
nouă ne scapă-n farfurii,
urâtul sapă și îmbătrânim,
murim cu zile, n-avem leacuri,
ne rod bocancii și intrăm la apă,
doar cu speranța într-un mâine ne hrănim,
când grijile ne-apasă și ne-ngroapă!

ȚĂRANUL ROMÂN ȘI NOUA LEGE ANI

Cacainăm Bahliu' dom'le,
și-l sacralizăm,
Ca noi, nu-s doi cât Jijia-i de lungă,
scrim pe chetroaie, pe culbeci, pe Râpă
primarii ctitori, de blăstămății și dări !
Ne tot uităm pe borțile cămeșii
La ce-o rămas... ca cât două cireși

și nările umflăm.
Vrem să aflăm,
cât este de-nceput cârnațu' tati,
ce-o mai rămas și până când-l-avem ?!

Ne-am pus birjari de *neam-tămâie*,
acolo sus, pe capră,
(nu ți-ar plăce oricine să te mâie)
Noi cu zăbala-n falcă mârâim,
nu mai avem puțință,
c-Așa, de-o viață chinuim în post
și în credință
și tot lângă "nevoi" trăim !
Eu nu mai pot răbda, eu...
n-am atâta *carti*,
și am de gând s-arăt cu de ștu'
"aista" o mâncat cârnațu' Tati !

NU TROPĂIȚI

Pe *Ochiu-boului* subt *frunza Lenei* sta
Și urmărind o găză
nu vedea
Că-s negru de mânie și-aveam de gând atât
s-agăț paingu de-un picior
să-l strâng de gât
Dar m-a-nțepat și-a scoborât pe-un fir
Subt brațul strâmb de cruce-n cimitir
Cât sprijinea un pai subțire de mohor
Simbol pustiului
Și *postmodernul* pânzei țesător
a lunecat scăpându-se subt brazdă
Să i se piardă urma de la gazdă.

Am ridicat privirea și-am citit
Înscrisu-n alfabet chirilic învechit
Nu tropăiți
acilea hodine ște robul Domnului
poetul Găză care-a-nțepat bucle somnului
Și-a beut pentru o viață sănătoasă
în fi ștecare zi doi litri de spirtoasă.

MĂRMURIȚI

De la o vreme-ncoace, morților civili
li se dau onoruri militare,
sunt decorați,
sunt făcuți *cetățeni* de onoare
primesc *diplome de excelență*
și sunt *aplaudați* !

Ei, morții tac chitic, surâd, nu mulțumesc
și nu clilesc,
șed palizi, marmuriți, destin și
și-n mintea lor
la rece,- și zic: *naivii ă știa nu-nțeleg nimic !*

E prea târziu, lăsați-ne-n trecerea mare,
în marea trecere a Styxului
mușenia cernită-ntre hotare,
celor de-aproape, lacrima noastră,
întristare.
Lăsați-ne-n iarba de-acasă,
când v-amintiți de noi, lumânare.

Juliana
Paladă-Popescu

LITANIA VISULUI

Doamne,
doar pentru Tine îmbrăcam
veșmintele albe, îmi acopeream fața
cu vâlul înserării și mă înălțam către Cer,
pe câmpia în care pogorau Îngerii!... Pentru
Tine treceam pe sub merii înfloriți, legănam
în inimă foșnetul frunzelor, amintirile,
viața, până când îmi secau potirele
ochilor, iar pe apele cerului
vedeam cum se

aprindeau stelele și
mă învățau să alung umbrele!...
Doar pentru Tine uitam vânătoarea și
îndrăgostită străbăteam pădurile visului,
până când, însetată, beam roua din urmele
cerbilor, în care îți zăream Chipul și îmi
tresărea inima... Lumină Sfântă erai și mă
însoțai pretutindeni, doar în cântecul
Tău adormeam, împreună cu
Tine visam zorile!...

Peste iarnă,
Îngerii mă găseau cu
sufletul nins și-ncepeau să îmi
numere anii... fără speranță scriam
poeme pe frunze de lauri și le dam foc,
apoi, aruncam cenușa pe ape, în sorbul
uitării și înfrigurată așteptam Himerele
noptii, să-mi aducă pe aripi tăcerea
plămădită-n Litania
visului!...

LITANIA FLORII DE CRIN

Toată noaptea
îngerii au cântat, adormită,
pădurea se rotea, se-nălța în vântul
de toamnă și îndrăgostită visa tropotul
cailor din sălașul umbrelor, cavaleri în
armuri se-adunau, făceau jurăminte,
apoi, înălțau spadele, se-nfruntau
în sunetul trâmbițelor de aur
și-n amurgul de foc intrau
în peșterile uitării din
oglinda întoarsă
a Lunii,

în care
vietățile sălbatice ale
câmpului alergau și înfricoșate
se-ascundeau în trunchiuri bătrâne
de arbori, pentru că oamenii ucideau
oameni, sângele lor înroșea câmpul,
ninsorile grele ce cădeau pe Turnul
dreptății, unde domnița cu pletele
albe păstra de un veac lângă sân
floarea de crin a speranței și
însingurată aștepta
zorile!

LITANIA LICORNEI

În Cetatea de Foc,
domnița cu plete de fum
se arată-n veșmânt de porfiră
și cu brațele albe apără Turnul
speranței, precum pasărea visul
din inima ei de lumină! Peste
veacuri, cavalerii dreptății
s-au stins, vântul
hoinar

spulberă
colbul din armurile
reci, numele lor s-au topit
prin albii de râuri, urmele vechi
au pierit pe poteci, domnița cu
ochii de cer veghează în nopțile
albe și scrie litanii pe frunze
de lauri, pe coama de
nea a licornei

care vine-n
albastrul de ziuă pe
câmpia cu îngeri și lunecă-n
vis peste arborii goi, se rotește, se
preface-n cuvinte pierdute, uitate,
ce-nfloresc și se frâng împreună cu
noi, pe altarul de rugă al toamnei,
înălțat cu suflare de viață
și moarte!

LITANIA TOAMNEI

În vara aceea
ploua mult, îmi spuneai
și părea că intram împreună
în memoria apei, zâmbetul tău îmi
amintea parfumul arborilor de ceai,
pe când alergam spre pavilionul
îndepărtat, unde speram
că vom înnopta!...

În amurgul
de foc, vânătorii hăituiiau
vietățile câmpului, strigătul lor
străbătea râul, pădurea și înfiora
vântul, ochii mei legănau stelele,
vălul alb de mireasă luneca peste
ierburi, ca un cântec șoptit
în Litania toamnei!...

Gheorghe Pârja

DOLIU SENIN

Trei luni am stat pe gânduri
În alte două vieți am alungat frica
S-au aprins luminile în picurii de negură
Un înger încovoiat îmi bate la ușă
Casa e goală ca un cuvânt alungat
Trag nădejdea unei scări să urc la cer
Acolo într-un culcuș de oglinzi
Poate s-a oprit mama pe o splendidă pajiște
Poate mi-a lăsat un semn al trecerii
Un bănuț pentru vama tăcerii
O mână caldă pentru încălzirea raiului
Că e frig și în lumină acum
Mi s-a promis o țară departe
Fără îngeri, fără diavoli
Nici măcar ușieri galați
Nu are țara aceea înduioșată de spaimă
În mijlocul ei un singur om
Doar unul singur a rămas
Să făurească o scară de urcat la cer
Ceilalți au coborât în pământ
În zile cu lumină lină
Așa am rămas pe gânduri
Și nu știu încotro s-o apuc.

URMA FOCULUI

S-a făcut că râul mergea invers
Apa limpede își căuta izvorul
Unde să-l afle după atâta mers
În care a căzut și zborul

Unei păsări singure pe lume
Fără cuib în care să-și petreacă
Noptile ascunse fără nume
Doar cu semnul secetei de apă

Un copac uitat într-o pustie
Cheamă umbra păsării să steie
În odihna din ce va să fie
Din cărbunii stinși țâșnind scânteie

Fără de lumină doar cu urma
Focului din veacuri peste munte
Râul urcă dar se vede turma
Celor însemnați cu stea în frunte.

ECOUL UNUI PARADIS

Desenează-ți pe față floarea melancoliei
Ori tristețea unei bătălii pierdute
Pune coiful învingătorului
Lângă lumina albă a unui poem nescris.

Intră majestuos cu o frunză pe umăr
În marele anotimp fără suspine
Și du-te dincolo de hotarele gloriei
Unde stelele lucesc în ruine.

Acolo te va aștepta luntrașul orb
Înfășurat într-o pânză de lună
Ecoul unui paradis ațipit
Urlet de lupi în văgăună

De voie rea se aprinde dumbrava
Caută ușa din codru să ieși
În haine de gheață logodnica albă
Întâmpină oaspeți aleși.

La masa de argint, lângă sclipăt
Au sosit turme albe, cavaleri fără zale
Din piatra neagră curg lacrimi
Pe obrazul tău ca floarea melancoliei.

TRUPUL POEMULUI

Ce trup frumos ai, poemule
Ești ca o stalactită adorată
Ca un crivăț din negura ferestrei
Ca zăpada caldă din piatră.

Umbra iernii ești, omule frumos
Rătăcită-n steaua din cupole
Făptura din oglindă înflorește
Sângele din frigul unei case.

Ca o femeie ești, pomule viclean
Mă duci cu firul spre margine de lume
Mă părăsești în visul unui an
Dar mă renaști ca pasărea din spume.

Ce trupuri dezmiardate, femeia din poem
Demenică și tandră, dar mai ales suspin
De purpură e casa din blestem
Poemul din femeie, un leac pentru venin.

ANNABEL LEE

Într-o casă de corali cu luna la geam
Locuia spaima de ore târzii
Lângă chipul ascuns
Al miresei de marmură
Cu sânge negru
Stă scris numele
Preafrumoasei Annabel Lee.

Acolo poetul se ceartă cu îngerii
Cu moartea înainte de a fi
Zeiță cu două trupuri.
Printre alge și pești
Ceremonia nunții amânate
Și foșnetul șalului
Preafrumoasei Annabel Lee.

Am lăsat în urmă țări întinse
Cu vuiet de codru și mănoase câmpii
Să cobor în regatele mării
Unde veghează demoni și serafimi
Trupul de gheață
Și steaua mohorâtă
A preafrumoasei Annabel Lee.

Drum rătăcit peste munți tociți
Păsări mici din peșteri pustii
Din larg vin corăbii cu mirosenii
Pe țarm poetul narcotic
Așteaptă sosirea
Într-o noapte cu lună
A preafrumoasei Annabel Lee.

*Luminița Cristina
Pelcu*

SINTETICA LAVIULUI

Așa arată perfecțiunea
ca tine netulburat
între zugrăvirea unei catedrale
și o cutremurare în fața divinității
ești ca în somn
timpul când universul se făcea om în ochiul
inimii mele
și am fi fost contemporani cu începutul, cu devenirea
mai mult decât se vede
sub masca propriului pustiu,
privește strada, oamenii care reflectă forme
ei trăiesc ca și când verdele sau pământul
n-ar face parte din ordinea cosmică,
privește-i cum ratează liniștea lor
purtându-se ca și cum n-ar avea-o
restul, o iluzie dormind sub șapte peceti,
am vrea să ne luăm în brațe
peste tot în temple și biserici,
o pasăre albă
femeia dinlăuntrul tău.

PEISAJ SCUFUNDAT ÎN SOMN

Te-am așezat într-o icoană de culoarea liniștii
fără să mă pot separa cumva de propria-mi neputință
îți amintești, excesiv de rațională, altfel
gata în orice moment să mă lepăd de sine
precum această fereastră deschisă spre vid
prin care nici salcâmi albi de Kamceatka
nu mai sunt în stare să vadă lucrurile așa cum sunt
cine știe pe unde în iurtele albe ca varul
un început tăcut de lume, din aer, din pietre sau invers
așa cum tot ce există mă conține și mă doare
îmi intră în ochi, între cuvinte,
dovadă că n-are sens să neg ceea ce gândul
ca orice claritate presupune o suferință
și totuși pentru mine nu există dilemă
nici nu mă absolv de greșeli
spunându-mi c-au fost cumva necesare
mai ales acolo unde
ceva în mod fundamental s-a transformat în nisip,
semn că între inimă și vulturii pescari
înainte de orice,
trebuie să fie un acord deplin

oriunde mă întorc fiecare moarte închide un cerc,
celelalte adevăruri ne îndeamnă să trăim.

CLEMENTES ANGELI

"Pietrele supraviețuiesc singure"
Ar trebui să fiu împăcată cu asta. Și cu balsaminele
otrăvitoare
de la etajul întâi al nopților. Dar eu nu sunt nici cu
mine.
Nici cu arcurile de triumf ale lui Marte și Minervei
pentru simplul motiv că destinul a poruncit osânda
beznei
și-a luminii acolo unde odinioară pășteau amoniții.
Din întâmplare, în logica morenei, avalanșei și apei.
Poate că n-am înțeles totul, îmi lipsește un spațiu
un interval sub cupolele de aur ale acestei lumi
înșelătoare. Înțelepciunea de-a ști că ai aflat prea
târziu
un moment, care e și ultimul.
După el Alții o iau de la capăt tot căutând abisuri
de-a lungul coastelor lui Bricco.
Nu prin iluminare, ci faute de mieux.
Certitudinea că nu mai este nimic de lămurit
asta ar trebui să fie pacea și triumful meu.

AȘA DE FRIG ȘI DE LINIȘTE

Cât de frumoase sunt glicinele zilelor tale,
în ceasuri de restriște-
îngălbenind fotografii înșirate aiurea
prin locuri în care lumina nu mai ajunge decât sub forma
unor trădări plătite până la urmă prin singurătate,
o Maja desnuda la sfârșit de Septembrie,
într-un fel de născocire a privirii întoarse înapoi
până în viscerele pământului, atât de înțelept de altfel,
încât să înțeleg până la capăt fiecare lovitură de daltă,
melcii,
vârful măturii, după ce ai dat cu ea peste o podea
plină de praf
inclusiv libertatea-mi de-a rătăci în pustiu,
asta contează mai puțin, e pe gratis,
un fel de-a tatona spațiul în care
atâtea lucruri au rămas neîntâmpalte
precum mâinile mele încă tânjesc, să atingă fericirea.

Până la urmă nevoia de mituri e și aceasta o nostalgie
purificată de aceeași flăcără
care se ridică pentru a spune mereu melancolic
că, Timpul fără Dragoste
e gol.

DUPĂ MĂSURA INIMII

Multe lucruri contează, însă doar unul în mod absolut.

În ochii lumii contează dacă ai succes sau dacă eșuezi.
Contează dacă ești sănătos sau bolnav, dacă ești
educat sau nu.
Contează dacă ești bogat sau sărac. În mod cert,
aceste lucruri
au o influență asupra vieții tale. Da, toate contează,
vorbind la modul relativ,
dar ele nu contează la modul absolut.
Însă există ceva care contează mai mult, decât oricare
dintre aceste lucruri.
Iubirea, înainte de toate, mai cu seamă când se sting
sclipirile galbene ale forșitei
în pustietatea melancolică a grădinilor prin care te
plimbi
fără să te întâlnești cu nimeni, împreună-sălășluire
cu îngerii
lung prilej pentru cuvinte insolite, nebănuite, surprinzătoare.
De aceea alegem ceea ce ne zidește până în cele mai
mici amănunte,
pentru simplul motiv că ceea ce ne tulbură,
dorul care e același pentru toți, dar intensitatea lui
mereu alta pentru fiecare,
crește în noi ca o euharistie de taină.

Ian Scarbete

ATLAS

Și iată că nici în titania viața nu e mai
roz
frânt de oboseală cum sunt
cerul e tot mai aproape
de vulcanul acesta de care mă sprijin
precum confuzia de linia abstractă
în chip de umeri
îmi trece prin ochi și inimă
ca prin perdea
umbra meduzei pe care o alungi

tăcerea ta de piatră
nu se mai potrivește acestei
distanțe
nici varianta cu merele infestate
nici anecdota cu cereale modificate
genetic
în calculul versiunii

ECHILIBRU

În sfera duminicii
forțele oarbe dau la pace pretenții
deschise
Dumnezeu se odihnește în mine
copil neviciat
căci îl citesc cu toate simțurile la care
mi-a dat acces
de-mi spune că ceea ce n-am pierdut voi
pierde
dintr-un spirit al proporțiilor
pasărea nevăzută ciugulește fiecare
centimă
a dezechilibrului

cert ar fi doar ceea ce se petrece sub
aureola
acestui moment
în care răsfoiesc marile minciuni
ale lui Gutberlet
și ignor orice scop cu termen
sugerat sub lumina vioaie a artificiei

DUELUL LUI IACOB

În puterea cuvântului nu e nimic definitiv
consolarea înverșunează locuitorul
oaselor mele
se strunesc taine în odaia luptei
cu îngerul
după cum mă antrenezi
să pierd
ce nu am avut
să-mi duc crucea
pe aripile unui fluture
căruia nu-i găsesc mai deplină liniște decât
a savura o geană a soarelui
obosit între umerii
pajiștei care nu e capătul bucuriei

CONSIDERENTE

La hotarul dintre viață și moarte cultiv
fără geniu de grădinar
idei perisabile
deprind arta de a frământa neuronii
în afara unui program
într-un Așa-zis atelier al ego-ului
îndoit mereu de aptitudinea de a fi fericit
ca la carte
când să culeg

luând în serios refrenul ploii izbind
fereastra
figurația soarelui la final de zi
nu aud decât freamătul undelor suple
ale tăcerii
în prezența uneltelor specifice

deretic în perimetrul solului interior
asupra stărilor mărunte

și percep doar cum se clădește celulă
pe celulă
cuvântul crește în sine la temperatura propice
încât se conturează adult poemul
până se desprinde din crengile
ventricolelor
capabil să-și înfrunte singur destinul
în piața de consum

Dumitru Augustin Doman

FATA FIERARULUI

- Auzi, ce este aceea ficțiune?

- Cum să-ți spun... E cum aș scrie eu într-o carte despre fata fierarului de la noi din comună, că e blondă ca Pamela Anderson, cu un sân mai mare și unul mai mic și cu fundul rotund, bombat și zglobiu. Iar noi n-avem fierar în comună.

- Dar, noi avem chiar trei fierari în comună.

- Ei, tot ficțiune e: a unuia e blondă, dar are fundul lăsat și sânii egali, a altuia e roșcată, iar al treilea are un băiat brunet ca tuciul de mămligă.

- Deci, ficțiune înseamnă la un loc două fete de fierar și un băiat homosexual.

- Dar de unde știi că e homosexual?

- Păi știe toată lumea din comuna vecină Gorun că trăiește cu băiatul fierarului de acolo, umblă amândoi de mână prin pădure, se duc la ora ș la restaurant împreună, merg la ștrand și se mângâie în apă. Cineva zice că i-a văzut cum se sărutau undeva pe la marginea satului. Dar asta nu e chiar sigur, sursa nu e una serioasă, de luat în seamă.

- Mă rog, dacă zici că e sigur că băiatul fierarului este homosexual asta nu e ficțiune.

- Și atunci ce e ficțiune? Fetele celorlalți doi fierari?

- Ei, ficțiunea ar fi fata fierarului din comună dacă noi n-am avea fierar în comună.

- Dar, cum noi avem trei fierari în comună cu două fete, una blondă și una roșcată, care din ele este ficțiune?

- Dacă cele două fete există, și una e blondă și alta brunetă sau roșcată, atunci niciuna nu e ficțiune.

- Atunci să înțelegem că băieții fierarilor, unul de la noi și celălalt din Gorun, sunt ficțiune?

- Păi, nu, dacă zici că merg la restaurant la ora ș împreună, ținându-se de mână...

- Dar dacă n-ar merge împreună? Dacă s-ar duce separat, unul într-o zi și altul săptămâna cealaltă, care ar fi ficțiune?

- Niciunul.

- Atunci ce e ficțiunea?

- Păi, ce să zic, dacă tot ce gândim noi începe să existe, atunci ficțiunea nu există.

- și dacă nu există, atunci de ce vorbim despre ea?

- Pentru că uite ce frumos strălucește soarele, cerul e albastru, că nu punem norișorul ăla flendurit de deasupra fabricii de sârmă și cuie, iar sticla de vin încă nu s-a golit.

PERECHI DE HOȚI

În zorii unei zile de octombrie, tinerii jandarmi Avram Motan și Lotar Ferezeu au prins doi tractoriști, hoți de gazolină pe câmpul de sonde de la Merișani, câmp pe care l-au păzit toată noaptea cu toată vigilența. Cei doi tractoriști umpluseră cu gazolină de la gura unei sonde două bidoane mari cu care se transporta laptele în vremea de dinainte de evenimente din decembrie 1989. Parlamentări, somări, scos pistolul din dotare, târguieli, negocieri: „hai, domle, poate ne înțelegem, mă frățioare, avem și noi familii, lăsăm aci gazolina, fir-ar ea de gazolină!, și promitem să nu mai dăm pe-aici...” Dar, incoruptibilii jandarmi și-au făcut treaba ca niște adevărați profesioniști. Amenzi, procese verbale, poze cu telefonul, propunere de trimitere în judecată.

La ieșirea din schimb, cu sentimentul datoriei împlinite, tinerii jandarmi au tras mașina la marginea câmpului și au început să înghesuie în portbagaj câțiva saci de porumb strânși cu toată atenția în noaptea de veghe pe câmpul cu sonde care coincide la indigo cu câmpul de porumb. Când să închidă portbagajul, de sub bătrâna salcie pletoasă, apar ca din senin tinerii polițiști Miron Ariciu și șeful lui de post Dan Amir care i-a și abordat vigilent pe mai puțin vigilenții jandarmi: „Ce-avem noi aici? Furăm porumb? Păi, e frumos? Ei, e frumoos?...” Parlamentări, somări, scos pistolul din dotare, târguieli, negocieri: „hai domle, poate ne-nțelegem, suntem din acela și minister, noi între noi?, avem și noi probleme familiale, am vrut să dăm niște boabe de porumb pe baltă, nadă pentru pe ști...” „Șapte saci?” „Mă rog, o parte le duceam la găini și la scroafe acasă, că ne așteaptă flămânde, sunt și ele niște suflete...” Dar, incoruptibilii polițiști și-au făcut meseria la marea artă: amenzi, procese verbale, confiscat marfa, poze cu telefonul, propunere de trimitere în judecată. Jandarmii au plecat acasă cătrăniți, amărâți, dezmăgiți că vor ajunge la animale cu mâna goală.

După plecarea jandarmilor, cei doi polițiști s-au scărpinat în cap prin șapcă și s-au trezit cu o problemă, pe acela și cap: „Acum, ce facem cu sacii de porumb?” „Păi îi luăm noi, îi ducem la porcii noștri”. Dar, când tocmai îi încăreau în mașină, cu frâne puternice, s-a oprit brusc lângă ei un Hummer puțin mai mic și mai anemic decât un tanc din trupele NATO. Din el au coborât Drăgan Spătaru și Romică Crăcean, bodiguarzii fermierului Jan Jac Mertic, proprietarul a o mie de hectare pe toată valea asta de cereale și petrol. Oștile stăteau acum față-n față. Inegale ca gabarit. Mașina polițiștilor era un Logan mic și alb, a bodiguarzilor - una americană și mare, maaare! Iar polițiștii de categorie semimijlocie, pe când bodiguarzii de supergrea. Deci, n-au mai avut loc parlamentări, târguieli, negocieri. A urmat legitimarea oamenilor legii, o mică tăvăleală pentru că n-au executat-o din primul moment, apoi telefon la Poliția Județeană, confiscarea sacilor de porumb să fie duși la patron acasă.

Cei doi bodiguarzi de categoria supergrea au plecat spre sediul cât Pentagonul al fermierului-patron. Dar, în frumoasa dimineață de octombrie, pe-un drum de țară, plin de gropi în asfalt, au observat într-o curte o mică turmă de oi. Au oprit mașina să nu dea într-o groapă, prilej cu care au intrat în curtea țaranului, cică unul Vasile Vasile, au pus ochii pe-un berbec cu coarnele răsucite de care l-au apucat și l-au scos în stradă, cu chiu cu vai. „Îl facem la proțap”, a zis Crăcean către Spătaru. Dar, pe când încercau ei să convingă animalul să urce în Hummer, din trei curți au apărut oameni răsculați, cu pari, topoare, furci, coase și alte unelte agricole și i-au bumbăcit pe cei doi bodiguarzi, iar berbecul a fugit cuminte în mijlocul oilor sale care începuseră a behăi amenințate de spectrul părăsirii de către capul familiei. Iar răsculații de la 1907, generația 2020, comentau: „Bă, să fim cu băgare de seamă, țara asta a ajuns o junglă!”

Astea toate s-au petrecut joi dimineața, și poate că au fost mai multe de acest fel, că soarele încă nu răsărise.

O POZĂ CÂT O MIE DE CUVINTE

*George Geafir, Emilian Mirea,
regretatul Jean Băileșteanu
și Constantin Pădureanu*

Ion R. Papa

DRAGOSTE INCOMPATIBILĂ CU VREMURILE

(Fragment din romanul în curs de apariție
„CASA GAIȚELOR”, la Ed. Autograf MJM)

Trecuse aproape o lună de la interogarea lui Radu de către secretarul regionalei responsabil cu structura partidului, iar acum era chemat din nou, de data aceasta la Colegiul Central.

Inițial, - probabil pentru a-și fi făcut singur curaj - Radu nu acordase prea mare importanță chemării sale. În dimineața respectivă, și-a pus la punct o ținută decentă și s-a îndreptat ferm spre locul cu pricina.

La ora stabilită, și-a anunțat prezența la secretara din antecameră, pe care, și-a dat seama, o cunoștea de pe vremea când el era în slujba consilierului sovietic. Aceasta, cu o figură galeșă dar și puțin compătimitoare, a făcut o bifă pe o listă pe care o avea pe birou și l-a rugat să aștepte.

- Pot să rămân aici? a îndrăznit Radu.

- Poate se supără șeful. Mai bine vin eu și vă chem.

Așteptarea lui Radu a durat mai mult de o oră. Când a intrat, s-a trezit în fața unei mese, dincolo de care se aflau Serioja, consilierul sovietic al cărui translator fusese cu câțiva ani în urmă, Petru Lepădat, cu care se afla în termeni buni. Aceștia îl încadrau pe un tovarăș mult mai voluminos, mai învârstă, brunet și cu sprâncene stufoase, probabil șeful... completului. Mai retrasă spre fereastră se afla mașina de scris, la care a recunoscut-o pe Natașa, soția lui Serioja, pe care a salutat-o cu un zâmbet, dar aceasta a rămas indiferentă.

A fost invitat să ia loc în fața lor, iar șeful a cerut încuviințarea celor doi de a începe.

- Tovarășe Negrilă, ai fost invitat aici pentru o discuție tovarășească în vederea unei clarificări politico-ideologice, poate și... organizatorică.

Pentru început, a și pune în discuție aprecierea asupra etapei istorice pe care o străbate țara noastră în prezent. știu că ar fi mult de spus, dar te rog, cât mai pe scurt și vezi unde te plasezi pe firul evenimentelor.

- Pot să spun, fără teama de a greși, că țara noastră se află pe un drum bun, jalonat cu sprijinul neprecupețit al prietenilor noștri sovietici.

- Ce te determină să crezi asta? l-a ajutat Lepădat.

- Fiindcă de la eliberarea țării noastre de sub jugul fascist, prietenii noștri sovietici ne-au fost mereu alături și ne-au acordat întreg concursul ca să pășim cu încredere pe noul drum, Așa cum o mamă își învață odrasla să facă primii pași, în primii ani de viață, a plasat el un răspuns folosind o exprimare a unui lider de partid, la care meditasese în prealabil.

- Ne poți aminti câteva momente, pe care le apreciezi ca importante și le-am depășit cu ajutor sovietic? a mers mai departe Petru Lepădat.

- De o importanță deosebită, chiar deschizător de epocă istorică, mi se pare instaurarea guvernului de la 6 martie, fără de care poate că nu ar mai fi avut loc altele pe care le cunoaștem; adică, încheierea armistițiului, etatizarea băncii și stabilizarea monetară care au dat o lovitură mortală marelui capital din țară, victoria forțelor democratice în alegerile parlamentare, înlăturarea monarhiei, și, recent, adoptarea noii constituții. Prin toate acestea, întreaga putere politică a trecut în mâna poporului muncitor, fapt consacrat prin legea fundamentală a tinerei noastre republici populare.

- Crezi că mai există cale de întoarcere la vechiul regim politic? a insistat Lepădat.

- Nu, niciodată!

- Dacă este cum spui, de ce continui să întreții relații amoroase - ba chiar ai fi în pragul căsătoriei - cu fiica unui moșier, reacționar și sabotor al puterii democrat-populare, gazdă bună a trupelor germane, participant la războiul antisovietic? a intrat direct în subiect președintele comisiei.

- Iar eu aș mai adăuga o întrebare ajutătoare. De ce această ființă, care ți-a fost apropiată din copilărie, a refuzat să ceară a veni lângă tine în partid? s-a gândit Serioja.

- Ea a fost o luptătoare antifascistă, o pacifistă, pentru care a pierdut facultatea, a sprijinit cât a putut organizația „Tinerimea Democrată”, cu care a colaborat, dar nici pe vremea aceea, nici după întoarcerea armelor de către România, nu i-a cerut cineva să intre în partid; Așa că, nu se pune problema unui refuz, în special că ea a colaborat cu alți tineri care astăzi sunt în partid, având misiuni comune.

- Mă gândeam că i-ai fi propus tu, dar n-ai reușit a o convinge, a fost malițios Serioja.

- Eu consider că aderarea la un partid este o chestiune personală...

- Corect, pleacă din lăuntrul fiecăruia, conform convingerilor sale intime. Dar uite că ea a reușit să te convingă pe tine să petreci clipe fericite nu doar cu ea, ci cu tot neamul ei moșieresc, stând la masa lor cu prilejul unor ceremonii cu ample discursuri anti-

democratice, antisovietice, în timp ce mama ta și tatăl tău le aduceau servicii bucurându-se de toată încrederea, fapt cu răsunet negativ în lumea satelor, a adăugat Petru Lepădat.

– Dacă eu am fost văzut la asemenea ceremonial, cum ziceți dumneavoastră, înseamnă că ori am trecut pe-acolo, ori am însoțit-o pe Raluca pentru scurt timp, și nimic mai mult; eu nu am fost un participant la eventualele mese festive ale familiei Pătrulescu, eu am fost servitorul conacului, ca și mama și tata. Oricum, în fața mea nu au existat afirmații antisovietice, antidemocratice..., a crezut că parează Radu.

– Te-ai încârduit cu această Raluca Pătrulescu scolară la Viena și ai intrat în familia ei care geme de teze împotriva regimului democrat-popular și a glorioaselor popoare sovietice, când știai de participarea ei, an de an, de ziua regelui, la mitingurile antidemocratice organizate de reacțiune, a considerat necesar să-i impute Petru Lepădat.

– Eu nu știu nimic de asemenea participări ale Ralucăi, nu doar fiindcă eram plecat, ci pentru că nici nu cred că au avut loc; ea nu mi-a vorbit nicodată despre Așa ceva. Raluca e cu capul pe proprii umeri și nu se aruncă în foc pentru o cauză pierdută.

– Nu poți motiva că nu știi, îndată ce relațiile voastre nu s-au întrerupt nicodată, chiar și în prezent ele continuă, după cum avem informații, a continuat Petru.

– În primul rând că am întrerupt orice legătură cu Raluca Pătrulescu, pentru care am mai fost anchetat la regională. În al doilea rând, Așa cum probabil știți, noi ne cunoaștem de când am luptat împreună pe baricadele antifasciste, antiantonesciene, antihitleriste..., având alături alți doi tovarăși, care au depus mărturie în acest sens.

– Noi considerăm, ca și oamenii de-acolo care au semnalat atitudinea ta contrară intereselor și politicii partidului, că sângele cu care ai insistat ca această reminiscență a moșierimii să conducă ferma de la șipot, pe care ai întemeiat-o în mod special pentru ea, anulând parcelarea făcută de niște oameni nevoiași, de și erai în cunoștință de cauză că ferma și întregul personal fusese o gazdă bună pentru nemți. și toate astea făcute de tine serveau interesele reacțiunii. Pe de altă parte, asta este mai grav decât îți închipui și dovedește un slab nivel politic, fiindcă nu ai întrezărit adevăratele scopuri ale politicii partidului la sate. Ai depus toate eforturile ca acea fermă să prospere pentru a demonstra teza ta eronată. Ai nutrit tot timpul un vis de preamărire, de înavățire și îmburghezire. Ai considerat că prin cârdășia cu această fată îți vei atinge scopul, iar pentru asta ai trădat cauza clasei muncitoare, a atacat frontal șeful anchetei.

– Vreți să spuneți că eu trebuia să fi înțeles că scopurile politicii partidului la sate sunt altele decât cele afirmate în legea agrară?

– Să fi văzut dincolo de astea, anume previziunile transmise de toate documentele de partid, pe care orice om care gândește în mod comunist le înțelege! i-a reproșat Serioja.

– Tu nu cunoșteai teza leninistă conform căreia proprietatea particulară generează capitalism zi de zi, ceas de ceas? De aceea, proprietatea privată asupra pământului trebuie lichidată! Tu ai crezut că reforma agrară ar fi fost punctul final al politicii noastre în lumea satelor și a venit timpul să te căpătuiești? Tu nu ai înțeles că reforma agrară a avut loc tocmai în perspectiva trecerii la proprietatea colectivă asupra pământului. Tu voiai să te îmburghezești pentru a fi pe măsura viitoare consoarte. Nouă nu ne trebuie asemenea elemente!

– Nu mi-a trecut prin cap Așa ceva și nici într-un caz nu urma să mă căsătoresc cu această fată, dacă eram incompatibili social.

– Asta-i corect, dar dorința ta de mărire, de a fi stăpân pe locurile unde-ai slugărit cândva erau la tine mai tari decât această realitate. Tu i-ai promis acelei năpârcei că o iei de soție și v-ați apucat să faceți și copii, Așa cum îi stă bine... unei familii înstărite, i-a reproșat Petru Lepădat.

– Asta e prea de tot, ați ajuns prea departe, fiindcă nu avem niciun copil, a protestat Radu Negrilă.

Serioja a aruncat o privire către Natașa. Aceasta s-a ridicat, a deschis ușa din spatele sălii și a adresat o invitație. Raluca Pătrulescu a intrat condusă de o altă tovarășă. Împrecinata era plânsă, pășea cu privirea în pământ și cu pardesiul larg deschis, fiindcă nu o mai cuprindea, probabil.

– O cunoști pe... doamna?

– Desigur! E Raluca.

– Raluca Pătrulescu, fiica lui Ovidiu și a Leli, până nu demult proprietarii a două trupuri mari de moșie, la șipot și Nucet, puse la dispoziția nemților, iar persoana de față, la sfârșitul anului trecut, dacă nu greșim, a făcut parte din cortegiul mortuar al celei mai proeminente moșierite din plasă. O vezi pe iubita ta Raluca cum arată? Susține că e gravidă cu tine. Voia să avorteze, dar oamenii noștri l-au oprit la timp pe doctor. Ce mai ai de zis? l-a încolțit Serioja.

Radu nu a mai putut deschide gura. În sinea lui ar fi avut multe de spus, dar nu să nege ceva, ci despre josnicia faptelor celor din fața sa. S-a abținut a vorbi și s-a mulțumit să-i privească cu un fel de indiferență și dispreț pentru atitudinea lor față de Raluca, înainte de toate ca mamă în devenire.

– Iată de ce – a reluat președintele completului – nici noi, nici partidul nostru, pe care tu ai crezut că-l poți înșela, nu mai avem încredere în tine. Ca urmare, solicităm retragerea calității tale de membru al partidului, pe care ai câștigat-o prin fraudă, eliberarea ta din funcțiile deținute și degrevarea de orice altă sarcină de partid care îți fusese încredințată, a concluzionat președintele completului de anchetă.

George Geafir

BABA ȘI ECONOMIA

- Țară de secături, căzută rușinos la examenul de capacitate în fața Europei - îmi citește Cineva dintr-un ziar al zilei. Aici ne-au adus politicienii ordinari, hoții improvizați astăzi în moraliști, miniștri care s-au vândut o viață întreagă, deputații contrabandiști. Boala o avem în suflet, e o epidemie înfricoșată de meningită morală. Țara cu conducători simpli hoți la drumul mare trebuia să ajungă la marginea prăpastiei...

- Că bine le mai zice..., exclam eu cu sinceră admirație.

- Le zicea..., că sunt cuvintele lui Octavian Goga, din jurnalul său, notate cam cu optzeci de ani în urmă, mă lămurește el, Cineva.

*

... Ca mai toți parlamentarii majorității, de după '89, care parazitau societățile comerciale cu capital de stat, deputatul Gheorghe Flămându, devenit peste noapte multi-multi-milionar, ocupa posturi călduțe în mai multe consilii de administrație.

În urma campaniei de presă ostile, neîmpăcându-se cu gândul că pierde ciolanul gras, luă exemplul altor confrăți și, cu discreție, îi trecu în locul său pe cei doi fii, soția, fratele și cumnatul. Rămăsese încă un post și se tot frământa pe cine să mai ferească. Ideea îi veni într-una din duminici când, după o săptămână de lucru pe brânci în Parlament, se afla pentru refacere în sânul familiei. De fapt, tot soția îi deschise și de astă dată ochii:

- Dragă, m-am gândit, n-are rost să apelăm la prieteni. Știi doar zicala, ferește-mă Doamne de

Apoi, acesta i-a întrebat pe cei doi, din stânga și dreapta sa, dacă mai au ceva de adăugat, le-a cerut tuturor să semneze cele consemnate de Natașa și a declarat ședința închisă, iar împricinaților, fără să-i fi privit, le-a spus rece:

– Puteți pleca! și a întors privirea într-un mod care voia să însemne „Nu vreau să vă mai văd!”

prieteni, că de dușmani mă feresc singur. Avem nevoie de un om de încredere, suflet de-al nostru.

- De-al nostru, dar cine?

- Cineva de-al casei.

- I-am aranjat pe toți. Nu a rămas nimenea pe dinafară.

- Cum, nimenea?! Mama e nimenea?!

Gheorghe Flămându holbă ochii la consoartă, "Țara arde și baba se piaptână!", doar pe moment, căci repede își dădu seama de valoarea ideii.

- Mama soacră! Cum de nu mi-a trecut prin minte... Numai de-ar fi de acord.

- De ce n-o întrebi?

- Poate că doarme...

*

Ginerele deputat părăsi sufrageria luxoasă a vilei și se îndreptă spre odaia amenajată pentru și pe gustul soacrei. O găsi pe fotoliu. Tricota.

- Mamă soacră, am o rugămintă la 'mneata. Te conjur să mă ajuți.

- Da' ce e? întrebă bătrâna șuierat. și, oprindu-se din lucru, se scuză: Nu pot vorbi bine... De, dantura... Întinse mâna după vasul cu apă, scoase de acolo proteza odihnită și, cu mișcări greoaie, o fixă la loc. Ascult, îl îndemnă ea, apoi.

- Știi, după scandalu' din ziare...

- Nu le astupați odată gura scribălăilor, cu o lege pe potrivă!

- Cică furăm statul, adică luăm din buzunarul lui și băgăm în al nostru...

Bătrâna își înlătură ochelarii de pe nas și, icnind, se ridică din fotoliu. Neputincioasă, tremura din tot corpul.

Ginerele o privi cu luare aminte: doar pielea și osul se mai țineau de ea; fața îi era împânzită de riduri proeminente, iar din părul mățos și bogat de altădată îi mai rămăseseră doar câteva fire albe, căltoase. Printr-un joc al subconștientului, deputatul o asemui pe biata babă cu actuala economie a țării, îmbătrânită și anchilozată, pentru care, însă, trebuia să se facă ceva, în sensul redresării ei.

Da, trebuia să se facă ceva!

- Sărăntocii!, exclamă ea, într-o pornire inexplicabilă. Vor să ia puterea! Vor ei să se îmbogățească!

- Liniștește-te! N-o să le permitem unor vânzători de țară să pună gheara lor murdară pe economie. Ne vom mobiliza cu toții, vom lupta pe baricadele urnelor și vom învinge! Așa să ne ajute Dumnezeu! Noi o să dominăm. Economic și politic...Că, se știe, ăla care are banu', are și puterea...

- Că bine zici...

- Da', ca să ne atingem scopu', avem nevoie de forțe noi: tânăr și bătrân, trup cu suflet!

*

... - Pe toți din familie i-am pus în câte-un scaun. A mai rămas un scaun liber. Eu, știu doar cât te apreciez, m-am orientat la 'mneata.

Experiență ai, competentă ești...

Baba roși de plăcere. Însă Așa cum îi stătea bine unei persoane ca ea, de vârsta a treia, spusese, cu modestie:

- Competentă..., nu pot nega. Doar am absolvit școala de comerț și, în viața mea, am dus în spinare

gestiuni grele. Da' acum, la anii mei...

- De ce te sperii? O ședință pe lună, la care să participi și să ridici mâna când îi vezi pe ceilalți... Nu e mare lucru.

- N-o fi. Da' liniștea mea? Da' bătrânețile mele? De ce le-aș sacrifica? Pentru ce?

- Pentru țară. și-apoi pentru bani..., că e o societate profitabilă. și, de ce nu, pentru familie.

- Pentru voi, hai, fie! Că pensia, mică, Așa cum e, mie mi-ar ajunge.

- Mulțam, mamă soacră! Să-ți dea Domnul mulți ani, să-ți duci mandatul la capăt, se bucură el și-i sărută mâna.

*

... Se grăbi să-i ducă soției vestea cea bună. Restul, treaba acesteia: în nici o săptămână, baba era aptă pentru a- și prelua funcția.

Cosmetizată și înfrumusețată cu mare cheltuială, după moda tinerească, arăta ca economia țării în rapoartele oficiale: proaspătă, sănătoasă. Văzută de la distanță, arăta chiar mai bine.

O POZĂ CÂT O MIE DE CUVINTE

*Dan Lupescu,
Florea Firan,
Constantin Pădureanu,
Nicolae Firuleasa și
Rodica Pospai Păvălan*

Teodor Oancă

UN PACHET DE KENT

În douăzeci de ani au apărut în preajma blocului în care stau tot felul de utilități publice, între care și Piața 1 Mai în locul cantinei fostei Fabrici de confecții. Construcția de șase etaje a acesteia există, e impunătoare, numai beton și sticlă, probabil că i se va găsi un rost, că de demolat, cum au pățit-o altele, nu văd, ar fi illogic. Dar mai e vreo logică în multe care se fac în ziua de azi?

Astăzi de dimineață coboram scările când la etajul al doilea îl văd pe vecinul Dinu udând florile din câteva glaste.

-La plimbare așa de dimineață? îmi zice Dinu în loc de salut.

-Peste drum, la piață.

-Te superi dacă te rog ceva? Ia-mi un pachet de țigări. Așteaptă o clipă să-ți aduc banii.

Într-adevăr, Dinu îmi aduce 20,50 lei și-mi spune să-i cumpăr un pachet de Kent.

În piață sunt raioane (m-am obișnuit cu vorba asta) cu tot felul de produse, inclusiv țigări. O întreb pe vânzătoare:

-Țigări românești mai există?

-Nu. Numai ce vedeți.

Și am ce vedea. Nici pe vremuri la Shop nu găseai atâtea varietăți de țigări.

Sun la Dinu să-i dau Kentul. Îl întreb:

-Știi că nu mai există țigări românești?

-Da, răspunde Dinu parcă satisfăcut că știe mai mult de atât. Vino să-ți arăt ceva care e bine să știi.

Mă conduce în camera unde are calculatorul. Îl pornește, iau loc lângă el și aștept.

-Intru pe Internet, zice Dinu, să vedem ce fabrici de țigări mai există în România. Erau renumite fabricile de la Iași, Sfântu Gheorghe, Timișoara, Târgu Jiu. Ia să vedem ce aflăm despre fabrica de la Iași... În 1989 producea douăsprezece tone de țigări pe zi. Poftim, altă știre: Fabrica de țigarete din Iași și-a încetat activitatea în 2003.

-De ce?

-Urmărește ce scrie aici: Ca urmare a executării silite a Societății Naționale "Tutunul Românesc" SA, clădirile fabricii și dotările tehnice ale acesteia au trecut în proprietatea publică a statului, fiind administrate de Ministerul Finanțelor Publice prin HG 1269/2002. În iunie 2003 Fabrica de Țigarete Iași a

fost închisă în urma restructurării Societății Naționale "Tutunul Românesc" (SNTR), fiind disponibilizată cei 200 de angajați ai fabricii de la acel moment.

-Cine a ordonat executarea silită? întreb eu năucit de cele citite.

-A fost Hotărâre de Guvern ca să poată fi trecută această fabrică la Ministerul Finanțelor Publice, singurul care putea dispune închiderea și trecerea în șomaj a celor două sute de angajați de la acel moment.

-Pentru ce?

-Pentru ca eu, fumător, să nu mai cumpăr țigări Snagov, ci să cumpăr Kent. Acesta pe care mi l-ai luat este cel mai ieftin din câte sortimente de țigări sunt la vânzare.

-Să trag concluzia că noi nu mai cultivăm tutun?

-Da de unde. Tradiția există. Citește aici: O comună din România asigură un sfert din producția de tutun a României.

-Care comună?

-Bratovoești din județul Dolj. Acolo se cultivă 230 de hectare cu tutun.

-Înseamnă că în România se cultivă o mie de hectare cu tutun. Bănuiesc că pentru cultivatori e rentabilă această cultură.

-Nu chiar așa. Citește mai departe: Fermierii sunt atrași de subvenția de două mii de euro pe hectar pe care le-o dă statul. Se plâng însă că sunt la mâna intermediarilor care le oferă chiar și sub doi lei pe kilogram. De la procesatori către fabricanții de țigarete tutunul pleacă însă cu șase-șapte euro kilogramul.

-Cultivatorii de tutun acceptă această spoliere a muncii lor?

-Evident că nu, dar ce să facă? Citește mai departe: Oamenii se plâng că e foarte greu să poată vinde tutunul direct fabricanților de țigări, de fapt nici nu li se permite. Ei nu pot scăpa de intermediarii care le dau bani puțini. Autoritățile caută acum soluții.

-Există o asemenea preocupare?

-Intermediarii de care e vorba sunt prim-procesatori. Ei pregătesc tutunul pentru producție. Să nu crezi că intermediarii sunt români. Poate tocmai din cauza asta autoritățile noastre tot caută soluții...

-De unde are Internetul atâtea informații?

-Cele mai multe le ia din presă.

-Dinule, arată-mi pachetul să văd cine e producătorul, că de ceilalți m-am lămurit. Îmi pun ochelarii ca să pot citi, dar e nevoie și de o lupă: Fabricat în UE. Distribuit de British American Tobacco (Romania) Trading S.R.L. București-Ploiești.

-De celelalte fabrici de tutun ce se mai știe?

-Numai cei din generația noastră își mai aduc aminte de ele.

Mircea Păspai

O BIOGRAFIE ALTFEL A LUI CONSTANTIN BRÂNCUȘI

În prima parte a acestui an, scriitorul Ion Deaconescu ne făcea plăcută surpriză de a lansa simultan două cărți, una de poezie (de fapt, mai degrabă, un joc al poeziei) și alta de proză, respectiv *Poezia din bucătărie* și *Păsărea sunt eu*. La rândul ei, cea de a doua carte a apărut simultan la două edituri, una din Cluj Napoca, alta din Chișinău. Nu are vreo importanță majoră, dar cea pe care am citit-o, într-un sfârșit de noiembrie marcat de o semicarantină ce nu se mai sfârșește, este cartea tipărită la Chișinău, la Editura pentru Literatură și Artă, în condiții grafice de excepție. Se simte parcă și sufletul pe care l-au pus în munca lor tipografii (mai supraviețuiește, se pare, ceva din spiritul tipografiilor de altădată!), după ce autorul a deschis „ușa paginilor, precum o pleoapă sub greutatea lacrimelor”.

Cartea este „o biografie văzută altfel a lui Constantin Brâncuși” (Nicolae Dabija, în Prefața intitulată *O pasăre pe nume Brâncuși*), dar nu elementele strict biografice dau consistența sau interesul pentru aceasta, ci realizarea literară în sine, ineditul formatului și profunzimea ideilor, capacitatea de a înțelege și expune viața și creația Magului de la Hobița.

Cartea poate fi privită, în ansamblul ei, ca un roman, dar fiecare capitol s-a dorit, credem, o poveste sau o parabolă. Am avut adesea impresia, pe parcursul lecturii, că, în fapt, este un mănunchi de poeme adunate într-un buchet și aranjate măiestrit, după rigorile ikebana. De altfel, Ion Deaconescu ne-a obișnuit astfel, la multe dintre scrierile sale, care doar îmbracă haine de proză, dar, în fond, sunt veritabile poeme.

Autorul aduce în atenție lumea în care a crescut artistul, familia și evenimentele ce i-au fost date să le petreacă, fericite ori nu, dar și locurile pe care a deschis ochii sau în care l-a purtat soarta și ale căror imagini au rămas, emblematice, pentru totdeauna, în memorie – Hobița, Craiova, București, Paris, New York fiind cele mai importante.

Artistul avut o mare iubire și un mare respect pentru materia din care și-a modelat opera: „de atâtea ori, recunosc, m-am spovedit în fața materiei pe care am modelat-o cu inima și sufletul” (p. 30). Sunt multe paginile în care întâlnim elemente ale crezului artistic sau descrierea relației artistului cu materia căreia îi dă viață: „Eu simt căldura pietrei, ea, ca și femeia, are o fierbințeală, o febră, o boală pe care trebuie să o vindec, aruncând ceea ce o doare, colțurile ce i se înfig în carne, nodurile, stricăciunile. De ace-

ea o lustruiesc până nu o mai doare nimic. Ea are suflet, suferă, se bucură, cântă, surâde, iartă” (p. 37). Dar este mai mult decât atât. Artistul știe că acolo, în inima pietrei sau a marmurei, se află ceva ce el caută: „Întotdeauna am crezut că o pasăre s-a rătăcit și s-a cuibărit în blocul de metal, că un chip de femeie și-a căutat visul într-o bucată de marmură și nu s-a găsit cineva s-o elibereze din strânsoarea materiei, din obârșia tuturor lucrurilor” (p. 56).

Cartea este un poem biografic închinat creației, în general, iar biografia pe care scriitorul o alege este, ea însăși și, simbolul ideii de creație. Care este, rezultă, de natură divină. Artistul, prin munca lui, nu dă de fapt viață unei creații proprii, ci astfel îl cunoaște pe Marele Creator, cel care, „de și a creat cuvântul este mut, de și a creat lumina este orb, dar auzind și văzând totul”.

Prin actul creator artistul are deopotrivă conștiința existenței efemere pe pământ și aceea a nemuririi prin operă, iar, pe de altă parte, relația sa omenească cu Dumnezeu, invocată adesea, este una de anume speranță, a prețuirii reciproce și, în

orice caz, a mântuirii. Nu se teme de întâlnirea cu Dumnezeu, pentru că nu s-a despărțit de el niciodată: „Dumnezeu este peste tot dar, de atâtea ori am simțit că el este în mine, în jurul meu, în atelier și mă privește. Alte ori îmi ia mâna și mă învață cum să șlefuiesc piatra ori marmura”.

Scriitorul îl prezintă pe artist cu geniul și cu păcatele sale, cu capacitatea de a găsi esențele divine în miezul unei bucăți de materie moartă ce poate prinde viață sub dalta sa fermecată, dar și cu slăbiciunile lume ști, cu imposibilitatea de a stăpâni viciile. De și declară că singurătatea a început să îi fie prietenă, sculptorul se bucură de oricare clipă când cineva i se află în preajmă, de la puținii ucenici, până la oricare dintre femeile frumoase care îi trec pragul atelierului sau unii dintre prieteni.

Romanul este cartea privirii retrospective asupra vieții, de la înălțimea înțelepciunii căpătate în timp și cu liniștea pe care sufletul o dobândește undeva la vârsta senectuții. Iar autorul, la vârsta sa potrivită, are premisele înțelegerii lucrurilor, beneficiind însă și de alte atuuri, esențiale. Astfel, el are două puncte importante de convergență în raport cu Marele Artist. Primul este dat de nașterea și copilăria în același spațiu geografic, al Gorjului încărcat de mitologie și istorie, leagăn al păstrării credințelor ancestrale, tezaur de obiceiuri și datini. Cel de al doilea punct este al unor coincidențe ale preferințelor intelectuale, multe dintre lecturile pe care le-a avut Brâncuși fiind regăsite și la profesorul Ion Deaconescu, iar scriitorul din el nu a putut să nu exploateze acele cunoștințe și aceste coincidențe.

Marele sculptor cred că este, în această carte, doar simbolul, prototipul. Scriitorul poate spune, la fel de bine, *pasărea sunt eu*, identifi-

cându-se, în fapt, cu mitul creației, cu idea de zbor, cu zbaterile pentru perfecțiunea formelor, în oricare domeniu al artei, condiția fiind doar aceea că artistul – sculptorul sau scriitorul – să fie unul adevărat, să fie capabil să obțină „zborul contra suferință”.

Ion Deaconescu este un scriitor a cărui aplecare spre filozofie e binecunoscută, pornește adesea de la elemente și simboluri ancestrale ale existenței umane și ale spiritualității. Autorul face apel, de data aceasta, la mitologia chinezească, persană sau indiană, recurge la parabole ale naturii sau ale vieții, spre a putea pune mai bine în context situațiile pe care vrea să le descrie, efectele pe care le dorește din scrisul său, pentru a evidenția complexa personalitate a lui Brâncuși.

Întâlnim în carte, nimic mai firesc, având în vedere personajul unic al întregii lucrări, piatra, marmura, lucrate și prelucrate, șlefuite până la luciul maxim, dar apare foarte des menționat și *stropul de rouă*, bobul mic și gingaș care se va evapora la primele raze ale soarelui. Este o inspirată alăturare a simbolurilor nemuririi și efermerului, cele două dimensiuni temporale care caracterizează opera, pe de o parte și creatorul, pe de altă parte.

Cartea întreagă este redactată la persoana întâi, scriitura căpătând, în acest fel, caracter de dezvăluire, de jurnal, de lamentare, de introspecție, de rugăciune. Exprimă însă și speranța, pentru că, de și în viață s-a făcut târziu, el *devine* opera care a *zburat* în lume: „E vineri, dacă nu sâmbătă și inima mi s-a prefăcut în fereastra prin care zboară păsările din grădină (...). Număr fiecare foșnet de aripă (...) și dintr-odată mă aud strigând: *Pasărea sunt eu!*”.

Constantin Zărnescu

SCRIITORI, CĂRȚI ȘI OAMENI DOLJENI ȘI MEHEDINȚENI

În vara anului 1965, împreună cu mai mulți colegi de liceu, am făcut o excursie, pe biciclete, spre Dunăre, pornind, în zori, din Lăpușata-Lădești și ajungând la malurile calafetene ale „fluviului împărătesc”, către căderea nopții. A fost o experiență inedită, pentru că nouă, celor din zona Horezului, ne era familiară doar *Oltenia de sub munte*, drumul „domnesc”, pornind din Curtea de Argeș, Vâlcea, Gorj, Tismana-Vodița. Eram însă confuzi și ignoranți în ceea ce privește *Oltenia Dunăreană*, *Podișul getic*, „*Văile Pleniței și Izvoarelor*” sau *Piemontul Bălăciței*. Despre acesta din urmă aflu amănunte abia acum, cu uimire și încântare, citind două cărți pe care le consider de referință.

Din această regiune, ce ne părea nouă *anonimă*, au pornit în lume bărbați celebri, precum savantul Henri Coandă, fostul prim-ministru al României Mari – Constantin Argentoianu, familia de scriitori și muzicologi Cioculescu, medicul de renume internațional Victor Gomoiu, arheologul Constantin Nicolăescu-Plopșor, Ștefan Odobleja, părintele *Psihologiei consonanatiste*, brâncușologul V.G. Paleolog, filozoful Constantin Rădulescu-Motru, actorul, poetul și menestrelul Tudor Gheorghe, ministrul de externe socialist Ștefan Andrei, Nicolae Vasilescu-Karpen, inventator de renume european, Mircea Zorileanu, pionier al aviației militare și civile, prieten al lui Aurel Vlaicu. O selecție, dintr-o lungă listă, care dă îndreptățire pentru acel motto, dedicat trudelor

acestor oameni, gândit, cu anume superbie, de Tudor Arghezi: „*A fi oltean este un talent!*”

Cărțile despre care vorbeam le-am primit de curând de la doamna Rodica Pospai Păvălan, care, de peste 25 de ani, lucrează la Biblioteca Județeană „Alexandru și Aristia Aman” din Craiova, trecând prin toate etapele și gradele biblioteconomiei, este licențiată în drept, a absolvit un masterat în sociologia comunicării și jurnalism, apoi și-a susținut doctoratul în *Evoluția mijloacelor de comunicație în era modernă* (teza a fost publicată, cu un *Cuvânt înainte*, de prof. Gh. Buzatu, la Editura „Tipo-Moldova”, Iași, 2012). A mai publicat, ca autor unic sau coautor, mai multe lucrări monografice din zonă.

Cea mai nouă apariție editorială este volumul *Scriitori doljeni și mehedințeni din Piemontul Bălăciței*, publicat de Editura „Scrisul Românesc” (2020). Cu o *prezentare poetică*, strălucitoare, de Acad. Dumitru Radu Popescu, intitulată *Bălăcița*, și care se încheie astfel: „Bălăcița, sufletul paradisului de lângă Dunăre, neînfrânt niciodată, de nimeni și de nimic”.

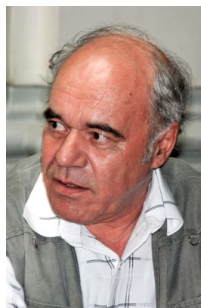
Volumul, o veritabilă antologie, cuprinde 45 de scriitori cunoscuți, practicanți ai tuturor genurilor literare, membri ai *Uniunii Scriitorilor din România*, unii studiați în școli, alții traduși și în diverse limbi, cum nici nu ne-am fi așteptat să fi „răsărit” dintr-o atât de restrânsă zonă geografică. Biobibliografiile sunt susținute de eşantioane din creațiile lor și extrase din referințele critice, conturând bine personalitățile respective. Menționăm aici scriitori precum: Constantin Argintaru, Fănuș Băileșteanu, Jean Băileșteanu, I.C. Chițimia, Șerban Cioculescu, Romulus Cojocaru, Dumitru Ciurezu, Florea Firan, Nicolae Dan Fruntelată, Mihnea Gheorghiu, Haralambie Grănescu, Tudor Nedelcea, Constantin Nicolăescu-Plopșor, Nicolae Pîrvulescu, D. R. Popescu, Mircea Pos-

pai, Robert Șerban, Cristina Tacoi, Dumitru Tomescu, Marius Tupan etc.

Acest volum l-am primit însoțit de un altul, intitulat *Oameni și cărți din Piemontul Bălăciței*, apărut la aceeași editură, în 2019. Acesta este prezentarea a peste 130 de personalități românești, toți oamenii zonei „care au lăsat în urma lor, dincolo de moșteniri și moștenitori, cărți”. Academicieni, scriitori, savanți-inventatori, membri ai diverselor societăți științifice și culturale. Am amintit pe unii dintre ei la începutul rândurilor de față. Interesant și util demers. Nu știu dacă nu cumva și inedit. Iar noua carte, *Scriitori doljeni și mehedințeni din Piemontul Bălăciței*, este continuarea, pe un alt plan, de detalieri, a respectivului demers, numai pentru membrii Uniunii Scriitorilor.

Astfel încât cele două volume, ale unei autoare care și-a petrecut copilăria și vacanțele adolescenței la Cernătești, localitate a zonei, tipărite la populara editură craioveană „Scrișul Românesc”, girată de prof. Florea Firan, sunt realizări ilustrative remarcabile, în actualitatea noastră, în care concurența dintre *cultura cuvântului tipărit și civilizația audio-vizualului* a devenit tot mai aprigă, imperioasă, impunătoare.

Florentin Popescu

**„MEANDRE”,
DE GHERASIM ȚIC
(PAUL EDITIONS, 2017)**

Întrucât în răstimpul a numai cincisprezece ani (2002-2017) domnul Gherasim Țic a publicat nu mai puțin de șapte volume de proză (*Fii ai unui destin potrivit, Speranțe, Tinerețe furată, Destinul familiei Roibu, Sonata Lunii, Vânătorul singuratic, Meandre*) este de presupus că aceste volume au fost scrise de-a lungul mai multor ani, proza nefiind nici pe departe un gen în care se poate elabora cu foarte mare ușurință o scriere. Motivele pentru care autorul acestor cărți nu le-a eșalonat, editorial vorbind, pe o durată mai mare de timp ne scapă și până la urmă nici nu mai au importanță din punctul de vedere al cititorului sau al criticului literar. Importantă rămâne măsura în care această bibliografie reușește să convingă și, în final, să fie reținută ca atare de istoria literară.

Dl. Gherasim Țic a scris și scrie cu egală dăruire și pasiune romane, dar și texte de mai mici dimensiuni, fiind, fără îndoială (lectura creațiilor d-sale confirmă) un autor interesant nu numai prin tematica scrierilor, ci și prin grila cu care privește evenimentele, întâmplările, secvențele sociale cu care își împânzește textele, ca și prin maniera elaborării.

Din acest punct de vedere romanul „Meandre” poate fi socotit reprezentativ pentru autor, detonând o bună cunoaștere a psihologiei umane, mai ales a aceleia a omului contemporan, întrucât aci este vorba de un roman inspirat din contemporaneitatea noastră imediată.

Felul în care, cu abilitate, prozatorul își provoacă cititorul la înțelegerea și „descălcirea” unor întâmplări petrecute pe canavaua unor destine care își întretaie traiectoriile în tumultul vieții din doar două decenii, două decenii și ceva, impresionează din capul locului, menținând trează atenția lectorului de la prima și până la ultima pagină a cărții.

În fond ce se petrece în roman? Un tânăr, descendent al unei familii de țărani dintr-un sat de pe Valea Mureșului, ajunge la București, reușește să urmeze Facultatea de istorie și este repartizat, grație rezultatelor școlare excelente, profesor la o școală gimnazială de elită din ora-

șul studenției. Ca orice dascăl de bună credință (și cu atât mai abitir în cazul unui profesor de istorie) este hotărât să le insufle elevilor dragostea nu numai de disciplina pe care le-o predă, ci și pentru adevărul istoric, mai ales cel legat de prezența românilor în Transilvania din îndepărtatele timpuri – fapt contestat ori neacceptat de unii comentatori, maghiari sau români, care au căutat/caută să falsifice istoria în ciuda argumentelor furnizate de dovezile arheologice.

În planul vieții personale, acest tânăr profesor, pe numele lui Virgil Rodeanu, navighează, dacă se poate spune Așa, vreme de câțiva ani, în ape tulburi, traiul de holtei împingându-l către o serie de aventuri amoroase, care-l îndepărtează de gândul întemeierii unei familii. Asta se întâmplă, însă, până când o elevă a lui, Irina Ilie ș, la absolvirea școlii îi declară că-l iubește, că l-a iubit de când l-a văzut pentru întâia oară (între timp profesorul ajunsese să dețină catedra de specialitate de la un liceu) și că-l va iubi toată viața.

Cum era și de așteptat, cei doi devin amănți, dar după o vreme fata rupe relația cu fostul ei dascăl și se căsătorește, la întâmplare, cu primul bărbat care o cere de soție. De aci înainte destinele celor doi sunt urmărite separat de către prozator. În familia femeii se naște un băiat al cărui tată este profesorul, fără ca soțul legal, un inginer specialist în cultivarea legumelor, să afle adevărul. Însingurat și întrucâtva derutat sufletește și moral, Virgil Rodeanu se căsătorește și el cu o asistentă medicală pe care o cunoaște în timpul unei internări spitalicești și, mai mult decât atât, o înfiază și pe fiica ei, Mădălina. Anii trec pe nesimțite, soția lui Rodeanu moare, iar fosta lui iubită, Irina se simte tot mai străină în căsnicie. Teodor, fiul nelegitim al familiei acesteia ajunge student, la fel și fata înfiată a lui Virgil Rodeanu. În cele din urmă cei doi tineri se îndrăgostesc unul de altul și se căsătoresc.

Și pentru ca totul să aibă un happy end, după moartea soțului, Irina, la rândul ei, se căsătorește și ea cu marea ei iubire din tinerețe, Virgil Rodeanu.

Desigur, la prima vedere romanul pare a se înscrie într-o lungă serie de proze, de la noi și de aiurea, a textelor sentimentale, însă meritul d-lui

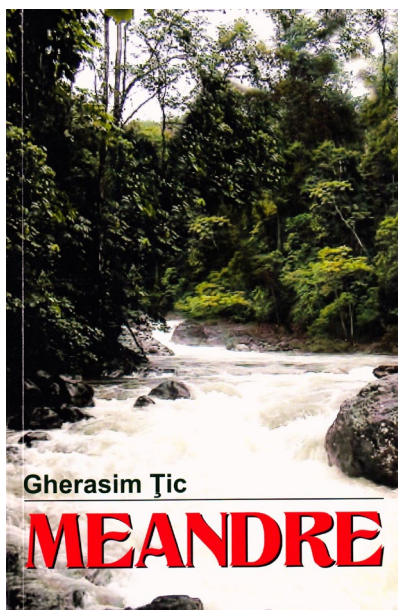
Gherasim nu stă aici, ci în altă parte: în digresiunile pe teme de istorie națională, mai apoi de psihologie (provocate și susținute de Mădălina, studentă la facultatea de profil, o tânără cu idei novatoare în materie), dar și de Teodor, spirit luminat, cultivat și dornic să-și creeze o personalitate pregnantă. Nu degeaba, după masterat este oprit la o catedră universitară.

În ce privește istoria, paragrafe și pagini întregi sunt consacrate cum mai spuneam, istoriei românilor și îndeosebi prezenței acestora în spațiul transilvan, Virgil Rodeanu prezentându-i fiului adevărul istoric, combătând tezele false și venind cu argumente indiscutabile în susținerea propriilor idei și teze. Asistăm, în fond, la o lecție de istorie dată de un specialist unui învățcel.

De remarcă că, în ce-i privește, tinerii sunt foarte bine informați în domeniile lor, trimiterile – chiar și prin citate – la autori români și străini demonstrând evaluări și judecăți de valoare pe diverse paliere ale

cunoașterii. Din păcate – și aci cred că este o scădere ce se poate reproșa autorului – astfel de inserții, altfel interesante, sunt întrucâtva excesive și în câteva locuri nu fac „priză” firească cu restul cărții.

Dincolo de aceste observații, neesențiale – cartea se citește cu interes și cu nerăbdare de la o pagină la alta fiindcă aduce în atenție elemente, fapte, întâmplări, secvențe de viață care conving și îndeamnă la reflecție, punând cititorul în postura celui chemat să-și adreseze sie și întrebări și să caute răspunsuri împreună cu personajele romanului – ceea ce nu e deloc puțin.

Monica Grasu

CĂRȚI DE TRECUT PRAGUL

Cunoscut nu doar în peisajul literar al Văii Jiului, ci și în cel național, Dumitru Velea își continuă, an de an și cu eforturi susținute, munca de redactor al revistei „Banchetul”, acordând spațiu de exprimare creatorilor din zona transilvană și nu numai. Fost director al Teatrului „Ion D. Sîrbu” din Petroșani (1991-2005), Dumitru Velea a contribuit la revigorarea culturală a zonei deopotrivă prin cărțile publicate și acțiunile întreprinse (editarea publicisticii lui Ion D. Sîrbu, ca și a unor remarcabile monografii ar putea fi exemplele cele mai grăitoare). Forță constructivă a dovedit acest scriitor de-a lungul timpului și prin numeroasele volume destinate tiparului, toate definindu-i preocupările multiple și bogatele lecturi. Afirmat mai întâi ca poet prin debutul din 1973, cu volumul de poeme *Lucifera I*, Dumitru Velea se dezvăluie pe parcurs la fel de activ ca eseist, dramaturg și critic de artă. Astfel, opera sa înregistrează titluri din toate cele patru domenii amintite: poezie, eseu, teatru și scrieri despre artă, însumând peste patruzeci de volume, unele traduse (în engleză, franceză, germană, albaneză, ebraică, rusă).

Recenta carte de eseuri întregeste un proiect mai vechi, ajuns acum la al treilea volum, *Pragul de jos, Eseuri provinciale, III, Strânse laolaltă* (Editura Fundației Culturale „Ion D. Sîrbu”, Petroșani, 2020), alăturându-se celor precedente: *Pragul de jos, Însemnări provinciale, I, Trepte și căi* (2011), *Pragul de Jos, Însemnări provinciale, II, Urme și pășiri* (2013). Așadar, trei volume mărturisitoare și dense despre împletirea destinului cultural în istorie și în viața privată, subliniind efortul de a „strânge laolaltă”, sub cupola aceuia și crez etico-estetic și în numele iubirii, înfăptuirile creatorilor de ieri și

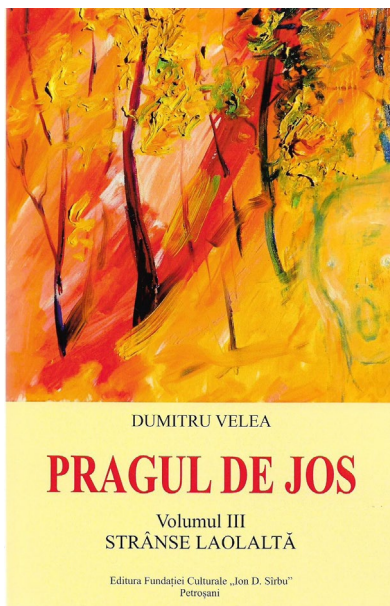
de azi, ca niște pulbere de lumină în curgerea veacurilor. Spectrul analitic se prefigurează complex prin trimiterile bibliografice bogate, mergând de la filosofie la teologie, estetică și hermeneutică literară la istorie și sociologie.

Structura cărții reliefează două dimensiuni tematice, una dedicată eseurilor despre publicistica eminesciană îndeosebi și una mai eteroclită, însumând comentarii și note de lectură pe marginea unor cărți recente. Trecerea dintre cele două se face lin, pe nesimțite, punând în lumină întâlnirea dintre poetul național și Principesa Elisabeta, cunoscută în mediul literar și sub pseudonimul Carmen Sylva. În *Jurnalul Reginei*, se regăsesc următoarele însemnări despre Mihai Eminescu: „ne apărea neliniștit și răvășit, ca venit dintr-o altă lume; tenebros, el îmi amintea de Manfred și de Faust, de chipurile palide și

răvășite ale marilor romantici... În toată viața mea, el a rămas pentru mine imaginea poetului însuși, nici a celui blestemat, nici a celui inspirat, ci a celui poet aruncat dezorientat pe pământ, nemaștiind cum să găsească aici comorile pe care le posedă. Avea vocea răgușită, dar duioasă, ca a turturelelor spre toamnă.” Arcul peste timp al unui alt spațiu de dialog îl împlinește, în viziunea autorului, scriitorul Mircea Ciobanu printr-o serie de convorbiri cu Majestatea Sa Regele Mihai I al României, concretizând câteva cărți-document: *Convorbiri cu*

Mihai I al României, Nimic fără Dumnezeu, Regele Mihai și exilul românesc.

Studiile aflate în deschiderea volumului reîndreaptă atenția spre manuscrise eminesciene conținând publicistica poetului și problemele pe care aceasta le dezbătea: cazul indivizilor exemplari (tragici universali), martiriul istoric, dialectica individual-particular-universal, conștiința istorică, identitatea dintre geniu și popor, raportul dintre structură și geneză, ontogeneză și filogeneză și enumerarea ar putea continua. Discursul hermeneutic integrează o serie de referințe filosofice mai ales, dar și de istorie literară, dezvăluind aspecte și raportări interesante la viața și opera eminesciană. Unele dintre aceste considerații au fost publicate și în presa locală (regiona-

lă), tocmai fiindcă subliniază o conștiință națională exemplară care, în trecerea sa prin lume, s-a simțit apropiat și de Transilvania pe care o străbate în câteva pelerinaje, fie singur, fie în cadrul unor trupe de teatru cu care a colaborat.

Pragul de jos este o carte ce îndeamnă la o privire mai atentă spre cei din jur, în aceeași măsură în care întredeschide ferestre spre propria noastră interioritate. Dumitru Velea practică, în acest sens, o critică eseistică, definită de echilibru și seriozitate, lipsită de vehemență și îmbinând valorizarea estetică cu aceea de tip moral. Astfel, comentariile rezultate se înscriu în registrul empatiei critice și al curiozității de a propune teme și autori noi (Ana Podaru, Evelyn Maria Croitoru, Paula Lavric, Raluca Pavel, Doru Roman ș.a.), pe lângă cei deja consacrați. În plus, consemnările critice de față oferă o perspectivă de ansamblu, cu detalii de istorie literară, urmărind evoluția autorilor nu doar analitic, ci și diacronic. Tocmai de aceea, articolele incluse în volum au cel mai adesea dimensiunea unui studiu sau a unui eseu structurat în subdiviziuni.

Au parte de atenție sporită creații semnate de Mihail Diaconescu, scriitor prețuit și plecat de curând spre veșnicie, sau Dumitru Toma – „un poet religios sub constelația prigoriei”, fiindcă ambii se plasează la convergența eticului cu esteticul. Cu un simț al detaliului și o vădită preocupare pentru nota particularizantă, se apropie autorul de operele confrăților săi (Lucian Avramescu, Mircea Ciobanu, Adrian Țion, Mihai Barbu, Adrian Păunescu, Ion Pachia-Tatomirescu ș.a.), unii întâlniți în diverse împrejurări, scriitori și iubitori de artă, apărători ai valorilor naționale și religioase. În acest sens, Banchetul de la Mănăstirea Lainici, evocat în ultimele pagini ale cărții rămâne un eveniment memorabil prin prezența unor prestigiu și colaboratori și oameni de cultură, ca și prin momentele trăite sub oblăduirea Părintelui Stareț Ioachim Pârvolescu.

Dumitru Velea prinde, în conturul însemnărilor sale eseistice, un mesaj de adâncă întoarcere spre umanitatea din noi, spre fundamentele conștiinței și spre spiritual, sau, cum însuși notează, „Este timpul să ne aducem aminte de *ființă și suflet*”.

Pavel Peres

**O CARTE
EXEMPLARĂ:
DRUMUL VIEȚII, ÎNAPOI,
DE ION C. ȘTEFAN,
Editura Arefeana, București, 2020**

Ion C. ȘTEFAN, creator complex (cu versuri, nuvele, romane, critică literară, publicistică și manuale școlare), se situează în prim-planul literaturii române contemporane, iar, cu recenta sa carte publicată, romanul *Drumul vieții, înapoi*, Editura Arefeana, București, 2020, dovedește, într-o atmosferă prietenoasă și într-un text armonios, o surprinzătoare orientare și seducție în ansamblul artistic, cu un subiect convingător, cu enigmatice și închipuirile unui parcurs de un *scriitor-vraci* al speranței.

Trăsătura definitorie a romanelor sale se susține pe tridimensionalul traseu autor-personaj-contemplator și-i dă forță emițătorului prin îmbinarea rafinată a realului cu imaginarul, într-un registru logic-deductiv, prin evocare și interpretare.

În această efuziune artistică, ni se relevă romanul în discuție, pornind chiar de la titlu: o așteptare a viitorului în permanența unui trecut în diferite accepții.

Romanul este conceput într-o formulă inedită, cu o definiție bivalentă în narativul omniscient, cu teme ample: așteptarea, iubirea, izbânda idealului, șansa deslușirii destinului, fericirea.

Noutatea constă în modelarea mecanismelor de ordin tehnic, interpretativ și de combinare a genurilor: autorul, întâi, *ca mărturisitor al întâmplărilor*, în plan secund – un interpus, un rezonator al naratorului principal; procedeele artistice folosite urcă valoarea narațiunii într-un câmp semantic cu sensuri multiple.

Ion C. ȘTEFAN a conturat nuanțe majore unor combinații lexicale și pasaje cu modificări de conținuturi, pentru că sunt doi naratori: Autorul, Daniel Cristache (B) și doctorul, Răzvan Alexandrescu (A).

Aparent, scriitorul se apropie de formula jurnalului, dar dramaticul tulbură confesiunea și trimite la lumea conflictuală într-un cotidian concret, uzurpator, între trăirile intime înălțătoare și evenimentele zbuciumate.

Subiectul se țese pe două planuri: social, cu posibilități limitate, și spațiul imens al gândirii.

S-ar părea că avem de-a face cu un *roman autobiografic*; chiar mai mult decât un jurnal, implicarea omniscientă e dovada (cum spuneam), textul la persoana întâi (cu capitolele în oglindire A și B), cu o istorioară de dragoste și o alta a universului din cartierul Titan.

Originalitatea romanului o mai desprindem și din faptul că autorul dă două interpretări diferite acelui și timp: amintirea și trecerea suprapunându-se într-o judecată supremă: *prezentul* este mai mult *trecut*, iar legătura cu viitorul aduce cu sine situații limită, când dorința de a schimba totul apare inevitabilă.

Se caută mai mult fapte decât ideile; dedublarea autorului se confirmă prin reciprocitate: un fel de *raport către sine* într-o parcurgere dinamică și într-o conexiune lapidară, la o maximă tensiune, pe măsură ce despărțirea de ființa iubită este evidentă.

Compoziția se menține într-un ritm ingenios, în dimensiunea *descoperit-ascuns*, Așa că utilizarea tehnicii de *povestire întreruptă* justifică în bună măsură introspecția, pendularea între două referințe (a lui Cristache și a lui Alexandrescu), concordanta dintre motivațiile căutărilor sale pe cărările vieții intime, alături de Loreana Boccelli – și ale vieții lui de autor.

El stăpânește formule și convenții de întâmpinări neprevăzute sau iscate, caută să câștige tot, în dorința de a se contopi cu fericirea; este autorul cu pricepere stilistică, stăruind pe filonul artistic cu abilitate, pe succesiunea temporală, pen-

tru a ține într-un echilibru coerent ficțiunea și realitatea, descrierea amplificată prin povestire.

Se produce, Așa dar, un efect de asimilare și de filtrare a evenimentelor, prin autorul Daniel Cristache și *alteregoul* său, Răzvan Alexandrescu; aici stă esența romanului: monologul și dialogul compun un prezent imediat, conflictul se bănuiește, dar e mereu amânat.

Dominante în proză sunt culorile verosimilului, valorificarea ideii de *divinație ficțională* a fost pusă de Ion C. ȘTEFAN pe analogiile semnificațiilor existențiale.

Romanul acesta, dacă ar păstra numai capi-

tolele scrise de Daniel Cristache, ar fi al memoriei perfecte și al iubirii destrămate, o permanentă renaștere a spiritului și pot să cred ceea ce se spune în context că viața fără iluzii e ca o pasăre care zboară liberă, dar n-are unde să se oprească.

Autorul are forța de unificare a planurilor, de a ordona retrospectivul pe expresivul actual, prin ceea ce văzuse și ceea ce trăise eroul narator.

Roman dual, cu efect imediat asupra textului, într-o elegantă

modificare a verbelor narative prin episoadele de regăsire a cuplului în imensul paradiziac ori purgatoriul și de presupunere persistentă în prezentarea destinului. Este atât de amăgitoare împletirea isprăvilor în fabulație încât plâsmuirea poate fi luată drept realitate; se caută reformarea comunicării la acest nivel heterodiegetic (prin ce se arată cititorilor direct sau printr-o spunere capcană).

Întâlnim două tipuri de texte: unul spus prin capitolele B vertical, prin ubicuitatea comunicării, multiplicând fapte, dând naratorului șansa de a scăpa nevătămat dintr-un teritoriu erotic minat; altul marcat de capitolele A orizontal, un fel de restul sumei întâmplărilor din B.

Ion C. ȘTEFAN știe că un roman este un spațiu al transformărilor sumare, cu pretenție de ima-

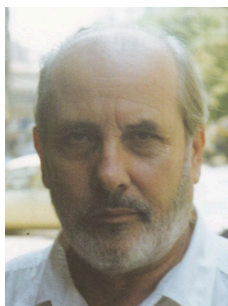
ginar acaparator, cu viața la un stadiu mai mare ori mai mic de transparență, comunicând cu fiecare eveniment sub pecetea ambiguității sau cu deplină convingere că unele personaje sunt autentice.

Romanul are trei pivoți – personaje care susțin un examen de conștiință, știind bine regula că viitorul se descoperă în trecut: Daniel Cristache, *întemeietorul* tuturor întâmplărilor, cu un puternic impact în roman; Răzvan Alexandrescu, – plătind povestitor din ce rămâne de la Cristache și Loredana Dumitrescu Boccelli – idealul feminin al autorului, prezentă printr-un echivoc rațional și printr-o intensificare a efectelor mirajului erotic, o ființă alcătuită din iertare, vinovăție, egoism cu trăsături de sfântă și prihană.

Prin *Drumul vieții, înapoi* autorul a izbândit un roman-documentar al sentimentelor, cu o formulă elaborată, dezvăluind enigmele sufletului, cu rafinamentul stilistic și farmecul deducerii la secrete și intimități. Astfel cred că romanul său sugerează ideea că înțelegerea ține de comunicare, aceasta de frumosul instituit de divinitate în oameni: iubirea.

Roman incitant ca o iluzie cântată cu îndârjire, de aflat într-o realitate de interpret pe scara axiologică într-o concurență stranie dintre absolutizarea dorințelor și concretul obsesiei.

Socotesc că este una dintre cele mai bune cărți ale lui Ion C. ȘTEFAN.

Ion C. Ștefan

UN NEASTÂMPĂRAT AL DUHULUI SFÂNT

Doi scriitori, doi jurnaliști, doi oameni de cultură, doi prieteni, două personalități importante ale literaturii române actuale ne oferă bucuria de a-i descoperi într-un dialog sincer, deschis, într-un lung interviu, nesupus niciunei rigori formale, un dialog spumos, fascinant, de o înaltă ținută etică și estetică.

Este vorba despre Florentin Popescu și Theodor

Damian și cartea **Convorbiri cu Theodor Damian**, apărută de curând la Editura Rawex Coms, București, 2020.

De fapt, **convorbiri** este mai mult decât un interviu, este o conversație liberă pe diverse teme, de la egal la egal. Ideea acestei cărți îi aparține, Așa cum mărturisește, lui Florentin Popescu, care, inițial, a stat în cumpănă, neputându-se hotărî la ce formulă să se oprească, din atâtea posibilități virtuale. În cele din urmă, el a ales una care iese din tipare, ca și personajul cărții sale-un "*uomo universale*", "cunoscut, apreciat și iubit în foarte multe locuri de pe mapamond". "Un dialog viu, spontan și sincer dintre doi prieteni" evidențiază laturi noi ale personalității lor, ale fenomenului cultural și literar din România acestor ani.

La rândul lui, Theodor Damian, printr-o adresare epistolară, prietenească, mărturisește că acum a sosit momentul acestei lungi convorbiri, pentru că, Așa cum spune Ecclesiastul, există un timp pentru fiecare lucru de sub cer. Pentru el, este o bucurie de a se plimba prin viața sa, călăuzit de întrebările ziaristului, pentru că astfel are posibilitatea de a se cunoaște mai bine pe sine însuși, Așa cum recomandă Oracolul de la Delphi sau Socrate.

Prima întrebare se referă la pensionarea lui Theodor Damian. Acesta răspunde că s-a pensionat (pentru anii de lucru din România) mai devreme (la 62 de ani și nu la 65) pe caz de boală (probleme cu inima), după ce povestește avaturile/coșmarul birocratic prin care a trecut. În septembrie 2019, prof. univ. dr. Theodor Damian a ieșit la pensie de la Facultatea de Științe Sociale de la Metropolitan College din New York, după 27 de ani de predare a cursurilor de Filosofie și Etică și de Sociologie. Bucuria lui este acordarea titlului de profesor emerit, ca o răsplată pentru îndelungata activitate la catedră.

Theodor Damian își continuă activitatea la parohia "Sf. Ap. Petru și Pavel", înființată de el în 1993, la New York, precum și la Institutul Român de Teologie și Spiritualitate Ortodoxă, la Căminul literar "Mihai Eminescu" și la revistele **Lumină Lină și Symposium..**

Privind înapoi cu bucurie, el privește și înainte cu drag și speranță, cu dorința desăvârșirii proprii sale forme, scopul final al existenței.

În ceea ce privește pensionarea din preotie, părintele spune că acest lucru nu e posibil. "Preot voi rămâne cât îmi va da Dumnezeu zile, chi-

ar pensionat de la parohie tot voi putea participa și oficia slujbe religioase." Pentru el, enoriașii reprezintă "familia de duminică".

În plan cultural și literar, Cenaclul literar "Mihai Eminescu" și revista de cultură și spiritualitate românească **Lumină Lină**, unicat în America, promovează valorile culturii și spiritualității românești în conștiința și sufletele românilor din America. De aceea, el este la ora actuală "cea mai populară figură a diasporei românești din America. și cea mai importantă", după cum spune Florentin Popescu.

Personaj ubicuu, Theodor Damian este peste tot, atât în țară, cât și în străinătate. el este un călător, "un neastâmpărat al Duhului Sfânt", cum l-a caracterizat Bartolomeu Anania. "Te miri în care universitate nu a studiat, în care facultate nu are un curs, cărei bibliotecă nu i-a răvășit rafturile și pe care meridian nu i se aude vocea", spune acesta.

Evocarea nostalgică a copilăriei, cu jocurile ei nevinovate, a prietenilor, a părinților, a locurilor natale (Botoșani) e făcută cu dragoste și dor. "Toată copilăria mea, faza "botoșăneană" e-n mine. Vie și neștirbită", spune scriitorul. Contactul cu Botoșanii se desfășoară ca un ritual. Acolo are familia, prietenii din copilărie, cimitirul. "Toate întâmplările copilăriei au fost niște porți, porți spre lumi fantastice, nebănuite, închipuite în mintea mea de copil, porți spre alte țări, universuri". Metafora porții îmbină filozofia cu teologia. Nu întâmplător, Theodor Damian este mândru și bucuros că a primit titlul de **Cetățean de onoare** al urbei sale natale.

La o întrebare a lui Florentin Popescu privind chemarea către studiile teologice, Theodor Damian răspunde că datele nașterii sale (28 dec. 1951) "au reprezentat o matematică a divinității favorabilă de la început". Născut din gemeni odată cu sora sa geamănă, Dorina, care a murit de pneumonie, el a fost hărăzit de mama lui, Dora, să i-l închine lui Dumnezeu, care i-a ascultat ruga de a-l ține în viață. "Toată copilăria mama mi-a vorbit de Dumnezeu, m-a dus la Biserică și a încercat tot timpul să-mi cultive ideea de a merge la seminarul teologic după terminarea primelor opt clase ale școlii generale." Așa s-a și întâmplat. La admiterea la Seminarul de la Mănăstirea

Neamț a intrat al doilea (din opt pe un loc). Interesant, adolescentul nu voia să urmeze seminarul și chiar și mai târziu fuge, refuzând să se tundă zero, "oală", Așa cum cereau canoanele Seminarului. După o peripeție pe la Brașov, la un unchi al său, se întoarce la Tg. Neamț, unde o găsește pe mama lui, îngenunchiată în fața icoanei Maicii Domnului, rugându-se pentru el.

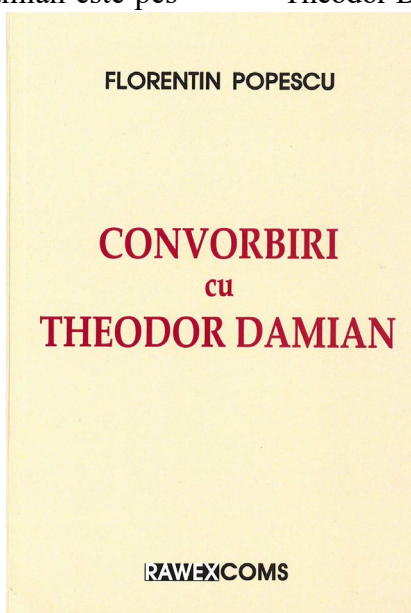
Un amănunt important: pasiunea lecturii. "Toți acești ani n-am făcut decât să citesc și iar să citesc". "Filozofia și literatura m-au convertit la teologie. Pe veci".

Theodor Damian povestește apoi cum a ajuns în America, la New York. El spune că a ajuns în America din întâmplare. Mai întâi, a avut șansa să obțină o bursă pentru studii de doctorat în Elveția. Apoi, la invitația unui prieten american, a cerut să plece în America și a obținut viza turistică pentru SUA. Pe 15 august 1988, a sosit în America. A obținut o bursă de studii la Princeton University în New Jersey. În 1993, după ce a obținut un doctorat la Fordham University din New York, a înființat Institutul Român de Teologie și Spiritualitate Ortodoxă, Biserica "Sf. Ap.

Petru și Pavel" și Cenaclul literar "Mihai Eminescu", în acest oraș. Tot în 1993, a fost numit, prin concurs, titular al Catedrei de filozofie și etică.

O problemă importantă pusă în discuție este diaspora românească din America. Unii spun că ea este divizată, alții, dimpotrivă. Theodor Damian vorbește despre păstrarea identității cu care românii au venit, despre nevoia ca ei să o cultive, să vorbească limba de baștină, să cultive religia, portul, tradițiile, muzica, bucătăria de origine. O problemă delicată este aceea a copiilor persoanelor din emigrație. Un exemplu concret este chiar cel al copiilor lui Theodor Damian. Acum, băiatul său, Andrei, de 21 de ani, vorbește fluent trei limbi - germană, engleză și română, pentru că mama lui Claudia, nemțoaică, i-a vorbit copilului din prima zi exclusiv în germană, iar Theodor Damian i-a vorbit exclusiv în română. În casă au vorbit românește. De abia la grădiniță copilul a învățat engleza.

"Păstrarea și transmiterea limbii române la urmași este o datorie morală de cea mai mare importanță", spune el.

Editorul Theodor Damian vorbește apoi despre Cenaclul literar "Mihai Eminescu" și despre revista **Lumină Lină**, revistă de prestigiu internațional, înființată de el în 1996, despre colaboratorii și structura ei.

Theodor Damian răspunde și la o întrebare care îl privește direct: Cum trebuie să fie un preot, ce calități trebuie să aibă un preot pentru a-și cuceri enoriașii? El vorbește despre caracter și smerenie, despre respectul pentru ceilalți. El nu trebuie să fie un funcționar bisericesc. El trebuie să inspire încredere, deschidere. Preotul este un om ca toți ceilalți. În plus, el are harul primit la hirotonie. El trebuie să fie un model de credință, de duhovnicie, de comportament creștin. Recunoaștem aici un excelent autoportret.

În încheierea convorbirilor, Florentin Popescu mărturisește că a trăit o clipă astrală atunci când l-a cunoscut pe Theodor Damian, demn descendent al marilor figuri descinse de pe meleagurile mirifice ale Moldovei de Nord: Eminescu, Iorga, George Enescu, Ciprian Porumbescu.

Cartea se încheie cu o bogată, fascinantă biobibliografie a lui Theodor Damian și cu un excelent album foto, prezentat cronologic.

Mulțumim lui Florentin Popescu, mulțumim lui Theodor Damian, pentru că ne-au îmbogățit mintea și sufletul prin aceste dezvăluiri memorabile.

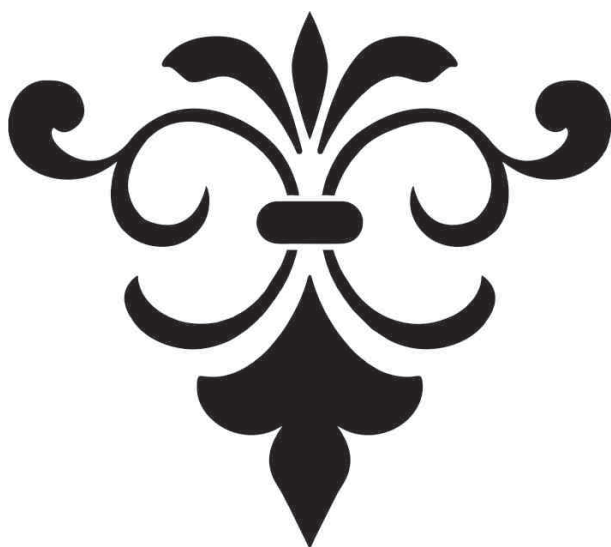
Ion Hirghidus

**GEO CONSTANTINESCU,
"ÎNTOARCEREA
ISTORIEI..."
DINCOLO DE ISTORIE**

Cartea lui Geo Constantinescu, intitulată *Întoarcerea istoriei. Literatură diaristică și de memorii*, Editura Eikon, București, 2020, impune chiar prin titlu o problemă existențială raportată la un anumit tip de literatură, dar și o problemă a conștiinței care se raportează la istoria faptică.

Despre scriitorul Geo Constantinescu se poate spune că este urmărit de un anumit destin literar care începe în adolescența petrecută în cel mai cunoscut burg al Olteniei, Craiova. Aici, în perioada studiilor profesionale de la cunoscutul **Grup școlar Electroputere**, și-a manifestat primele încercări literare reușite, publicabile. Cum l-am cunoscut în aceea perioadă, era ușor de observat înclinația sa pentru literatură în general, dar mai ales pentru studiile critice. Profunzimea cercetărilor asupra literaturii, române și străine, a fost atinsă în perioada studiilor superioare, la renumita Universitate "Babeș-Bolyai", din Cluj-Napoca. Pe lângă studiile filologice specifice, autorul a fost redactor la Revista *Napoca Universitară* și colaborator fervent la aproape toate revistele literare din țară. Am constatat pasiunea permanentă pentru cunoașterea reală a literaturii, mai ales pentru scriitorii aflați sub un anumit regim de interdicere. Tot ceea ce a urmat apoi, profesoratul și mutarea fortuită din Transilvania în București și apoi în Craiova, a dus la atingerea unei cunoașteri autentice a fenomenului literar românesc și străin (mai ales la cel din spațiul literaturii spaniole).

Cartea în discuție nu este neapărat o carte de critică, ci de recuperare a memoriei literare pierdute, mai ales în cazul anumitor scriitori. Un tablou problematic, care impune un *nostos* al literaturii de un anumit gen: literatura diaristică și de memorii. Avem ca provocare fascinația pentru călătoria inversă a privirii istorice pentru un gen literar mult timp marginalizat. Jurnalele, pentru că sunt locul intim al trăirilor personale, dincolo de apartenența la arta literară, sunt prinse în jocul istoriei sociale care se fundamentează pe trăiri personale într-o încercare de ema-

ncipare permanentă a subiectivului. Tocmai acesta cred că este meritul principal al autorului, de a prinde într-un tablou complex felul în care Subiectivitatea poate oferi o perspectivă mai clară asupra unei istorii, fie ea și literară, care este posibil să fi fost fondată pe o falsă Obiectivitate (cea care este un construct oficial). Într-un anumit context, este aplicabilă o anumită hermeneutică a Subiectului, în sensul generos dat de Michel Foucault. Jurnalele literare sau mai puțin literare sunt scrise în general ca un **Raport către Sine**, raportul în care intimitatea se dovedește a fi mai puternică decât lumea evenimentială care devine un fapt istoric. Dacă am duce această judecată la proxima ei exprimare, ea ar genera povestea dreptății înlăptuite a Individualului dintr-o logică non-aristotelică. Orice jurnal poate avea pretenția unui *Ta eis heauton*. Este un drum lung al răzvrătirii Subiectivității de la Marc Aurelius până la noi. Este un fel de a spune, în cazul de față că un gen literar marginal poate deveni, în anumite condiții valorice, literatură de primă mână.

În cartea de față sunt expuse un număr de 42 de piese, joc al lecturilor și intereselor autorului manifeste de-a lungul anilor. Este o paletă extrem de diversă, cu coloraturi multiple, cu contexte diferite, cu specificități care creează posibilități de interpretare care transcend genul literar marginal sau nu. Sigur, o interpretare avizată poate fi asigurată printr-o cunoaștere a lucrărilor care intră în jocul acestei cărți. Acesta este și motivul care mă determină să cred că doar autorul cărții ar putea avea cea mai avizată părere despre propria sa lucrare, în condițiile în judecățile valorizante ar putea fi ținute mereu sub control.

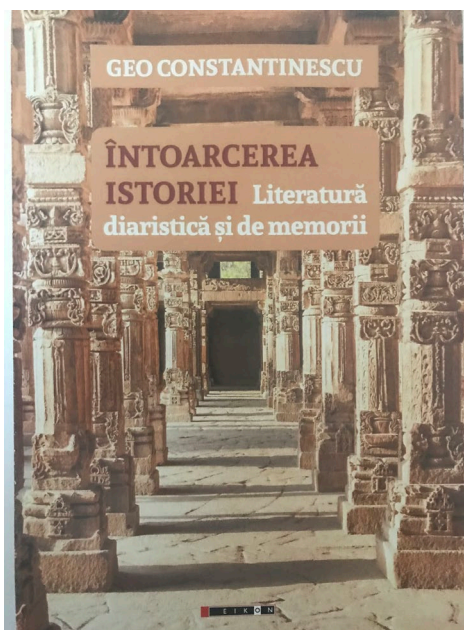
Dincolo de diversitatea pieselor expuse, cartea de față este unitară prin cele două problematice pe care le ridică: a. raportul unui gen considerat marginal cu literatura; b. raportul intimului cu istoria, în contextul în care opera literară poate modifica imaginarul istoric. O primă încercare de analiză a cărții de față poate fi realizată prin abordarea acestor două probleme.

Felul în care un jurnal sau memoriile cuiva pot deveni literatură urmărește aproape același traseu al unor fapte sociale, conforme teoriei lui Émile Durkheim, care devin fapte istorice. Specificitatea este însă alta deoarece ar trebui să răspundem la întrebarea aparent simplă: cum este posibilă transformarea unei scrieri care nu are pretenții literare în literatură? Aici trebuie să discernem situații diferite ale acestor scrieri deoarece autorii sunt foarte diferiți, fapt evident și în cartea lui Geo Constantinescu. Unii autori din peisajul cărții nu erau scriitori de profesie

atunci când au scris, ci oameni politici care au avut de suferit de pe urma dictaturilor. Este clar că un scriitor care produce un jurnal sau memoriile pe care vrea să le lase posterității va scrie cu sângele scriitorului depistabil în toată opera sa. În cazul unui astfel de scriitor ne punem cel mai mult problema diferenței dintre faptele personale petrecute într-un anumit context social și ficțiunea de care este dominat prin profesia de scriitor. În cazul scriitorului, pericolul de a părăsi literatura în favoarea

unui proces-verbal al realității este destul de mic. Provocarea vine însă din partea celor care nu sunt scriitori, nu au această pretenție, deoarece scrierile lor, mai ales în posteritate, capătă o dimensiune care se apropie de ficțiunea literară. Cazul lui Grigore Caraza este ilustrativ, în cartea intitulată *Aiud însângerat*, carte calificată de Geo Constantinescu „*O terifiantă carte de mărturisiri despre propria istorie trăită*”. În cazul acesta, dar și în altele, dincolo de fenomenologia istoriei individuale și comune, asistăm la desfășurarea unei povești care transformă realitatea în ficțiune, amintind de o realitate/irealitate orwelliană.

Textul în sine al cărții lui Grigore Caraza este un fel de *grad zero al scriiturii*, după o expresie consacrată de Roland Barthes, dar cu un alt sens în care asistăm cum suferința umană, personalizată, devine artă a cuvântului pentru că are capacitatea să spună povestea. Torționarii comuni ști sunt zmeii din această poveste.

A doua problemă pe care o propune cartea lui Geo Constantinescu este cea a *raportului intimului cu istoria* pe care-l au scrierile de genul jurnalelor și memoriilor. Faptic, autorii unor astfel de scrieri au avut mai mult sau mai puțin de suferit în regimul comunist, unii pierzându-și viața sau executând mulți ani de pușcărie și de reeducare. Unele situații sunt fascinante: cazul jurnalului lui Nichifor Crainic care poate fi comparat cu o dramă istorică sau cu un imaginar de tip borgesian. În măsura în care literatura poate fi un izvor istoric veridic, ceea ce s-a dovedit a fi real încă de la apariția primelor scrieri, ne punem întrebarea relaționării scrierilor de tipul jurnalelor, memoriilor, însemnărilor de tor felul cu istoria veridică. Este evident că imaginariile istoriei sunt într-o dinamică permanentă. Acestea transgresează istoria faptică și se adresează unei memorii colective formată mult timp, intențional, după un anumit calapod. În cazul acesta, cele mai autorizate voci vin din partea unor oameni de stat care au deținut funcții importante, fără pretenția de a fi literați, și care au ajuns sau nu în dizgrație. Categorie, jurnalele unor personalități ca Alexandru Vaida Voievod, Mihail Manoilescu, Constantin Sănătescu sunt puternic

emoționale pentru că se suprapun cu momente de importanță crucială din istoria noastră. Putem rejedea prin prisma acestor scrieri mari personalități cum este cea a lui Ion Antonescu, dar raportul acestor scrieri cu istoria momentului de atunci este chiar de unu la unu? Nu vom fi niciodată lămurii în această privință.

Preocupat de o realitate complexă pe care o presupun Așa-zisele scrieri marginale, Geo Constantinescu reușește cu profesionalism să expună într-o singură carte destine care fac obiectul unor îndelungate analize. Cartea în cauză poate fi privită ca o sinteză a opiniilor avizate care intențază un proces tăcut istoriei oficiale. Am putea așeza această carte în concordanță cu *Mizeria istoricismului* a lui Karl Popper, după felul în care sun privite ideile despre libertate care trec dincolo de regimurile totalitare.

Scrisă cu simplitate aparentă, lucrarea lui Geo Constantinescu trezește cel mai viu interes pentru lectura „literaturii de sertar”, pentru autori mai mult sau mai puțin cunoscuți. O carte care decurge din pasiunea autorului pentru cunoașterea fenomenului literar sub toate formele, până în cele mai ascunse margini.

O POZĂ CÂT O MIE DE CUVINTE

Mircea Pospai, Nicolae Băbălău și Constantin Pădureanu

*Rodica
Pospai Păvălan*

SPICUIRI DIN TOAMNA CULTURALĂ CRAIOVEANĂ

Încă sub semnul puternic al pandemiei de Coronavirus, anotimpul toamnei, altădată deosebit de încărcat în manifestări culturale la Craiova, a fost, și la acest capitol, mai sărac și mai lipsit de entuziasmul caracteristic. Sunt, totuși, de enumerat câteva evenimente notabile, în special din prima parte a anotimpului, pentru că, la sfârșitul celei de a doua decade din octombrie, totul a intrat din nou în pauză, condițiile restrictive chiar agravându-se până la pregătirea acestor rânduri pentru revistă.

*

Gala UNITER la Craiova. Seara de 21 septembrie 2020 a fost una magică în Cetatea Băniei, prin decernarea Premiilor UNITER în acest oraș, locul ales, în condiții de pandemie, fiind Teatrul de vară din Parcul Romanescu. Evenimentul a marcat atât aniversarea 170 de ani ai teatrului craiovean, cât și 30 de ani de la înființarea UNITER.

Au fost prezente peste 250 de personalități – artiști, profesioniști din lumea culturală, apropiați ai fenomenului teatral și ai Galei UNITER.

Accesul fiind limitat de condițiile stării de alertă, au fost luate măsuri astfel încât publicul a putut vedea sau asculta live ceremonia acordării Premiilor UNITER, pe TVR1, Radio România Cultural și online pe www.tvr.ro și www.uniter.ro.

Teatrul craiovean a avut două nominalizări la Gala UNITER: Irina Moscu, nominalizată la categoria *Cea mai bună scenografie* pentru „Casa cu suricate” de David Drábek, regia Radu Afrim, iar Sorin Leoveanu a fost nominalizat la categoria *Cel mai bun actor în rol principal*, pentru rolul Barry Champlain din spectacolul „Radio” de Eric Bogosian, regia Bobi Pricop. Din păcate, nici una dintre aceste nominalizări nu s-a transformat în câștigătoare.

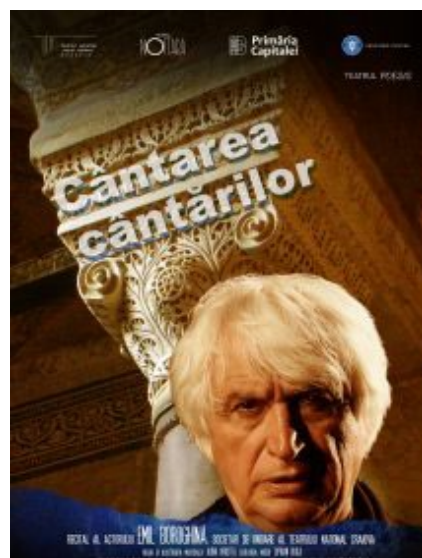
Juriul final al Galei – format din Radu Apostol (regizor), Cosmin Ardeleanu (scenograf), Doru Mareș (critic de teatru), Crina Mureșan (actriță), Cristina Rusiecki (critic de teatru) – a decis câștigătorii celor 11 categorii de premii. La Gală a fost prezent și juriul de nominalizări, format din Călin Ciobotari, Ludmila Patlanjoglu și Maria Zărnescu.

„Cu masca pe figură, ca în Commedia dell'arte, ne-am ascuns de public în așteptarea unor vremuri

mai bune. Iată-ne acum în Craiova, în plin septembrie, în aer liber, întinzând pânzele Galei și gata de a spune totul despre noi, cei care nu ne ținem gura, când avem de spus ceva despre tot și despre toate. Astăzi vom vorbi despre cei mai buni dintre noi, îi vom vedea, îi vom premia. Rostul Galei noastre este de a ține fruntea sus, oricând, în orice condiții și de a menține Teatrul viu și neatins, cât și misterul mereu provocator al artei noastre”, a transmis Ion Caramitru, președintele UNITER.

*

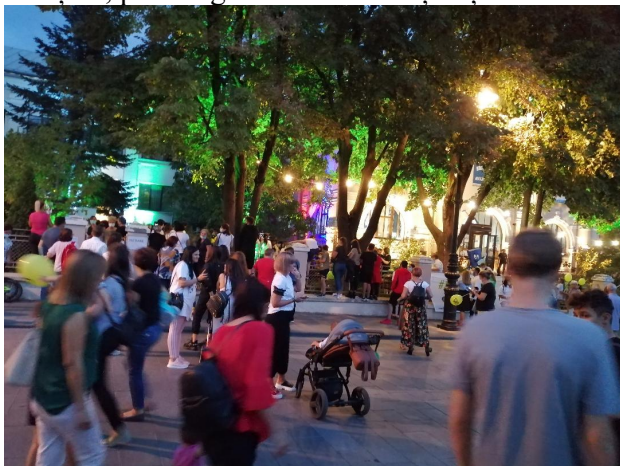
Primul Teatru de Poezie din România. Pe data de 25 septembrie, la Craiova, a luat naștere Teatrul POESIS, primul de acest fel înființat în România. Inițiativa a aparținut domnului Emil Boroghină, Societar de onoare al Teatrului Național „Marin Sorescu”, recent decorat de Președinția României cu Ordinul Național Serviciul Credincios în grad de Ofițer. Spectacolul inaugural a fost susținut în sala Amza Pellea, de către fondator, dl. Emil Boroghină, sub genericul *Cântarea Cântărilor*. Acest mare poem de dragoste a constituit prima parte a spectacolului și a fost urmat de o selecție de sonete din operele lui Dante, Petrarca, Michelangelo, Ronsard, Shakespeare și Eminescu. De menționat că, în actuala formulă, Teatrul POESIS este un Program comun al Teatrului Național „Marin Sorescu” și al Teatrului „Nottara” din București, susținut de managerii Alexandru Boureanu, respectiv Marinela Țepuș și de directorul artistic al teatrului craiovean, Vlad Drăgulescu. Regizorul Alina Hristea este coordonator artistic al programului, iar poetul Nicolae Coande este coordonator literar. Premiera bucureșteană a avut loc pe 30 septembrie, la Teatrul „Nottara”, sala Horia Lovinescu.

*Un nou spectacol de poezie
semnat Emil Boroghină*

*

Noaptea bibliotecilor. A cuprins, la Biblioteca Județeană „Alexandru și Aristia Aman”, o suită de manifestări, tot pe 25 septembrie. O primă manifestare a fost sub egida Asociației Culturale Carmina Balcanica, Editurii Aius, Revistei Mozaicul și Filialei Craiova a Uniunii Ziaristilor. A cuprins prezentarea Revistei Mozaicul (de către Mircea Pospai), lansarea cărții *10 Poeme*, de Mihaela Albu (cu lecturi în câteva limbi străine) și primă lectură dintr-un viitor roman al Aurei Dumitrescu. A moderat scriitorul Nicolae Marinescu. Alte manifestări au fost sub genericile *Fii liber*, *Scoatem cărțile din carantină*, *Poezie vs. Pandemie*, *Rezistăm infodemiei* și *Cinema în aer liber*. Au participat Dorian Popa, poezii Gabriel Nedelea, Silviu Gongonea, Elena Bălășeanu, Robert Matei, Livia Moreanu, Victor Pena, Cristina Tecșilă, Ștefania Marin, sociologul Constantin Crăitoiu, psihologul Mihail Jianu și alții.

La Noaptea Bibliotecilor

*

Pe data de 2 octombrie a avut loc **deschiderea Stagiunii 2020/2021 a Filarmonicii „Oltenia”** Craiova, cu un regal de muzică românească și cu doi invitați de excepție – dirijorul Cristian Oroșeanu și solistul Emil Vișenescu. Evenimentul s-a desfășurat în parteneriat cu *Uniunea Compozitorilor și Muzicologilor din România (UCMR)*, cu prilejul împlinirii a 100 de ani de la înființare.

*

Deschiderea stagiunii Teatrului Național „Marin Sorescu” a avut loc pe data de 3 octombrie, cu piesa *Inimă și alte preparate din carne*, de Dan Coman. Regia aparține lui Radu Afrim (aflat la a treia colaborare cu teatrul craiovean), iar scenografia Irinei Moscu. Distribuția spectacolului este alcătuită din: Alex Calangiu, Ștefan Cepoi, Ramona Drăgulescu, Flavia Giurgiu, Romanița Ionescu, Geni Macsim, Ioana Florentina Manciu,

Cătălin Mihai Miculeasa, Claudiu Mihail, Raluca Păun, Vlad Udrescu, Costinela Ungureanu, Petronela Zurba, Irina Danciu, Corina Oprea, Mihai Alexandru Purcaru, Sorin Gruia, Minela Popa, Florin Chirea. S-a mai reușit, la jumătatea lunii octombrie, înainte de închiderea sălilor de spectacole, susținerea a încă două reprezentații.

(Notă: Informațiile și fotografiile folosite sunt din participări directe la unele evenimente, discuții cu organizatori sau alți participanți și din mediul online).

Secvență din premiera Teatrului Național

MANIFESTĂRI PRESTIGIOASE

Iolanda Mănescu

FESTIVALUL NAȚIONAL DE TEATRU 2020

Anul 2020, an ciudat, cu bune și cu rele, an în care natura ne arată cât suntem de slabi în fața stihiei, an în care ne vedem limitele, în care vedem că nu știm să ne apărăm de necunoscut. Totuși, îmi vine în minte un citat din Hemingway care mă urmărește din adolescență, am încercat să îl înțeleg în diverse situații „Omul poate fi distrus, dar nu înfrânt.” Cred că acum am ajuns să îi pătrund unul dintre înțelesuri, acum când unul dintre cele mai semnificative segmente din viața noastră a fost printre cele mai afectate de pandemia generalizată: teatrul. Vor fi desigur unii care vor pune la îndoială faptul că teatrul este atât de important, uitând sau ignorând că viața socială înseamnă interpretarea unui rol în fiecare moment al existenței. Din punct de vedere al ideii de spectacol poate fi ciudat dar, de vreme ce, de fapt, teatrul transpune viața, noi suntem, cu toții, mereu expuși în fața celorlalți, ale căror adevăruri ne sunt ascunse sub masca convenției sociale. Sunt gânduri care apar în încercarea de

a ie și din acest cerc în care ne învârtim de la o vreme, bâjbâind să găsim ieșirea dintr-o realitate nouă, necunoscută, ale cărei consecințe pe termen lung sunt imprevizibile.

Cu toate acestea, oameni entuziaști și plini de har reușesc să ne aducă o rază de speranță că lucrurile se pot îndrepta, că se pot găsi căi de acces în lumea fascinantă a teatrului, chiar și în condiții vitrege care ar putea părea impropriei acestei activități ce implică, în mod esențial, apropierea fizică. Printre alte numeroase modalități de a aduce teatrul înapoi în sufletele celor însetați de el, s-a recurs la prezentarea evenimentelor artistice prin intermediul tehnologiilor apărute în secolul al XX-lea: radioul, televiziunea, internetul. Dacă alte manifestări teatrale au folosit una sau, eventual, două din aceste modalități, Festivalul Național de Teatru, cel mai amplu, recapitulativ și complex eveniment teatral al anului, nu putea să fie altfel decât atotcuprinzător – spectacole de ieri și de azi, conferințe, interviuri etc, toate au avut șansa să ajungă la public fie pe un canal, fie pe altul, Festivalul fiind accesibil, ca niciodată, unor largi categorii de public care, altfel, în condiții normale,

nu ar fi reușit vreodată, din varii motive, să ajungă la mult doritul eveniment. Astfel, oamenii dedicați fenomenului teatral, fie ei spectatori sau creatori, de la cei mai tineri cărora le este la îndemână accesul imediat pe telefon, tabletă sau laptop, până la nostalgicii care, dincolo de spectacolele prezentate pe scenă, au fost printre primii ascultători de teatru radiofonic, de la cei de aici până la cei aflați în cele mai îndepărtate colțuri ale lumii, au avut cu toții șansa să participe la o ediție specială, cea de a treizecea, desfășurată cu succes, între 22-29 noiembrie 2020, în condiții altfel, având ca motto FNT 30 / FNT *ALTFEL*, iar direcția artistică și selecția programului aparținând criticilor de teatru Ludmila Patlanjoglu, Maria Zărnescu și Călin Ciobotari. Ediția online a fost gândită extrem de minuțios, de la structura proiectului, până mijloacele de mediatizare. Festivalul Național de Teatru a fost promovat pe internet, atât pe site-ul Festivalului, cât și pe pagina de Facebook și pe contul de Instagram. Amplul program al Festivalului a cuprins spectacole legendare dar și prezentarea lor din unghiuri multiple prin documentare sau conferințe, colocvii, discuții ale unor critici reputați. „Cele zece spectacole selectate sunt exemplare prin forța creației, prin profunzimea și

abilitatea de a articula discursuri scenice despre om și umanitate” după cum afirmă organizatorii a căror intenție declarată a fost aceea de a crea un dialog între prezent și trecut în teatru pentru a da naștere unor meditații asupra viitorului. Dacă secțiunea aceasta a purtat titlul de FNeuitareT, vocile tinerilor care își caută locul în peisajul teatral românesc, s-au adunat sub numele inspirat de FNelinișteT. Documentarele care au dezvăluit fațete ale procesului de creare a spectacolului, după cum ar spune marele critic Nicolae Manolescu, „desenul din covor”, s-au regăsit sub numele de „Spectacolul ascuns”. Diversitatea și complexitatea programului a mai cuprins secțiunile: „Spectacole invitate”, „Esteticile pandemiei”, „Premieră în FNT”, „arta Actorului Mare” și, nu în ultimul rând, manifestarea cu titlul, ce parafrazează celebra replică hamletiană, „Vorbe, vorbe, vorbe...”, o manifestare menită, conform organizatorilor, „să intermedieze întâlnirea

cu personalități teatrale contemporane” în cadrul căreia i-am putut urmări pe cei mai mari specialiști în domeniu. Mai trebuie amintită, la loc de frunte, și secțiunea „FNT on Air” în cadrul căreia s-a aflat, pe lângă prezențele sale la televiziune, Emil Bo-

roghină, „o voce unică în teatrul românesc, director fondator al Festivalului Internațional „Shakespeare” Craiova și inițiator al singurului teatru de poezie din România, Teatrul Poesis.”

Ar fi nedreaptă enumerarea a doar câtorva dintre numele celebre prezentate în Festival, cum, de altfel, ar fi imposibil de prezentat numele tuturor participanților, fie ei actori, critici, sponsori, parteneri, finanțatori, oameni de cultură, celebrități, instituții etc. Vom spune doar că a 30-a ediție a Festivalului Național de Teatru a fost o adevărată sărbătoare ale cărei multiple fațete, șlefuite minuțios, ne duc cu gândul la un diamant de o valoare inestimabilă care, de data aceasta, a fost dăruit cu generozitate tuturor, de la cei mai apropiați și avizați spectatori, până la cel mai tânăr public, aflat în formare, de la cei din capitală și din țară, până la cei din cele mai îndepărtate zone ale pământului. Cuvintele alese ale selecționarilor, criticii de teatru Ludmila Patlanjoglu, Maria Zărnescu și Călin Ciobotari, au adus la final concluzii care trebuie să dea de gândit tuturor, de la specialiști până la public: „Așa cum l-am conceput, FNT 30 / FNT *ALTFEL* s-a constituit, pe de o parte, ca o declarație de dragoste făcută teatrului, iar pe de altă parte ca o demonstrație a faptului că teatrul se poate folosi de criză, pentru a se reimpune și a se reafirma.”

Gabriela Boangiu

MODERNIZARE ȘI URBANIZARE ÎN SUD-VESTUL

Institutul de Cercetări Socio-Umane „C. S. Nicolăescu-Plopșor” din Craiova, al Academiei Române a organizat în perioada 18-19 noiembrie a.c. Simpozionul Național „Comunități umane, modernizare și urbanizare în sud-vestul României”, simpozion care s-a derulat online. Manifestarea științifică a avut trei secțiuni distincte: *științe istorice, arheologice, Istorie, științe politice, relații internaționale și Studii Culturale*.

În data de 18 noiembrie s-a desfășurat prima secțiune - *științe istorice, arheologie*, care s-a deschis cu o comunicare foarte documentată – *Comunități umane din prima epocă a fierului din Oltenia*, prezentată de Cercetător științific III dr. Simona Lazăr din cadrul Institutul de Cercetări Socio-Umane „C. S. Nicolăescu-Plopșor”. Filonul arheologic a fost continuat de către Conf. Univ. dr./Cercetător asociat Mircea Negru, Universitatea din București – CICSA, cu o prezentare despre *O clădire cu „hypocaustum” descoperită în orașul roman Romula*. Despre o altă perioadă de timp – cea dedicată revoluției lui Tudor Vladimirescu, ce va fi sărbătorită cu o nouă conferință la anul, în 2021, ne-a vorbit dr. Dumitru-Valentin Pătrașcu și dr. Daniela-Liliana Pătrașcu de la Muzeul Județean Gorj „Alexandru Ștefulescu” în cadrul comunicării: *Documente relative la Tudor Vladimirescu și familia sa aflate în patrimoniul Muzeului Județean Gorj „Alexandru Ștefulescu”*. Colegii noștri de la Institutul de Cercetări Socio-Umane „C. S. Nicolăescu-Plopșor” - Cercetător științific III dr. Gabriel Croitoru și Cercetător științific III dr. Ileana Cioarec au contribuit cu interesante comunicări: *Din istoria calamităților naturale în spațiul românesc. Studiu de caz: Cutremurul din 1838 în județul Dolj, respectiv Cula Coșofeanu – Pleșa din Beharca, județul Dolj*. Tot o colegă a Institutului Plopșor – Cercetător științific III dr. Oana Andreia Sâmbrian – a încheiat prima parte a Simpozionului, cu o lucrare în care au excelat argumentele documentelor de

demult: *Fake news și (dez)informare despre Țările Române la sfârșitul secolului al XVI-lea*.

În cea de-a doua parte a secțiunii au excelat lucrări precum: *Programe de modernizare urbană în Craiova în perioada interbelică*, comunicare susținută de Drd. Ion Gavrilă-Ciobotea, de la Institutul de Istorie „Nicolae Iorga”; *Între extaz și agonie – viața culturală craioveană în anii primului război mondial*, comunicare prezentată de Drd. Cristian-Iulian Ceacîru de la Muzeul Olteniei; *Calea ferată Craiova- Calafat, impactul asupra amenajării teritoriale a Craiovei*, comunicare susținută de Lector univ. dr. Robert Bischin, Facultatea de Drept, Universitatea din Craiova. Colega noastră – Cercet. șt. III dr. Georgeta Ghionea a prezentat o comunicare despre *Comerț și civilizație. Reclama în presa din Oltenia interbelică*. O comunicare ce a reținut atenția auditoriului a fost: *Orașul dunărean românesc. Creștere și descreștere pe malul Dunării la Calafat în secolul al XX-lea*, ce a prezentat tensiunea dintre proiecția urbană comunistă și subzistența rurală la bloc; autorii acestei interesante comunicări au fost Prof.univ. dr. Sebastian Cercel – Directorul Institutului de Cercetări Socio-Umane „C. S. Nicolăescu-Plopșor” și Arhitect Gabriela-Iulia Periețeanu.

La secțiunea „Istorie, științe politice, relații internaționale” au participat colegi ai Institutul de Cercetări Socio-Umane „C. S. Nicolăescu-Plopșor”: Cercet. șt. III dr. Mihaela Iuliana Bărbieru cu o comunicare despre *Politica de dezvoltare regională Olteniei după integrarea în Uea României*; Cercet. șt. III dr. Nicolae Mihai cu: *Memoria Primului Război Mondial în Nordul Olteniei: de la cimitir la ajutorul social*; Cercet. șt. III dr. Narcisa Mitu cu: *Organizarea administrației centrale a Domeniului Coroanei (1884-1847;)*; Cercet. șt. III dr. Diana Păunoiu cu o comunicare despre: *Boli, epidemii și campanii sanitare în Oltenia (1938-1940)*; Cercet. șt. III drd. Gabriel Lohon cu o comunicare despre *Egalitate culinară. Strategii de alimentație publică în comunism*; Cercet. șt. III dr. Laura Antoaneta Sava despre *Implicarea Regimentului Dorobanți în confruntările militare din anii 1941-1943*; Prof. univ dr. Cezar Avram și Prof. univ. dr. Sebastian Cercel au conferențiat despre *Partidele politice din România în perioada 1990-2004*; Cercet. șt. III dr. Florin Nacu a prezentat comunicarea *Oltenia – profil istoric, politic, juridic, economic și social (1821-1914)* – prezentare carte.

Secțiunea „Studii culturale” a reunit comunicări foarte variate și bine documentate. Colega noastră Cercet. șt. II dr. Iustina Nica (Burci) a prezentat o comunicare inedită despre *Formula-populară de denominație, precursora a numelui de familie actual*. Lect. univ. dr. Gabriel Nicolae Pricină, Facultatea de Științe Sociale, Universitatea din Craiova a conferențiat despre *Principii de înțelegere multidimensională a mediului urban*. Dr. Roxana Deca de la Muzeul Olteniei, secția etnografie a prezentat o comunicare despre *Rolul comunităților virtuale în salvagardarea elementelor de patrimoniu cultural imaterial. Studiu de caz: șezătoarea București*. Tot în această secțiune am prezentat și eu, Cercet. șt. III dr. Gabriela Boangiu, comunicarea: *Memoria unor străzi din Craiova – valențe identitare ale povestirii vieții*. Cercet. șt. III dr.

Loredana Ilin Grozoiu a prezentat o comunicare despre *Profilaxie și tratament prin ceaiurile tradiționale. Privire specială asupra Olteniei*. Cercet. șt. III dr. Anca Ceașescu a prezentat foarte concis despre *Aspecte privind activitățile agrare reflectate în obiceiurile de Anul Nou*. Conf. Univ. dr. Elena-Camelia Zăbavă de la Institutul Limbii Române/Universitatea „Sfinții Chiril și Metodiu” Veliko Târnovo, Bulgaria a conferențiat despre „Limbajul comunității rurale oltene și reflectat în *La liliaci* de Marin Sorescu și *Focuri...* de Constantin Pădureanu”.

Comunicările vor fi publicate într-un volum colectiv ce va fi publicat la începutul anului 2021.

Dorim tuturor participanților succes în demersul carierei lor și să sperăm în revederea apropiată, fie online sau live! Tuturor le doresc Sărbători cu bucurie și realizări înalte!

**O POZĂ CÂT O
MIE DE CUVINTE**

*Horia Dulvac, Tudor Nedelcea, Constantin Pădureanu, Ionel Bușe,
George Popescu, Ioan Lascu și Nicolae Marinesu*

Aurora Speranța Cernitu

**FLORIN ȘUȚU: „DACĂ AM
AȘEZA FRUMUSEȚEA
ÎNTR-UN TALER,
ÎN CELĂLALT AR TREBUI
AȘEZATĂ LINIȘTEA”**

Cu arta lui Florin Șuțu m-am întâlnit cu câțiva ani în urmă, într-o prestigioasă galerie bucureșteană care găzduia zeci de tablouri, dar dintre toate, privirea și simțirea mea au fost atrase de *Poarta vântului* – un gard de nuiele care înconjură un tăp șan..., imensitatea cerului de iarnă și vântul care izbise fragila poartă de nuiele. Această imagine a zăbovit și zăbovește încă în adâncurile unei duioase amintiri. Această ipostază a iernii create de Florin Șuțu, care mi-a umblat prin minte ani de-a rândul, a fost începutul curiozității de a descoperi artistul.

Lucrările sale realizate dintr-o suflare te așează într-o zonă a calmului, a tihnei, a lucrului rânduist, a vieții simple, pentru că lucrările lui Florin Șuțu sunt clipe de maximă profunzime, de maximă sinceritate. Artistul este grijuliu cu păstrarea emoției, cu însușirea simplelor obiecte – perii, măști, ceainice, mojaruri, ceasuri din atelierul său. Temele alese de Florin Șuțu par a țâșni singure din bogata-i imaginație. Structurile de culoare se aștern ca la un dicteu, apoi, când totul este gata, ca o fulguială abia bănuită, artistul așează o peliculă fină, ca un borangic magic peste lucrare. Sunt tușe energice, spontane, ca un gând descătușat ad-hoc, căci pictorul Florin Șuțu este un știutor într-ale culorii și desenului. Stăpân pe arta sa, artistul pare un magician, sub a cărui baghetă răsar compoziții inedite ce-ți provoacă simțurile. Aduce în prim plan câte un obiect, parte a atelierului său, ce poate reda valențele întregului.

Florin Șuțu este un desenator desăvârșit, are o îndemânare a execuției îndelung exersată în ani de trudă ce se ascund în spatele simplității unor teme. De la mentorul lui, Ion Sălișteanu, artistul păstrează un crez pe care îl mărturisește cu bucurie: „Am înțeles că gestul plastic spontan este mai plin de emoție și înțelesuri decât orice formă a precauției și că nimic nu se înnoadă în durată în absența emoției, ci se destramă în banal, în risipă generoasă de materiale”.

Subtilitatea și forța de sugestie a desenului sigur, linia plastică îți dau sentimentul siguranței că te afli în fața unui artist deplin. Privitorul

completează tablourile cu emoțiile sale proprii. Întâlnim în creația sa lucrări care și-au găsit împlinirea pe parcursul creării lor, au fost doar sugerate, curățate de detalii obositoare, și-au găsit împlinirea. Este foarte greu să apreciezi momentul în care trebuie să te oprești din lucru și să lași și opera de sine stătătoare. Ori Florin Șuțu deține și acest dar, știe când să redea libertatea unei lucrări și acest lucru l-a aflat în ore de studiu, ani de îndelungată experiență: „Sunt singurul în măsură să depună mărturie despre multele pânze distruse, fără ca aceasta să ofere credibilitate celor rămase”.

Tematica abordată, metaforică totodată, poartă privitorul de la o stare la alta. Nostalgii, speranțe bucurii în cea mai pură stare intensifică mesajul artistic. Lecții propuse spre învățare ne oferă Florin Șuțu, căci el este un maestru al firăscului, al naturaleții.

Iarna – o temă preferată de artist, este prezentă în creația sa în diferite ipostaze: case vechi, turla de biserici, căpițe și nelipsitele garduri, toate răvășite de viscolul iernii. În lucrările acestea nu găsești casa, turla bisericii, căpița, gardul, ci te întâlnești cu însuși vântul care spulberă zăpada, simți gerul care brodează dantele neasemuit de frumoase pe geamurile înghețate. „Liniștea împovărată de frumos” reprezintă o căpiță așezată pe talerul unei balanțe ce plutește deasupra unui cer senin – o metaforă în culoare pentru că rafinamentul cromatic al acestei lucrări sporește imensitatea cerului. „Confesiuni” – o fereastră și în vecinătatea sa, un scaun gol. Câte au să-și spună, oare? și aici s-a creat o stare. „Dinspre marginea copilăriei” – un leagăn singur, în nemiscare, uitat nu demult, își poartă amintirile spre infinitul cerului. Seria arlechinilor și a recuzitei lor este un mesaj prin care artistul trage un semnal de alarmă asupra stărilor noastre ludice, întrebătoare, hazardante...

Într-un periplu artistic, ce ne poartă de la o stare la alta, Florin Șuțu reușește să trezească emoții și creează stări. Culorile uneori contrastante, orgolioase ce țin să-ți rămână pe retină mult timp sunt domolite, învăluite și blând îmbrățișate de o pensulație fină, care le estompează zgomotul cromatic. Artă lui Florin Șuțu este un îndemn la simplitate, demnitate, siguranță și sens. Este un artist remarcabil în panopia artiștilor contemporani. S-a născut la 24 aprilie 1959, la Ploiești, este licențiat în artă, secția pictură, Academia de Artă București, clasa profesor Ion Sălișteanu, este membru titular al UAP din România, Filiala Ploiești. De asemenea, este

profesor la catedra pictură-desen la Colegiul de Artă „Carmen Sylva” Ploiești.

Florin Șuțu expune periodic în galerii din țară și din străinătate, publică tablete, eseuri, cronici de artă plastică în ziare și reviste, a susținut mai multe work-shop-uri în domeniul artelor plastice și vizuale: Teatrul „Equinox” Ploiești, proiectul „Artele și lumea contemporană” și Teatrul „Toma Caragiu” Ploiești, proiectul Fundației AIESEC „Living Library”. Din expozițiile personale recente putem enumera: 2020 „Capricii”, Galeriele „Ion Andreescu” Buzău 2019, „Alb”, Galeria de artă Ploiești 2018, „Memoria privirii”, A.S.E. București 2017, „Calenda afectiv”, Galeria artelor, C.M.N. Bucure

ști 2016, „Aqua alta”, Galeria Artelor, C.M.N. București 2015, „Ferestre”, Sala *Constantin Brâncuși*, Palatul Parlamentului. Premii și distincții: 2019, Premiul pentru pictură, acordat de Muzeul Județean de Artă Prahova *Ion Ionescu Quintus*, 2018 – Premiul pentru pictură, acordat de Primăria Municipiului Ploiești, 2018 – Premiul pentru pictură, acordat de UAPRomânia BienAșa Internațională „Ion Andreescu”, Buzău, 2016 – Premiul pentru Pictură acordat de Muzeul Județean de artă Prahova „Ion Ionescu Quintus”, 2015 – Titlul de Cetățean de Onoare al Municipiului Ploiești, acordat de Consiliul Local al Municipiului Ploiești, 2013 – Premiul I pictură, concursul „Câmpina 24h”.

O POZĂ CÂT O MIE DE CUVINTE

*Emil Boroghină, Florea Firan, Constantin Pădureanu, Adrian Sângeorzan,
Carmen Firan, Mircea Pospai și Gabriel Coșoveanu*

*Prof. dr. Adrian Năstase
Raluca Marina Langă*

DIN LUMEA PLANTELOR

Căci nimic nu poate dovedi mai cert vechimea noastră pe aceste plaiuri, originile civilizației noastre și continuitatea dăinuirii noastre din timpuri străvechi, ca datele etnobotanice.

(Al. Borza)

Din cele aproape 4000 specii de plante superioare care trăiesc în România, circa 500 sunt folosite în alimentație sau pentru tratarea unor maladii ale omului și animalelor. De la acestea se recoltează părți ale organelor (rădăcină, bulb, tubercul, rizom, frunză, floare, fruct, scoarță, stil, sămânță). Cele care se valorifică în întregime (herba) sunt recoltate de Sănziene (24 iunie) sau de Sf. Maria Mică (8 sept.).

Încă din antichitate, în evul mediu și chiar în zilele noastre, numeroase studii au fost transmise urmașilor în urma cercetărilor efectuate pentru găsirea a noi surse de hrană sau leacuri.

În acest material vom insera o seamă de plante folosite în „medicina populară”, consemnate în lucrări de specialitate sau din peregrinările noastre pe meleagurile și așezările Olteniei.

C. Drăgulescu: „Dintre cele mai folosite plante pentru diferite afecțiuni, cităm: **acnee** (ceai de urzici, oțet de hrean), **apoplexie** (vâsc, sunătoare, ventricică, levănțică, roiniță, rozmarin, salvie), **artroză** (coada calului, varză albă, tătăneasă), **atrofie musculară** (traista ciobanului), **cardiopatie** (amestec de ceaiuri: coada calului, vinanț, trosicot, amică, păducel, vâsc, păpădie, teci de fasole, traista ciobanului, crușin, brustur, coada șoricelului, fumariță, talpa găștei, osul iepurelui, pir, roiniță), **calcul biliar** (suc de ridichi, iederă, hamei, turiță-mare, mentă, pelin), **constipație** (semințe de in, smochine, prune, cicoare).

Maria Treben citează câteva afecțiuni tratate cu „buruieni”: **creșterea părului** (urzică, frunze de nuc, mestecăn și soc, rostopască), **diabet zaharat** (frunze de mur, afin, țelină, suc de varză acră, morcovi, ceapă, usturoi, urzici, păpădie), **incontinența urinară** (băi de șezut cu coada calului și coada șoricelului, esență de traista ciobanului), **parkinson** (măcrișul iepurelui, coada șoricelului, băi cu cimbru), **scleroza în plăci** (traista ciobanului, crețișoară, salvie, sunătoare, mușetel, cimbru, coada șoricelului, tătăneasă, urzici), **sughițul** (semințe de mărar), **transpirație nocturnă** (salvie, coada calului), **viermii** (semințe de dovleac, morcovi, sfeclă roșie, hrean, ceapă, usturoi).

Tot în „medicina populară”, din discuțiile cu veterani ai satelor, am notat: **plante astringente** (lămâi, nuc,

gutui, măceș); **aperitive** (portocal, hamei, cicoare, ghințură, orz, in); **calmante** (ovăz, cimbrisor, isop, pin, tei, lumânărică, violete, nalbă, mac roșu); **digestive-stimulente** (mușetel, melisă, coriandru, amăreală, izmă, fenicul); **sudorifice** (ienupăr, soc, brusture); **diuretice** (cireș, pir, sparanghel, amăreală, paracherniță); **dăunătoare** (rodul pământului, mutătoare, beladona, omag, brândușa de toamnă, degețel, salcâm american, cânepa, neghina, tutun, macul, spânz, știrigoaie, ciunăfaie, mărăraș).

Alte plante sunt folosite în construcții (coniferele, fagul, stejarul, carpenul, mestecănușul, teiul, salcâmul etc.). Nucul este ocrotit de lege din 1864. Unele se utilizau la vopsit și argăsit (arin, nuc, ceapă, salcie), altele pentru obținerea fibrelor textile (cânepa, bumbacul).

Să nu uităm minunatele plante floricole (mușcata, busuiocul, gălbenelele, gura leului, maghiranul, lălelele, narcisele, gherghinele, petuniile, crinii și gingașii ghiociei).

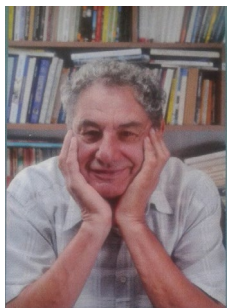
Ca specii alimentare, amintim: grâul, porumbul, secara, cartoful, fasolea, roșiile, ardeii, rădăcinoasele și verdețurile.

În tratatul de botanică medicală a lui Dioscorides și în Herbarius-ul lui Pseudo-Apuleius sunt înscrise denumiri dace de plante, alături de denumirile grecești și latine. Iordanes (sec. VI) enumeră între ocupațiile geților și „cercetarea însușirilor ierburilor și ale tufelor”; „Românimea cunoaște foarte bine ierburile și întrebându-le spre folosul ei, întrece alte neamuri”. (Jozsef Benkő)

Cercetările noastre asupra florei din Țara Loviștei au scos la iveală un mare număr de plante spontane și cultivate, cu denumiri populare de origini diferite. Dintre acestea, cele mai numeroase sunt latine, urmează bulgare, sârbești, slave, dacice, neogrecești, maghiare, nemțești etc.

Semnificațiile denumirilor populare de plante se referă la **morfologia** speciilor (bănuței, ciucurei, cununa Domnului, foaie creată, gheara mătii, laba găștei, pălăria cucului, trifoi), la **culoarea** florilor (albăstriță, crin alb, ghiociei galbeni, mac roșu, stânjenel vânat, viorea târcată), la **mediul** de viață (bujor de munte, ferigă de câmp, măr pădureț), la însușirile **fiziologice** (crăciunel, floarea soarelui, regina nopții), iar altele cu nume de animale sălbatice sau domestice (lupul, vaca, oaia, calul, capra, ursul, șarpele, șoimul, cucul ș.a.).

Plantele au fost folosite pentru nume de familie sau prenume: Antonică, Arnăutu, Bujor, Brândușa, Busuioc, Buzdugan, Brădeanu, Florian, Prunoiu, Făsui, Dafinoiu, Păiș, Valerică, Călin, Cerceluș, Ciucurel, Cărcel, Codiță, Crinu, Darie, Dovleac, Dulcișor, Eugenia, Firuța, Floarea, Garoafă, Ghiocel, Gorun, Joian, Lăcrimioara, Laura, Luminița, Micșunica, Morcov, Mutulică, Năsturel, Neghină, Nemțisor, Păpălău, Papură, Păștița, Pelin, Perișor, Plătică, Ridiche, Rogoz, Rugină, Săbiuță, Sânziana, Sică, Steluța, Sulfina, Trandafir, Urmă, Varga, Viorel, Zambila, Zorel.

Dumitru Duță

ÎNCORNORAȚI CELEBRI

În următoarele pagini ne vom referi la adulter. Un păcat comis atât de băieți cât și de fete care ascultă de ordinul divin: creșteți și înmulțiți-vă!

Adam a fost înșelat?

Privitor la Eva, noi nu avem decât un document, un fel de proces verbal, inspirat și dictat de însuși Dumnezeu.

Să ne raportăm la acest text sacru în care trebuie să credem pentru a ști dacă da sau nu prima femeie, care era singură în grădina Edenului cu primul bărbat a găsit mijlocul de a comite primul păcat adulterin, la puțin timp după ce a fost creată de meșterul numărul 1.

Iată versetul 25 din cap. 2 al Genezei, verset care termină astfel povestea creației primului cuplu: „ori Adam și femeia lui erau amândoi goi și nu le era rușine de asta”.

Acest detaliu din lumea paradisului terestru are o mare importanță în ancheta noastră asupra conduitei generale a Doamnei Adam. Să citim acum primele 15 versete din capitoul 3, intitulat, Izgonirea din Rai și să consemnăm esențialul:

1) Șarpele îi zice femeii: ce, Dumnezeu a spus să nu mâncați fructe din toți arborii grădinii?

2) Femeia răspunde șarpelui: putem mânca fructe din arborii grădinii

3) dar, cât privește fructele arborelui din mijlocul grădinii, Dumnezeu a zis: Să nu-l atingeți pe acesta că veți muri.

4) Și șarpele zice: Voi nu veți muri!

5) Dar Dumnezeu știe că voi o să mâncați și ochii voștri se vor deschide, voi veți fi ca niște dumnezei care știu binele și răul.

6) Văzând Femeia că fructele arborelui erau bune și plăcute la vedere, a luat din ele și a început să mănânce. A dat și lui Adam, care era cu ea, și el a mâncat.

7) Și ochii lui s-au deschis. Văzând că erau goi din cap până-n picioare, ei se acoperiră cu frunze de smochin.

8. Atunci, ei aud vocea eternului Dumnezeu și Adam și Eva se ascund vederii sale printre copacii din grădină.

9) Dumnezeu îl cheamă pe Adam și-l întreabă: Unde ești tu?

10) Și acesta răspunde: Am auzit glasul tău și m-am temut pentru că eram gol și m-am ascuns.

11) Dumnezeu întreabă: Cine ți-a spus că erai dezbrăcat? N-ai mâncat cumva din fructul interzis?

12) Și Adam răspunde: Femeia pe care mi-ai dat-o mi-a dat fructul oprit și eu am mâncat.

13) Eternul Dumnezeu îi zice femeii: De ce ai făcut asta? iar ea răspunde: Șarpele m-a îndemnat și eu am acceptat

14) Atunci, Dumnezeu zice Șarpelui: Pentru că tu ai făcut aceasta, vei fi blestemat între toate animalele câmpului ca să te târăști pe burtă și să înghiți praful drumului, câte zile vei avea.

15) Și voi pune dușmănie între tine și femeie, între sămânța ta și sămânța femeii.

Să revenim la întrebarea din titlu: Adam a fost încornorat?

Din cele zise mai sus, rezultă că prima lecție de dragoste într-un parc a fost dată primei femei nu de primul ei soț, ci de către un provocator, un seducător, un Altul.

În evul mediu, acest Altul era diavolul, satana.

Moralitatea acestei povești este aceasta: o curiozitate funestă a împins irezistibil umanitatea să culeagă fructele din arborele Cunoașterii, al Științei. Eva reprezintă aici umanitatea. Se aseamănă cu Pandora cea curioasă care deschide cutia de unde au tăsnit toate necazurile, cu excepția Speranței. În fond, nu orice religie reprezintă speranța în viața de apoi? Eu cred că imprudenta Eva s-a compromis puțin cu simbolicul Șarpe, de care Adam n-avea habar. Să fie adevărat că mintea bărbatului trece prin urechea femeii?

- Da, Adam a fost înșelat cum spune Sfânta Scriptură de către Eva, ea însăși înșelată de Satana întruchipat în șarpe. Înșelată de un Altul.

De acum, lista încornorațiilor va fi lungă și oficial omologată prin urechile, ochii, gândul, imaginația, dorința și curiozitatea oamenilor.

Dar să trecem imediat la **Noe**, cel care a trăit 500 ani în cifre rotunde și a avut oficial trei fii: Sem, Cham și Jafet.

Madam Noe era bineînțeleș mai tânără, albă la piele ca și el, dar care i-a făcut un fiu negru, cafe nature, primul negru din Biblie. Nu știm ce explicație a primit de la femeia lui, pentru că femeile au cele mai bune scuze ca să explice inexplicabilul.

Dar să nu ne amestecăm în aceste discuții conjugale ci să înmuim buretele în apa potopului și să ștergem această întâmplare, fiindcă mare este răutatea oamenilor.

Ca să ajungem la **Abraham**, sărim câteva generații. Pe lista încornoraților el trebuie să ocupe un loc la vedere, dar separat, departe de soții creduli și de amanții orbi, care n-au făcut avere ținând lumânarea.

Într-adevăr, Abraham rămâne primul înșelat care a făcut avere pe seama femeii sale, Sarah. E bine să porți coarne cu condiția ca acestea să fie din aur. Într-o bună zi, Domnul îi zice lui Abraham:

9. Pleacă din țara asta cu femeia ta și din casa părinților tăi și du-te în țara Egiptului. Abraham o ia pe Sarah și pe un nepot, iar din cauza foamei aterizează în Egipt. Înainte de asta, el spune:

11. Tu, Sarah, ești o femeie foarte frumoasă.

12. Când te vor vedea egiptenii, vor spune: Ea este nevasta acestui om și mă vor ucide; pe tine te vor lăsa în viață.

13. Spune-le că tu ești sora mea ca să fiu și eu lăsat în viață și să fiu bine tratat.

15. Ajungând în Egipt, Sarah fu ridicată și dusă la curtea și palatul faraonului.

16. Aceasta fu bine și pentru Abraham că datorită ei, el a primit multă bogăție: turme de oi, de vite, măgari și măgărițe, servitori și cămile.

Ce să gândim noi despre acest domn care, pentru a-și salva viața mizează pe frumusețea femeii și peste milenii el devine „soțul favoritei”.

Faraonul se laudă în dreapta și stânga cu noua lui achiziție, ceea ce supără pe Domnul, care îi și umple corpul de bube. Atunci faraonul îl cheamă pe Abraham:

18. Ce mi-ai făcut? pentru ce nu mi-ai spus că e femeia ta?

19. De ce ai zis că îți este soră, fiindcă eu am luat-o de soție? Iar acum iată-ți femeia, ia-o și du-te!

1. Abraham părăsi Egiptul și plecă în țara lui Israel, fiind foarte bogat în turme de animale, argint și aur.

În fine, noi am citit aici povestea unei aventuri.

Iacob, nepotul lui Abraham, figurează și el pe lista înșelaților, mai bine zis a înșelătorilor. Din cap. 35 al Genezei, aflăm că Iacob s-a culcat cu Bilha, concubina tatălui său. Încornorat de propriul fiu! Parcă este un subiect dintr-o piesă a zilelor noastre. Nimic nu e nou sub soare. Într-adevăr soții înșelați, din motive diverse, au întotdeauna ce merită.

În fine, ajungem la Moise, om de geniu, eliberator al poporului său, legist fără egal, una din cele mai mari vedete ale istoriei biblice. Înainte de a răspunde la întrebarea dacă și Moise a fost înșelat, să citim împreună cuvintele dictate acestuia de însuși Creatorul:

"Când un bărbat va fi găsit culcat cu o femeie măritată, ei vor fi omorâți amândoi, bărbatul care s-a culcat cu femeia și femeia deasemenea; numai astfel tu vei scoate răul care domnește în Israel". Dacă preluăm textul în sensul literal, adăugăm faptul că adulterul este o chestiune de ocazie, nu e nevoie de pat, sau de canapea: bancheta trăsurii n-a fost oare suficientă pentru d-na Bovary? Puțini importă decorul, accesoriile și punerea în scenă.

Un soț și-a surprins femeia la domiciliul conjugal pe punctul de a-l înșela cu un prieten, pe canapeaua din salon. El spune această întâmplare unui vecin și turbat de furie strigă:

-Măcar că nu s-a întâmplat așa, pur și simplu...

-Atunci, eu n-am mai ezitat și ...

-Nenorocitele, ce ai făcut?

- Am vândut canapeaua!

Terenul este vast și bărbatul fie și însurat, poate vâna după plăcerea lui. Femeia măritată, în schimb, trebuie să păstreze o fidelitate absolută omului și stăpânului ei, altfel ea riscă să fie omorâtă. Și ce moarte! Va fi bătută cu pietre în piața publică, fiecare ins putând să o lovească cu piatra.

Dalila, iubita lui **Samson**-cel cu mușchii de oțel, geloasă și faimoasă pentru frumusețea ei, este prima vampă din Cartea sfântă. Ea îi pune lui Samson cea mai frumoasă pereche de coarne, care se ascund și astăzi în pletele lui neatinse de foarfecă. În timp ce se odihnea, Dalila profită de somnul lui Samson și îi taie părul, luându-i puterea. Această femeie venală nu-l iubea pe Samson pe care deja îl trădase, încornorându-l în lung și-n lat. Ori se știe că cei care împing greutăți, luptătorii, boxerii, alți sportivi de performanță nu sunt campioni și în sportul dragostei. Când părul i-a crescut la loc, Samson a redevenit puternic, s-a răzbunat pe Dalila smulgând numai cu brațele coanele templului. Alfred de Vigny a scris un poem dedicat lui Samson, care se termină astfel: „Mai mult sau mai puțin, femeia rămâne Dalila”.

După ce am înscris pe Samson pe tabla noastră de valori, îi vine rândul și lui **David**, învingătorul ilustru al lui Goliat.

La început, David a avut două neveste care i-au fost luate prin dreptul învingătorului: Femeia este recompensa celui victorios. Mai apoi, David a avut numeroase soții și concubine, totuși nu era mulțumit. Biblia relatează că el vede pe terasa palatului său o femeie care se spală și care era foarte frumoasă.

3. Și David trimite să se informeze despre această femeie și află ca este Bethsabe, soția lui Urie.

4. Atunci trimite oameni de ai săi care o ridică și o duseră în Palat unde David profită de ea.

Biblia ne spune că Eternul îl sancționează pe David astfel:

11. Chiar din casa ta voi face să iasă răul împotriva ta. Femeile tale vor fi legate la ochi și date unui bărbat din casă care să se culce cu ele până la răsăritul soarelui. Debarasat de primele femei, David a trăit în pace și liniște cu ultima dintre ele. Totuși, bătrânețea i-a fost tristă fiindcă zeci de poeți l-au hărțuit în versurile ce se cuprind în Psalmii biblici.

Te salut **Salomon**, fiu al lui David, rege între regi, judecător faimos și mare legist, con-

structor al Templului din care azi a mai rămas doar Zidul plângerii.

Din primul verset al cap.11 aflăm că Salomon, pe lângă fiica faraonului, mai iubea și femei străine de neamul lui. Ajunsese la performanța de a deține 700 soții și 300 concubine. Iată ce înseamnă să fi înțelept sau mai degrabă prudent. Dar să punem întrebarea care ne interesează: Salomon a fost înșelat? Sută la sută că da, măcar câte o dată de fiecare din cele 1000 de femei. Nimeni nu poate aduce satisfacții amoroase unor mii de femei, unor sute de femei, unor 20 sau 10, câte odată fiind dificil să mulțumești chiar și pe una singură!

Salomon trăia într-o multiplă poligamie, fiind expus înșelăciunii celor 1000 de neveste și concubine. Femeile îl omagiază pe acest rege atât de gentil cu sexul frumos și le este recunoscător. Bărbatul atât de înțelept și de iubitor nu putea fi înșelat, nu era posibil, nu era adevărat. Numai pentru că a scris Cântarea cântărilor, cel mai pasionant imn de dragoste, cel mai frumos poem al iubitorilor din toate timpurile n-ar trebui să intre în Panteonul încornoraților.

O POZĂ CÂT O MIE DE CUVINTE

Ioan Lascu, Mihaela Albu și Ioan Es. Pop

UN FEL DE TU SUNT EU

Afirmația lui Nichita Stănescu „**un fel de tu sunt eu**” este valabilă și în cazul Cinziei Demi, autoarea volumului **Eram Magdalena**, printr-un transfer emoțional profund, căci impersonalizarea unui nume religios important ia aspectul confundării cu ființa ideală, o miraculoasă meditație dătătoare de sensuri și reverberații.

Personaj central al textului poetic, Magdalena se constituie în reperul nepereche al credinței în viață, când sacralul se împreună cu lăunsecul, temelie a zidirii încrederii în iubire, fiindcă fără iubire nu e nimic, nici chiar poetul, cel care se identifică, prin visare și pasiune, cu marii creatori ai Universului.

Este o formă de dialog simbolic cu cei din viața cărora a pornit viața noastră, cu Hristos și Magdalena, în fond, fiind vorba de libertatea jertfei creatoare, de măreția realizării, pentru că „transferul” de suflet și încredere nu este posibil decât pe calea sacrificiului.

Sacrificiul lui Hristos, ca și al Magdalenei realizează, pentru prima oară în istoria începutului lumii, o altfel de formă de solidaritate, într-o generoasă semnificație a re-creației, dar fiind faptul că viața nu va triumfa în fața existenței, dar o va marca semnificativ, omul fiind, nu de puține ori, într-o spornică și dialectică trecere spre desăvârșire, când nu trecem prin vămile timpului, ci timpul trece prin noi, spre a ne încerca puterile și visele.

Eroii din poezia Cinziei Demi ne dovedesc că ei au existat și există mereu între om și timp, între spațiu și Ființă, între nimic și tot, constituindu-se ca un „praeludium vitae aeternae”, poate, posedând vocația de a crea o mitologie a începutului, a dublului, implicat în jocul lumii (lumea ca joc), considerat ca un enigmatic mesager al existenței, proiectându-se ca o cutremurătoare imagine a umanității tutelare, ca un „ars combinatoris”.

Eram Magdalena, știu
Am același destin ca al ei
Același chip

Privindu-mi mâinile
Ce turmă ale liniilor vieți
Trăită la fel

Eram Magdalena, sunt
Am fost din convingerea
Ce mă face să tac

El, lanțul ce mă strânge
Apa înghețată
Ce-mi inundă chipul

Eram la mormânt, l-am văzut
În acel gol al pietrei
Am țipat, m-am rugat

L-am văzut pe Iisus înviat
Vorbește-mi, arată-mi drumul
Să nu-l ating, să nu se oprească

Să-l las să urce la Dumnezeu
Să povestească și altora
Adevărul, magia

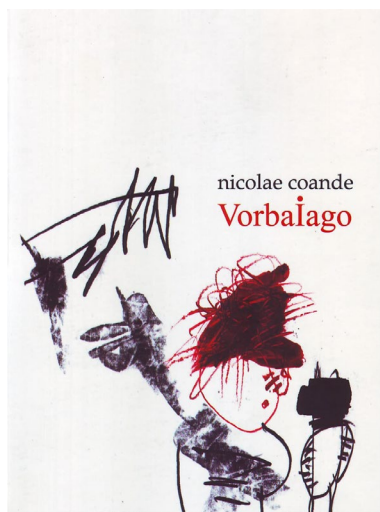
Renașterii sale
Urcarea în cer
Și primirea lui

Eram Magdalena, o altfel de „metafizică a imaginației”, să reluăm expresia lui Gaston Bachelard, este, fără a supralicita în vreun fel, senzația de **prezență fizică re-creată**, o labirintică modalitate a miracolului femeii ce se jertfește pentru ceilalți prin iubire și devotament extrem, prin tragismul infinitei bifurcări a existenței.

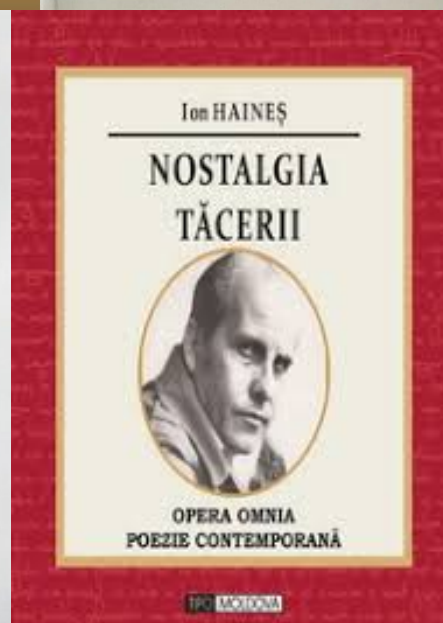
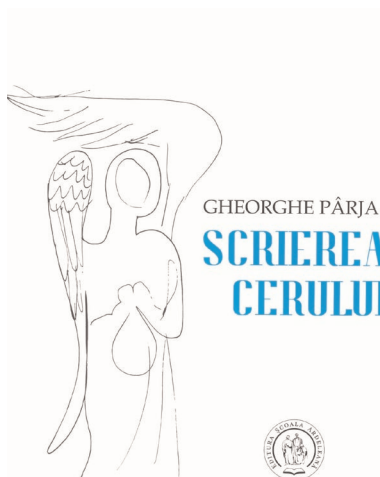
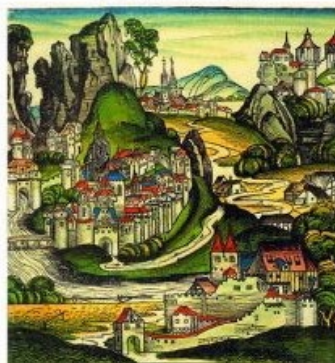
Născătoare de mister și începuturi, Magdalena transformă clipa în veșnicie, căci viața și lumea sunt totuna, iar Cinzia Demi are darul de a privi altfel misterul relevat, expresie a creației de mare valoare și originalitate.

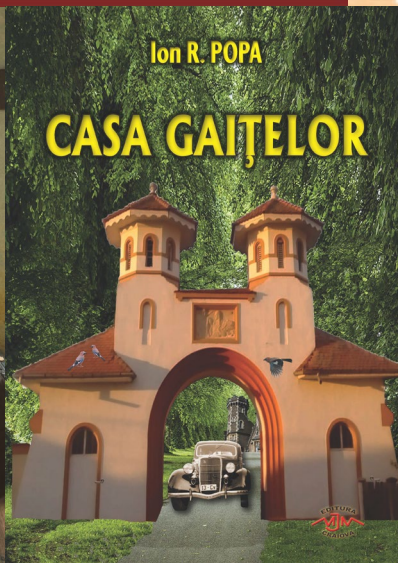
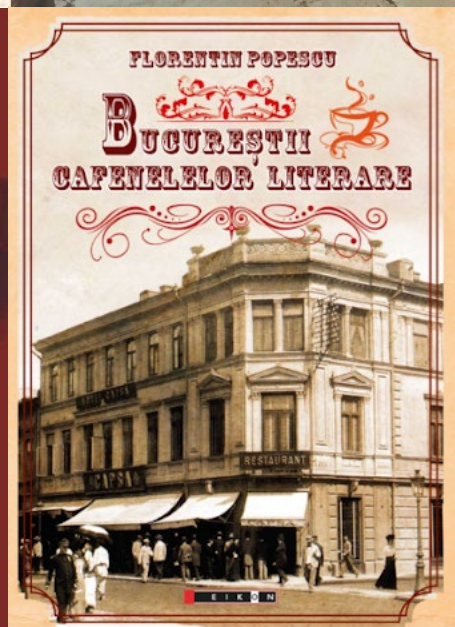
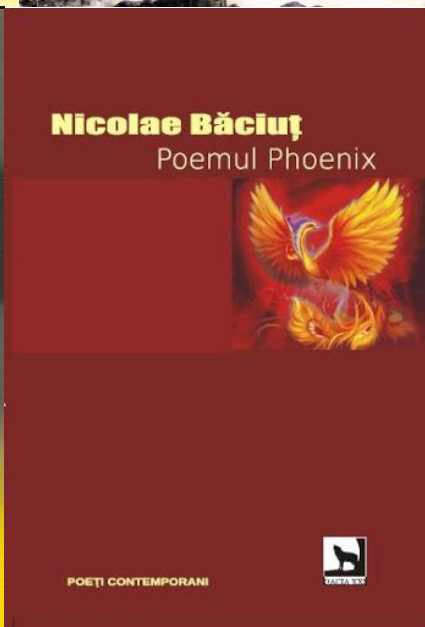
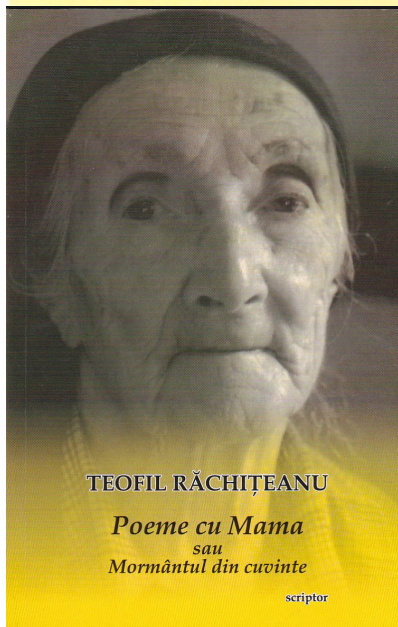
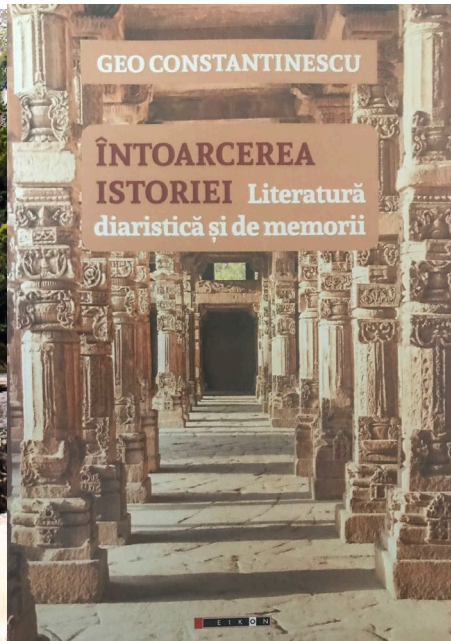
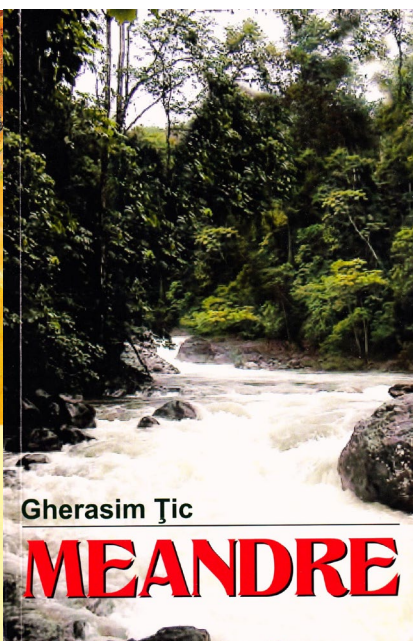
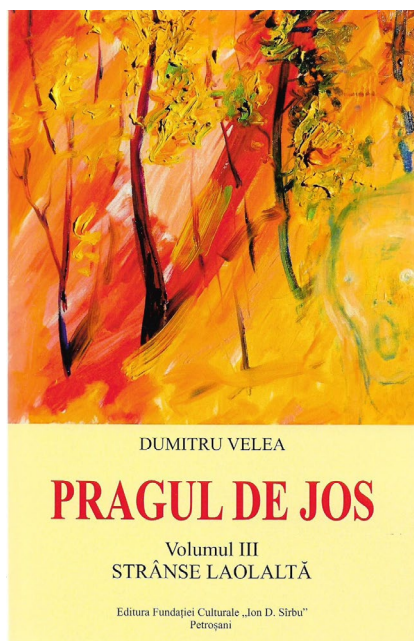
Versiune în limba română: Ion Deaconescu

Ana Andreescu
CARTEA DE COLECȚIE
Secolele XV-XX

CUPRINS

EDITORIAL

Constantin Pădureanu

Zece ani de activitate / 3

MESAJE DE FELICITARE

Acad. Liviu Pendefunda

Un deceniu de tinerețe / 4

Acad. Gheorghe Păun / 4

Eliza Roha

Noul literator împlinește 10 ani / 5

Florentin Popescu

„Bucureștiul literar și artistic” salută „Noul Literator”! / 5

Nicolae Marinescu

O misiune socială de mare noblete / 6

Mihaela Albu

Noul Literator la aniversare / 6

Gelu Negrea

La aniversară... / 7

Ion C. Ștefan

Urări de bine și multe împliniri! / 7

Mihai Antonescu

„Noul Literator” în rotundul unui deceniu / 8

Liviu Ioan Stoiciu

Minunea editării „Noului Literator” / 8

ESEU

Gelu Negrea

Cu bastonul prin cartier / 9

Viorel Mirea

100 de ani de la moartea lui Alexandru Macedonski-Poetul cu lacrimi de trandafiri / 11

POESIS

Virgil Dumitrescu

Picură insistent din tristețile de neoprit ale lumii / 13

Hologramă cu tine (8) / 13

Iubiri captive / 13

Tu care trăiești cu mine de gât / 13

Călin Vlasie

să mă întorc din nou într-o poiană / 14

„mă voi mântui iubindu-te” / 14

„roagă-te, roagă-te pentru mine!” / 14

destul infinit al sticlei rece / 14

țipătul strident și sinistru / 14

Dionisie Vitcu

Copiii mareșalului / 14

Țăranul român și noua Lege ANI / 14

Nu tropăiți / 15

Mărmuriții / 15

Iuliana Palodă-Popescu

Litania visului / 15
Litania florii de crin / 16
Litania licornei / 16
Litania toamnei / 16

Gheorghe Pârja

Doliu senin / 17
Urma focului / 17
Ecoul unui paradis / 17
Trupul poemului / 17
Annabel Lee / 17

Luminița Cristina Petcu

Sintetica laviului / 18
Peisaj scufundat în somn / 18
Așa de frig și de liniște / 19

Ion Scorobete

Atlas / 19
Echilibru / 19
Duelul lui Iacob / 20
Considerente / 20

PROZĂ

Dumitru Augustin Doman

Fata fierarului / 21
Perechi de hoți / 21

O POZĂ CÂT O MIE DE CUVINTE

Ion R. Popa

Dragoste incompatibilă cu vremurile / 23

George Geafir

Baba și economia / 25

O POZĂ CÂT O MIE DE CUVINTE

Teodor Oancă

Un pachet de Kent / 27

LECTOR

Mircea Pospai

O biografie altfel a lui Constantin Brâncuși / 28

Constantin Zărnescu

Scriitori, cărți și oameni doljeni și mehedinteni / 30

Florentin Popescu

„Meandre”, de Gherasim Țic (Paul Editions, 2017) / 31

Monica Grosu

Cărți de trecut pragul / 33

Pavel Pereș

O carte exemplară: *Drumul vieții, înapoi*, de Ion C. Ștefan / 34

Ion Haineș

un neastâmpărat al duhului sfânt / 36

Ion Hirghiduș

Geo Constantinescu, „Întoarcerea istoriei...” dincolo de istorie / 38

O POZĂ CÂT O MIE DE CUVINTE / 40

MANIFESTĂRI MEMORABILE

Rodica Pospai Păvălan

Spicuiuri din toamna culturală craioveană / 41

Iolanda Mănescu

Festivalul Național de Teatru 2020 / 42

COMUNITĂȚI UMANE

Gabriela Boangiu

MODERNIZARE și URBANIZARE ÎN SUD-VESTUL / 44

O POZĂ CÂT O MIE DE CUVINTE / 45

CRONICĂ PLASTICĂ

Aurora Speranța Cernitu

Florin Șuțu: „Dacă am a șeza frumusețea într-un taler, în celălalt ar trebui a șezată liniștea” / 46

O POZĂ CÂT O MIE DE CUVINTE / 47

ETNOBOTANICĂ

Prof. dr. Adrian Năstase

Raluca Marina Langă

Din lumea plantelor / 48

Dumitru Duță

Încornorați celebri / 49

SEMNAL

O POZĂ CÂT O MIE DE CUVINTE / 51

TRADUCERI LITERARE

Ion Deaconescu

Un fel de tu sunt eu / 52

CĂRȚI PRIMITE LA REDACȚIE / 53

Revista apare trimestrial.

Contactați-ne pe adresele specificate.

În atenția colaboratorilor

Textele vor fi scrise cu Times New Roman, corp 12, după modelul celor din revistă (inclusiv cu scrierea semnelor diacritice specifice scrierii limbii române). Notele bibliografice se numerotează în continuare și se trec la sfârșitul textului. Este obligatorie utilizarea semnelor de punctuație, exceptând poezia în care se respectă grafia autorilor.

Pentru numărul următor, vă așteptăm materialele până la 28 februarie 2021